



PROGNOZA oddziaływania na środowisko

**Strategii Rozwoju
Gminy Wilamowice
na lata 2025–2040**

21 października 2025 r.

Dokument został opracowany przez zespół specjalistów w składzie:

mgr inż. Karolina Ioannidis oraz mgr inż. Adrianna Siekierka

Spis treści

1.	Przedmiot i zakres opracowania	4
2.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
3.	Zakres prognozy.....	6
4.	Metody pracy i materiały źródłowe	8
5.	Opis Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040	9
5.1.	Przedmiot i podmiot	9
5.2.	Komplementarność z innymi dokumentami.....	10
	Obszary Strategicznej Interwencji	14
	Spójność z dokumentami z zakresu prawa wodnego	18
5.3.	Misja i wizja	19
5.4.	Cele strategiczne i kierunki działań	20
6.	Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	32
6.1.	Charakterystyka Gminy Wilamowice	32
6.2.	Istniejący stan środowiska	33
6.2.1.	Jakość powietrza	33
6.2.2.	Zagrożenie hałasem.....	47
6.2.3.	Pola Elektromagnetyczne	51
6.2.4.	Wody	52
6.2.5.	Gospodarka wodno-ściekowa	75
6.2.6.	Zasoby przyrodnicze	81
6.3.	Istniejące problemy ochrony środowiska	96
7.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym ...	97
8.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu	105
9.	Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko	140
9.1.	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	143
9.2.	Korytarze ekologiczne.....	166
9.3.	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	167
9.4.	Ludzie.....	170
9.5.	Powietrze atmosferyczne	170
9.6.	Klimat.....	172
9.7.	Zabytki oraz dobra materialne	174
9.8.	Zasoby naturalne	175
9.9.	Wody	176
9.10.	Krajobraz i powierzchnia ziemi	181
9.11.	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	183
9.12.	Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów	184
9.13.	Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	185
10.	Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	186
11.	Propozycja działań alternatywnych.....	191
12.	Potencjalne oddziaływanie transgraniczne	192
13.	Rezultaty planowanych działań	193
14.	Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii	197
15.	Podsumowanie i wnioski	201
16.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	202
17.	Zestawienie tabel i rysunków	207

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OÖŚ, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OÖŚ przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OÖŚ, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
2. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
3. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
4. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
5. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

1. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
2. rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo znak: WOOŚ.411.115.2025.AB z dnia 1 lipca 2025 r.) oraz z Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym w Katowicach (pismo znak: NS-NZ.9022.22.8.2025 z dnia 8 lipca 2025 r.).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Opis Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

5.1. Przedmiot i podmiot

Przedmiotowy dokument stanowi uzupełnienie Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040. Z uwagi na zmiany w przepisach, a w szczególności w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 r. poz. 1153) oraz Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.), dokonano aktualizacji dokumentu i poszerzenia go o wymagane ustawowo elementy. W ramach aktualizacji przeprowadzono prace badawczo-analityczne, które miały na celu ocenę aktualności zdiagnozowanych wcześniej problemów i potwierdzenia, czy nadal one występują. Przed przystąpieniem do aktualizacji dokumentu, dokonano ewaluacji – oceny stopnia realizacji zawartych w dokumencie założeń, a tym samym oceny efektywności podejmowanych przez samorząd działań. Umożliwiło to weryfikację, które działania zostały zrealizowane, a które nadal powinny być kontynuowane, wraz ze wskazaniem przez samorząd nowych inwestycji i zadań, które wynikają z rosnących potrzeb i oczekiwań społeczności lokalnej.

Strukturalnie opracowanie składa się z trzech głównych elementów, poza niniejszym słowem wstępnym. Część diagnostyczna prezentuje dane statystyczne w ujęciu statycznym oraz dynamicznym tworząc tło, portret sytuacji w gminie. W wyniku prowadzonej aktualizacji i w celu weryfikacji zachodzących w gminie zmian, część diagnostyczna została zmodyfikowana, a zakres czasowy analizowanych danych poszerzony o najnowsze dane. Przywołane dane są uzupełnione o wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców oraz młodzieży. Ich analizy stanowiły podstawę stworzonej koncepcji strategicznej. Część planistyczna to drugi element opracowania. Stanowi ona rdzeń dokumentu i wprost identyfikuje kluczowe wartości i plany na poziomie strategicznym oraz operacyjnym. Całość wieńczy system wdrażania określający mechanizmy związane z realizacją strategii na kolejnych etapach.

5.2. Komplementarność z innymi dokumentami

Ważną kwestią przy opracowaniu strategii gminnej jest jej spójność z dokumentami strategicznymi obowiązującymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Dzięki komplementarności działań przedstawionych w różnych dokumentach możliwe jest ich wzajemne dopełnianie i uzupełnianie poprzez dążenie do osiągnięcia wspólnych celów dla polityki na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 jest spójna z dokumentami takimi jak m.in.:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+,
- Strategia Euroregionu Beskidy na okres 2021-2027 z wizją do 2030 roku,
- Strategia Zintegrowanego Rozwoju Terytorialnego Aglomeracji Beskidzkiej na lata 2021-2027 (z perspektywą do roku 2030),
- Plan Zrównoważonej Mobilności dla Aglomeracji Beskidzkiej 2040+,
- Strategia Rozwoju Powiatu Bielskiego 2021+,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wilamowice, które obowiązuje do końca czerwca 2025 r., później zostanie zastąpione Planem ogólnym (Gmina Wilamowice jest w trakcie opracowywania planu ogólnego – Uchwała nr LXXIV/562/24 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Wilamowice).

Najistotniejszym dokumentem wpływającym na kształt założeń planistycznych w niniejszej strategii jest *Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”*, która została przyjęta Uchwałą Nr VI/24/1/2020 z dnia 19 października 2020 r. przez Sejmik Województwa Śląskiego. Według wizji rozwoju zawartej w przytoczonej strategii, województwo śląskie: *będzie nowoczesnym regionem europejskim, o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku.* Strategia wojewódzka definiuje cztery główne cele strategiczne, które przedstawiono w poniższej tabeli.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 1. Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”.

Cel strategiczny A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca
Cele operacyjne: A.1 Konkurencyjna gospodarka A.2 Innowacyjna gospodarka A.3 Silna lokalna przedsiębiorczość	Cele operacyjne: B.1 Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych B.2 Aktywny mieszkaniowiec B.3 Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki
Cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym
Cele operacyjne: C.1 Wysoka jakość środowiska C.2 Efektywna infrastruktura C.3 Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	Cele operacyjne: D.1 Zrównoważony rozwój terytorialny D.2 Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu D.3 Nowoczesna administracja publiczna

Źródło: opracowanie własne.

Ze względu na istotność zapisów strategii wojewódzkiej i konieczność wykazania jej spójności ze *Strategią Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040*, poniżej przedstawiono komplementarność obu dokumentów.

Tabela 2. Komplementarność strategii gminnej ze strategią wojewódzką.

Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”	Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040
Cel strategiczny A: Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej	3. Rozwój przedsiębiorczości i wzmacnianie lokalnej gospodarki
Cel strategiczny B: Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca	1. Rozwój funkcji mieszkaniowych gminy Wilamowice i gwarantowanie wysokiej jakości życia jej mieszkańcom 2. Wzmacnianie tożsamości lokalnej i kapitału społecznego
Cel strategiczny C: Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni	1. Rozwój funkcji mieszkaniowych gminy Wilamowice i gwarantowanie wysokiej jakości życia jej mieszkańcom 4. Adaptacja gminy do zmian klimatu i troska o środowisko naturalne
Cel strategiczny D: Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym	2. Wzmacnianie tożsamości lokalnej i kapitału społecznego

Źródło: opracowanie własne.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Zgodnie z art. 10e Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2025 r. poz. 1153) strategia gminna powinna być spójna także ze strategią ponadlokalną. Gmina Wilamowice objęta jest *Strategią Zintegrowanego Rozwoju Terytorialnego Aglomeracji Beskidzkiej na lata 2021-2027 (z perspektywą do roku 2030)*, przyjętą w dniu 6 września 2024 r. uchwałą nr 85/IX/2024 przez Zgromadzenie Ogólne Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Subregionu Południowego Województwa Śląskiego Aglomeracja Beskidzka z siedzibą w Bielsku-Białej. Według wizji zawartej w przytoczonej strategii Aglomeracja Beskidzka stanie się *obszarem aktywnym gospodarczo, zasobnym w zieloną energię, dobrze skomunikowanym, wykorzystującym swoje naturalne walory przyrodniczo-krajobrazowe i zróżnicowane dziedzictwo kulturowe w sposób zrównoważony, tworząc w oparciu o szeroką współpracę ugruntowany potencjał turystyczny i społeczno-gospodarczy*. Strategia zawiera pięć celów strategicznych, do których przyporządkowano cele operacyjne, co przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Cele główne i operacyjne zdefiniowane w strategii ponadlokalnej.

Cel główny	Cel operacyjny
Cel 1. Sprawiedliwa i zielona transformacja gospodarcza Aglomeracji Beskidzkiej	Cel operacyjny 1.1: Rozwój energii odnawialnej w kontekście zielonej transformacji Aglomeracji Beskidzkiej Cel operacyjny 1.2: Przywracanie terenom przemysłowym wartości gospodarczych, środowiskowych, społecznych, edukacyjnych lub przyrodniczych Cel operacyjny 1.3: Wykorzystanie endogenicznego i przedsiębiorczego potencjału Aglomeracji Beskidzkiej jako podregionu w transformacji górniczej oraz wspieranie zielonej i sprawiedliwej transformacji w kierunku inteligentnych, cyfrowych i kreatywnych branż, a także zrównoważonej mobilności Cel operacyjny 1.4: Dostosowanie kształcenia zawodowego do wymagań rozwojowych sprawiedliwej transformacji, w tym zielonej i cyfrowej gospodarki
Cel 2. Zmniejszenie emisyjności oraz integracja transportu i mobilności Aglomeracji Beskidzkiej	Cel operacyjny 2.1: Zmniejszenie emisyjności transportu publicznego w Aglomeracji Beskidzkiej Cel operacyjny 2.2: Rozwój infrastruktury multimodalnego transportu publicznego Cel operacyjny 2.3: Ograniczenie indywidualnego ruchu samochodowego w miastach Aglomeracji Beskidzkiej Cel operacyjny 2.4: Spójna sieć regionalnych tras rowerowych na terenie Aglomeracji Beskidzkiej
Cel 3. Podniesienie jakości środowiska naturalnego Aglomeracji Beskidzkiej	Cel operacyjny 3.1: Zwiększona efektywność energetyczna Aglomeracji Beskidzkiej, w tym dzięki wykorzystaniu OZE Cel operacyjny 3.2: Łagodzenie efektów zmian klimatu oraz wzmocnienie potencjału służb ratowniczych

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Cel główny	Cel operacyjny
	Cel operacyjny 3.3: Zachowanie naturalnego dziedzictwa Aglomeracji Beskidzkiej wraz ze zwiększeniem świadomości mieszkańców i turystów w zakresie jego znaczenia
Cel 4. Rozwój turystycznego i kulturowego potencjału Aglomeracji Beskidzkiej	Cel operacyjny 4.1: Wykorzystanie potencjału przyrodniczo-krajobrazowego i dziedzictwa kulturowego w kierunku tworzenia nowych i wzmacniania istniejących ponadlokalnych produktów turystycznych Aglomeracji Beskidzkiej Cel operacyjny 4.2: Ponadlokalne szlaki rowerowe jako nowy produkt turystyczny Aglomeracji Beskidzkiej
Cel 5. Sprawne zarządzanie procesami rozwojowymi Aglomeracji Beskidzkiej	Cel operacyjny 5.1: Zintegrowane zarządzanie rozwojem Aglomeracji Beskidzkiej Cel operacyjny 5.2: Inicjowanie wspólnych zintegrowanych inwestycji oraz inwestycji strategicznych dla obszaru Aglomeracji Beskidzkiej Cel operacyjny 5.3: Systemowe wzmacnianie potencjału administracji samorządowej

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 jest komplementarna wobec zapisów strategii ponadlokalnej, co wskazano poniżej.

Tabela 4. Komplementarność ze strategią ponadlokalną.

Strategia Zintegrowanego Rozwoju Terytorialnego Aglomeracji Beskidzkiej na lata 2021-2027 (z perspektywą do roku 2030)	Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025 - 2040
Cel 1. Sprawiedliwa i zielona transformacja gospodarcza Aglomeracji Beskidzkiej	3. Rozwój przedsiębiorczości i wzmacnianie lokalnej gospodarki
Cel 2. Zmniejszenie emisyjności oraz integracja transportu i mobilności Aglomeracji Beskidzkiej	1. Rozwój funkcji mieszkaniowych gminy Wilamowice i gwarantowanie wysokiej jakości życia jej mieszkańcom 2. Wzmacnianie tożsamości lokalnej i kapitału społecznego Gminy Wilamowice
Cel 3. Podniesienie jakości środowiska naturalnego Aglomeracji Beskidzkiej	4. Adaptacja gminy do zmian klimatu i troska o środowisko naturalne
Cel 4. Rozwój turystycznego i kulturowego potencjału Aglomeracji Beskidzkiej	2. Wzmacnianie tożsamości lokalnej i kapitału społecznego Gminy Wilamowice 3. Rozwój przedsiębiorczości i wzmacnianie lokalnej gospodarki
Cel 5. Sprawne zarządzanie procesami rozwojowymi Aglomeracji Beskidzkiej	1. Rozwój funkcji mieszkaniowych gminy Wilamowice i gwarantowanie wysokiej jakości życia jej mieszkańcom 2. Wzmacnianie tożsamości lokalnej i kapitału społecznego Gminy Wilamowice

Źródło: opracowanie własne.

Obszary Strategicznej Interwencji

Według Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 198) obszary objęte strategiczną interwencją to: *„określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne”*.

W *Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”* wyróżniono OSI krajowe i wojewódzkie. OSI krajowe istotne dla województwa to:

- Śląsk,
- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Całe województwo śląskie, w tym Gmina Wilamowice wpisuje się w OSI krajowe Śląsk. Ponadto w strategii wojewódzkiej zdefiniowano pięć OSI regionalnych, które podzielono na dwie grupy:

- OSI konkurencyjne:
 - **Obszary cenne przyrodniczo;**
 - Ośrodki wzrostu;
- OSI problemowe:
 - gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze;
 - **gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza;**
 - **gminy w transformacji górniczej.**

Gmina Wilamowice wpisuje się w OSI obszary cenne przyrodniczo. W pięciostopniowej skali gmina została zaliczona do obszarów o przeciętnych walorach przyrodniczych (klasa II). Gmina wpisuje się także w OSI gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza. W trzystopniowej skali gmina została zaliczona do II obszaru problemowego. Ponadto gmina wpisuje się w OSI gminy transformacji górniczej – typ społeczny (gminy z istotnym udziałem osób pracujących w sektorze górniczym).

Poniżej przedstawiono zakres działań planowanych do realizacji w ramach *Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”*, dedykowanych dla OSI, w które wpisuje się Gmina Wilamowice.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 5. Działania dedykowane dla OSI w strategii wojewódzkiej.

Obszary cenne przyrodniczo	
Cel strategiczny A	Cel strategiczny B
• Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki oraz usług czasu wolnego wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne. • Rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych oraz wzmacnianie marek terytorialnych, w tym poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i okółoturystycznej.	• Promocja aktywnego i zdrowego stylu życia. • Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty i infrastruktury kultury, sportu, rekreacji i turystyki umożliwiającej wszechstronny rozwój mieszkańców.
Cel strategiczny C	Cel strategiczny D
• Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza. • Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy. • Wsparcie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio-i georóżnorodności, w tym ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, leśnych i korytarzy ekologicznych. • Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych. • Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej. • Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej. • Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego.	• Rozwijanie współpracy międzynarodowej, transgranicznej i międzyregionalnej, w tym w pasie Polski południowej oraz z miastami Ostrawą i Żyliną. • Wsparcie działań podnoszących jakość systemu planowania i wdrażania na poziomie regionalnym i lokalnym. • Wspieranie rozwoju zróżnicowanych i wysokiej jakości usług publicznych dostępnych dla wszystkich mieszkańców regionu. • Ochrona, promocja oraz podnoszenie atrakcyjności miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej, architektonicznej, przyrodniczej, stanowiących „wizytówki” regionu.

Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 realizuje założenia dotyczące OSI Obszary cenne przyrodniczo przede wszystkim poprzez 4. cel strategiczny, w ramach którego określono kierunek działań 4.1. Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój w warunkach zmian klimatu.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza	
Cel strategiczny A	Cel strategiczny B
• Wsparcie zdolności firm do generowania i wdrażania innowacji oraz nowoczesnych rozwiązań technologicznych, w tym tworzenie i implementacja usług i technologii medycznych. • Wsparcie sektorów tradycyjnych w zakresie podnoszenia ich konkurencyjności m.in. poprzez unowocześnienie procesów technologicznych, poprawę bezpieczeństwa pracy, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko oraz rozwój zasobów ludzkich.	• Podniesienie jakości infrastruktury placówek ochrony zdrowia (w szczególności w obszarach deficytowych) oraz podniesienie jakości obsługi pacjentów, w tym wykorzystanie nowoczesnych technologii. • Aktywna profilaktyka i zapewnienie kompleksowości usług medycznych, w szczególności w zakresie chorób cywilizacyjnych i wynikających ze zmian demograficznych. • Promocja aktywnego i zdrowego stylu życia.
Cel strategiczny C	Cel strategiczny D
• Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza. • Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych. • Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE. • Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej. • Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego. • Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej.	• Rozwój instrumentów oraz współpracy na rzecz monitorowania procesów rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 realizuje założenia dotyczące OSI Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza przede wszystkim poprzez 4. cel strategiczny, w ramach którego określono kierunek działań 4.1. Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój w warunkach zmian klimatu.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Gminy w transformacji górniczej	
Cel strategiczny A	Cel strategiczny B
- Rozwój infrastruktury ułatwiającej lokowanie i prowadzenie działalności gospodarczej, w tym stref aktywności gospodarczej, Polskiej Strefy Inwestycji, parków technologicznych, przemysłowych oraz klastrów ze szczególnym uwzględnieniem klastrów ze statusem Krajowego Klastra Kluczowego. - Wsparcie sektorów tradycyjnych w zakresie podnoszenia ich konkurencyjności m.in. poprzez unowocześnienie procesów technologicznych, poprawę bezpieczeństwa pracy, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko oraz rozwój zasobów ludzkich. - Dywersyfikacja struktury gospodarczej i rozwój gospodarki 4.0, w tym wsparcie procesów automatyzacji, uelastycznienia i digitalizacji produkcji przedsiębiorstw oraz wzmocnienie kompetencji aktualnych i przyszłych kadr przemysłu. - Rozwój współpracy przedsiębiorstw, w tym w ramach klastrów i sieci. - Promocja i wdrażanie gospodarki obiegu zamkniętego. - Wsparcie tworzenia i rozwój MŚP (szczególnie start-upów), w tym podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników, jakości usług otoczenia biznesu oraz promocja produktów lokalnych i tradycyjnych, wspieranie wdrażania technologii cyfrowych. - Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki oraz usług czasu wolnego wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne. - Rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych oraz wzmacnianie marek terytorialnych, w tym poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.	- Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty i infrastruktury kultury, sportu, rekreacji i turystyki umożliwiającej wszechstronny rozwój mieszkańców. - Wyposażenie przestrzeni publicznych w infrastrukturę umożliwiającą wspólne spędzanie czasu przez mieszkańców oraz integrację społeczności lokalnych, w tym zapewniającą dostępność urbanistyczno-architektoniczną dla osób ze szczególnymi potrzebami. - Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. - Wsparcie przekwalifikowania zawodowego i nabywania nowych kompetencji przez osoby objęte procesem transformacji gospodarczej. - Podniesienie jakości i poprawa dostępu do nowoczesnej oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania, odpowiadającej wyzwaniom społecznym i gospodarczym, w tym rynku pracy. - Wzmocnienie kształcenia kluczowych umiejętności i kompetencji uczniów z uwzględnieniem umiejętności emocjonalnych oraz psychospołecznych, niezbędnych do funkcjonowania w dorosłym życiu oraz swobodnego poruszania się na rynku pracy. - Rozwój współpracy podmiotów edukacyjnych w wymiarze międzysektorowym i międzynarodowym, w tym na rzecz dualnego kształcenia zawodowego. - Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kształcenia ustawicznego oraz promocja uczenia się przez całe życie.
Cel strategiczny C	Cel strategiczny D
- Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza. - Przeciwdziałanie skutkom i ograniczenie negatywnego wpływu eksploatacji górniczej na środowisko, w tym na tkankę miejską.	- Wspieranie rozwoju zróżnicowanych i wysokiej jakości usług publicznych dostępnych dla wszystkich mieszkańców regionu. - Wsparcie działań podnoszących jakość systemu planowania i wdrażania na poziomie regionalnym i lokalnym.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

• Rozwój proekologicznej infrastruktury wytwarzania, magazynowania i przesyłu energii elektrycznej i ciepła, w tym rozwój OZE. • Rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych m.in. na cele środowiskowe, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne. • Poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, szczególnie centrów miast oraz osiedli mieszkaniowych i starych dzielnic. • Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej. • Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego.	
--	--

Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 realizuje założenia dotyczące OSI Gminy w transformacji górniczej w szerokim zakresie, w ramach każdego z celów strategicznych: w wymiarze przestrzenno-funkcyjnym (przede wszystkim poprzez kierunek działań 1.1. Efektywna polityka przestrzenna zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju), społecznym (zwłaszcza poprzez kierunki działań: 2.1. Integracja i aktywizacja lokalnej społeczności oraz 2.2. Polityka społeczna i usługi publiczne wspierające mieszkańców), gospodarczym (poprzez wszystkie kierunki działań wyznaczone w ramach 3. celu strategicznego) oraz klimatyczno-środowiskowym (kierunek działań 4.1. Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój w warunkach zmian klimatu).

Spójność z dokumentami z zakresu prawa wodnego

Niniejsza strategia stosuje się do Ustawy z dnia 20 lipca 2017 – Prawo wodne, a dokładnie zapisów art. 315 i art. 326 dotyczących procesów gospodarowania wodami, które wskazują na konieczność uwzględnienia ich w strategii rozwoju gminy. Niniejsza strategia jest zatem spójna z zapisami dokumentów krajowych, takich jak:

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły;
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Plan gospodarowania wodami stanowi najważniejszy dokument z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi. Gmina Wilamowice leży w obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Górnej-Zachodniej

Wisły i regionie Małej Wisły. Informacje wynikające z II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły¹, przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowanych na terenie gminy zostały omówione w dalszej części opracowania.

5.3. Misja i wizja

W oparciu o założenia rozwojowe określono główny kierunek, w jakim będzie zmierzała polityka rozwojowa Gminy Wilamowice i sformułowano misję stanowiącą nadrzędny cel przyświecający działaniom samorządu, lokalnej społeczności i innym interesariuszom. Jest to swego rodzaju deklaracja, określająca główne intencje i wartości, którymi kieruje się gmina w procesie swojego rozwoju.

MISJA GMINY WILAMOWICE

Głównym celem gminy Wilamowice na lata 2025-2040 jest działanie zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju, aby zapewnić wysoką jakość życia obecnym i przyszłym pokoleniom

Realizacja nadrzędnego celu wyrażonego w misji pozwoli na poprawę sytuacji w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, co przełoży się z kolei na osiągnięcie efektów sformułowanych w poniższej wizji.

WIZJA GMINY WILAMOWICE W 2040 ROKU

W 2040 roku Gmina Wilamowice to atrakcyjne miejsce do życia, które w pełni wykorzystuje swój potencjał przestrzenny, społeczny, gospodarczy i klimatyczno-środowiskowy. Dzięki efektywnej polityce przestrzennej i zrównoważonemu rozwojowi, gmina oferuje wysoką jakość życia wszystkim mieszkańcom, zarówno obecnym jak i nowo przybyłym. Rozbudowana infrastruktura, w tym nowoczesne obiekty użyteczności publicznej, rozwinięta sieć drogowa i infrastruktura wodno-kanalizacyjna, odpowiada na rosnące potrzeby populacji. Gmina dba o integrację nowych mieszkańców ze społecznością lokalną, pielęgnując jednocześnie bogate dziedzictwo kulturowe i unikalną tożsamość poszczególnych miejscowości.

Wilamowice przyszłości to również gmina z konkurencyjną gospodarką i atrakcyjnym rynkiem pracy. Rozwój przedsiębiorczości wspierany jest przez atrakcyjną ofertę inwestycyjną

¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300).

i rozwinięte funkcje turystyczne. Gmina wykorzystuje swoje walory przyrodniczo-krajobrazowe i unikalną kulturę do rozwoju turystyki. Dbałość o środowisko naturalne i adaptacja do zmian klimatu zapewniają wysoką jakość powietrza i ochronę cennych obszarów przyrodniczych. Dzięki zrównoważonemu rozwojowi i inwestycjom w infrastrukturę, gmina Wilamowice staje się miejscem nowoczesnym, przyjaznym mieszkańcom i środowisku, gotowym na wyzwania przyszłości.

5.4. Cele strategiczne i kierunki działań

Aby osiągnąć pożądany obraz Gminy Wilamowice i spełnić oczekiwania szerokiej grupy interesariuszy, wypracowano cztery cele strategiczne, obejmujące kluczowe wymiary funkcjonowania gminy: przestrzenno-funkcjonalny, społeczny, gospodarczy oraz klimatyczno-środowiskowy. Poniżej przedstawiono kluczowe uwarunkowania rozwojowe gminy oraz odnoszące się do nich kierunki działań wyznaczone w ramach każdego z celów.

WYMIAR PRZESTRZENNO-FUNKcjONALNY

Cel 1.

Rozwój funkcji mieszkaniowych gminy Wilamowice i gwarantowanie wysokiej jakości życia jej mieszkańcom

Kluczowe uwarunkowania

Kierunki działań

Obecny i prognozowany wzrost populacji gminy, w tym w wyniku suburbanizacji Bielska-Białej

Wzrastające zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe, rozwój zabudowy

Planowana rozbudowa sieci transportowej w regionie, w tym budowa zjazdów z drogi S1 poprawiająca dostępność komunikacyjną gminy

Korzystne położenie gminy w sąsiedztwie Bielska-Białej i wysoka dostępność komunikacyjna wynikająca m.in. z przebiegu drogi S1 i linii kolejowej nr 93

Wzrost liczby mieszkańców gminy – konieczność zapewnienia infrastruktury umożliwiającej efektywne świadczenie usług publicznych

1.1. Efektywna polityka przestrzenna zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju

1.2. Warunki do rozwoju oferty usług publicznych dostosowanych do zwiększającego się zapotrzebowania

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Starzenie się społeczeństwa – konieczność dostosowania infrastruktury i oferty gminnej do potrzeb seniorów

Wzrost liczby mieszkańców gminy – konieczność zapewnienia infrastruktury sieciowej i drogowej odpowiadającej na wzrastające zapotrzebowanie

Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sieciowa, zwłaszcza sieci wodno-kanalizacyjnej

WYMIAR SPOŁECZNY

1.3. Infrastruktura techniczna odpowiadająca na wzrastające potrzeby

Cel 2.

**Wzmacnianie tożsamości
lokalnej i kapitału społecznego
Gminy Wilamowice**

Kluczowe uwarunkowania

Kierunki działań

Napływ nowych mieszkańców – konieczność wsparcia integracji nowych mieszkańców ze stałymi

Słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna – deficyt miejsc integracji i spędzania czasu wolnego

Starzenie się społeczeństwa – konieczność dostosowania infrastruktury i oferty gminnej do potrzeb seniorów

Różnorodność kulturowa i unikalna tożsamość poszczególnych miejscowości

Działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury i Muzeum Kultury Wilamowskiej w Wilamowicach oraz organizacji pozarządowych w zakresie ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego gminy

2.1. Integracja i aktywizacja społeczna lokalnej społeczności

2.2. Polityka społeczna i usługi publiczne wspierające mieszkańców

2.3. Bogate dziedzictwo kulturowe i silna tożsamość lokalna

WYMIAR GOSPODARCZY

Cel 3.

Rozwój przedsiębiorczości
i wzmacnianie lokalnej
gospodarki

Kluczowe uwarunkowania

Kierunki działań



Niski poziom przedsiębiorczości

Niski poziom dywersyfikacji dostępnych miejsc pracy

Ograniczone możliwości rozwoju zawodowego na lokalnym rynku pracy

Dostęp do szerszego rynku pracy, m.in. w Bielsku-Białej

Atrakcyjna lokalizacja gminy wynikająca z przebiegu drogi S1 i planów rozwoju sieci transportowej w regionie

Dostępność terenów o potencjale inwestycyjnym

Atrakcyjność turystyczna gminy wynikająca przede wszystkim z unikatowego dziedzictwa kulturowego

Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura rekreacyjno-sportowa i wypoczynkowa oraz baza turystyczna (noclegowa, gastronomiczna)



3.1. Konkurencyjna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy

3.2. Atrakcyjna oferta inwestycyjna

3.3. Rozwinięte funkcje turystyczne gminy

WYMIAR KLIMATYCZNO- ŚRODOWISKOWY

Cel 4.

Adaptacja gminy do zmian
klimatu i troska o środowisko
naturalne

Kluczowe uwarunkowania



Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy,
w tym objęte ochroną prawną

Zagrożenie powodziowe, przede wszystkim ze strony
rzek: Soły i Wisły

Prognozowane dalsze zmiany klimatu i nasilenie ich
negatywnych skutków, m.in. w postaci suszy, powodzi,
gwałtownych wiatrów

Niska jakość powietrza

Kierunki działań



4.1. Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój w
warunkach zmian klimatu

WYMIAR PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNY

Cel 1.

Rozwój funkcji
mieszkaniowych gminy
Wilamowice i gwarantowanie
wysokiej jakości życia jej
mieszkańcom

W ramach 1. celu strategicznego zaplanowano realizację działań ukierunkowanych na dostosowanie oferty i infrastruktury do zmieniających się uwarunkowań demograficznych. Ze względu na obecnie postępujący i prognozowany wzrost liczby mieszkańców oraz prognozowane starzenie się społeczeństwa, istotne jest przygotowanie m.in. obiektów szkół czy sieci i urządzeń wodno-kanalizacyjnych do wzrastającego zapotrzebowania tak, aby możliwe było efektywne świadczenie podstawowych usług publicznych. Podnoszenie standardu i funkcjonalności infrastruktury poprzez jej rozbudowę i modernizację pozwoli na zapewnienie jej wysokiej dostępności, a tym samym komfortu i jakości życia obecnym i przyszłym mieszkańcom gminy. Zakłada się, że planowanie i realizacja polityki przestrzennej w gminie będzie zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju, co przełoży się na kontrolowany, harmonijny rozwój przestrzenno-funkcjonalny wszystkich miejscowości i poprawę standardu życia w gminie.

Poniżej przedstawiono kierunki rozwoju w ramach wymiaru przestrzenno-funkcjonalnego wraz z zakresem zaplanowanych działań.

Kierunki działań:

1.1. Efektywna polityka przestrzenna zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju

- Harmonijny, równomierny rozwój wszystkich sołectw z uwzględnieniem lokalnych, różnorodnych potrzeb i potencjałów poszczególnych części gminy
- Racjonalne gospodarowanie dostępną przestrzenią i infrastrukturą, w tym poprzez modernizację istniejących obiektów i nadawanie im nowych funkcji
- Kontrolowany rozwój zabudowy mieszkaniowej wraz z zapewnianiem dostępności podstawowej infrastruktury sieciowej i drogowej, w tym uzbrajanie w niezbędną infrastrukturę nowych terenów przeznaczanych pod zabudowę
- Zapewnianie wysokiej dostępności terenów rekreacyjnych, zwłaszcza w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na obszarach o najwyższym potencjale do pełnienia takich funkcji, w tym m.in.:
 - Zagospodarowanie terenów w dolinie rzeki Soły na cele rekreacyjne, wypoczynkowe, turystyczne
 - Zagospodarowanie terenów przy stawach poprzez wytyczenie przyrodniczych ścieżek edukacyjnych
 - Zapewnienie wysokiej dostępności placów zabaw w gminie
- Poprawa standardu i dostępności przestrzeni publicznych oraz obiektów użyteczności publicznej, w tym eliminacja barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób ze szczególnymi potrzebami, uzupełnianie przestrzeni o elementy małej architektury, w tym ławki, wiaty i inne miejsca odpoczynku skierowane m.in. do seniorów i innych osób ze szczególnymi potrzebami

- Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego, w tym bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez rozwój sieci oświetlenia, wdrażanie rozwiązań przyjaznych pieszym i rowerzystom
- Dążenie do uspokojenia ruchu samochodowego w centrum Wilamowic, w tym np. poprzez budowę obwodnicy miasta i/lub wdrożenie rozwiązań komunikacyjnych usprawniających ruch
- Rozwijanie funkcji miejskich Wilamowic, w tym wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w centrum miasta – małej gastronomii, punktów handlowo-usługowych itp.

1.2. Warunki do rozwoju oferty usług publicznych dostosowanych do zwiększającego się zapotrzebowania

- Rozwój infrastruktury przedszkoli w odniesieniu do zwiększającego się zapotrzebowania, w tym m.in.:
 - wyprowadzenie przedszkola z budynku szkoły w Wilamowicach i przeniesienie placówki do nowego obiektu
 - budowa/utworzenie nowych przedszkoli w Zasolu i Starej Wsi
- Rozbudowa infrastruktury oświaty, w tym rozbudowa i modernizacja obiektów szkół oraz przestrzeni przy szkołach, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - Modernizacji i rozbudowy szkół w Heczmarowicach, Starej Wsi, Dankowicach
 - Dostosowania infrastruktury szkół do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
- Rozwój infrastruktury kultury, sportowo-rekreacyjnej i rozrywkowej, w tym:
 - Rozbudowa sali widowiskowej i doposażenie placówki Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wilamowicach
 - rozwój i modernizacja infrastruktury Gminnej Biblioteki Publicznej w Wilamowicach i doposażenie placówki głównej wraz z filiami
 - wspieranie działalności i rozwój infrastruktury lokalnych domów kultury
 - rozwój infrastruktury Muzeum Kultury Wilamowickiej
 - rozwój infrastruktury sportowej, w tym m.in. budowa sali gimnastycznej w Zasolu, hali sportowej w Wilamowicach, budowa pawilonu sportowego w Starej Wsi
- Poprawa standardu usług komunalnych, w tym m.in. rozwój systemu gospodarowania odpadami
- Rozszerzenie cmentarza komunalnego w Wilamowicach

1.3. Infrastruktura techniczna odpowiadająca na wzrastające potrzeby

- Rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej poprzez realizację przedsięwzięć określonych w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych w Gminie Wilamowice, w szczególności:
 - budowa nowej oczyszczalni ścieków w Dankowicach
 - Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody i ujęcia wody podziemnej w Dankowicach
- Rozwój infrastruktury sieci gazowej i ciepłowniczej
- Rozwój sieci drogowej i okołodrogowej, tj. dróg wraz z chodnikami i pasami ruchu pieszo-rowerowego, z zachowaniem ciągłości infrastruktury na styku z sąsiednimi gminami, w tym:
 - Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych

- Modernizacja infrastruktury mostowej wraz z budową nowych przepraw mostowych, modernizacją kładek pieszo-rowerowych
- Rozbudowa infrastruktury rowerowej – ścieżek i dróg dla rowerów o funkcjach rekreacyjnych, turystycznych i komunikacyjnych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą (np. miejsca obsługi rowerzystów, punkty naprawy rowerów, miejsca postojowe itp.)
- Budowa chodników w ciągach dróg, ze szczególnym uwzględnieniem dróg o wysokim natężeniu ruchu
- Współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej w zakresie inwestycji i remontów na drogach powiatowych w celu poprawy ich standardu i podniesienia poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- Dążenie do dostosowywania kursowania komunikacji publicznej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, w tym:
 - intensyfikacji połączeń weekendowych Komunikacji Beskidzkiej
 - poprawy funkcjonowania komunikacji wewnątrzgminnej
 - zapewnienia połączeń z innymi ośrodkami w regionie
 - optymalizacji kursowania pociągów na liniach kolejowych przebiegających przez gminę
- Dążenie do zapewnienia odpowiedniej dostępności miejsc parkingowych przy obiektach użyteczności publicznej
- Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym dążenie do zapewnienia dostępu do sieci światłowodowej
- Dążenie do poprawy standardu infrastruktury transportowej, w tym modernizacji budynku stacji kolejowej w Dankowicach wraz z zagospodarowaniem terenu przy stacji na cele stworzenia małego centrum przesiadkowego

WYMIAR SPOŁECZNY

Cel 1.

**Wzmacnianie tożsamości
lokalnej i kapitału
społecznego Gminy
Wilamowice**

Ze względu na fakt, iż lokalna społeczność i kapitał ludzki jest jednym z kluczowych potencjałów rozwojowych gminy, interwencja Gminy Wilamowice w ramach 2. celu strategicznego skupia się na aktywizacji i integracji mieszkańców oraz wsparciu ich partycypacji w procesach rozwojowych gminy i zapewnianiu włączenia społecznego osób ze wszystkich grup wiekowych, społecznych, kulturowych. W związku ze stałym napływem nowych mieszkańców kluczowe jest również dążenie do zachowania charakteru gminy i lokalnej kultury – nie tylko wilamowskiej, ale również pielęgnowanie unikalnych elementów tożsamości poszczególnych części gminy. Integracja ludności napływowej ze stałymi mieszkańcami oraz wzmacnianie przywiązania do miejsca zamieszkania jest zatem jednym z kluczowych wyzwań stojących przed gminą w wymiarze społecznym. Ponadto, w związku ze zmianami

demograficznymi, konieczne jest dostosowywanie oferty usług publicznych do rosnących potrzeb i oczekiwań oraz zapewnianie odpowiedniego wsparcia dla mieszkańców w celu zagwarantowania im wysokiej jakości życia.

Poniżej przedstawiono kierunki rozwoju w ramach wymiaru społecznego wraz z zakresem zaplanowanych działań.

2.1. Integracja i aktywizacja lokalnej społeczności

- Rozwijanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i miejsc spotkań dla mieszkańców we wszystkich miejscowościach gminy, w tym zagospodarowywanie przestrzeni publicznych i nadawanie im funkcji społecznych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych
- Wspieranie działalności klubów sportowych, grup artystycznych, orkiestr dętych, sekcji i kół zainteresowań, kół gospodyń wiejskich
- Organizacja i wspieranie organizacji wydarzeń kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i rozrywkowych integrujących i aktywizujących lokalną społeczność
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, w tym wspieranie integracji międzypokoleniowej
- Wzmacnianie dialogu na linii samorząd-mieszkańcy oraz efektywności informowania społeczności o wydarzeniach w gminie, w tym poprzez rozwój kanałów komunikacji, m.in. mediów społecznościowych i strony internetowej gminy
- Wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych i partycypacji mieszkańców w procesach rozwojowych gminy, w tym m.in. poprzez organizację spotkań konsultacyjnych i warsztatów angażujących mieszkańców i włączających ich w procesy decyzyjne

2.2. Polityka społeczna i usługi publiczne wspierające mieszkańców

- Udzielanie pomocy rodzinom oraz osobom samotnym w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych
- Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, w tym m.in. przemocy w rodzinie, problemom alkoholowym
- Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowia, promocji zdrowego stylu i trybu życia oraz wdrażanie programów profilaktycznych dotyczących zagrożeń dla dzieci młodzieży, w tym wdrażanie i integracja programów profilaktycznych w szkołach
- Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży – wyrównawczych, rozwijających zainteresowania, stymulujących rozwój umiejętności
- Rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej w gminie, w tym:
 - wspieranie działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wilamowicach
 - wspieranie organizacji różnorodnych wydarzeń skierowanych do wszystkich mieszkańców - zajęć, warsztatów, imprez i innych wydarzeń sportowych, artystycznych, teatralnych, muzycznych itp. we wszystkich miejscowościach gminy
- Dążenie do rozwoju oferty usług medycznych – zapewnienia specjalistycznej opieki medycznej na terenie gminy, w tym zapewnienia specjalistycznej opieki psychologicznej i psychiatrycznej
- Rozwój usług opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci poprzez rozbudowę oferty żłobkowej, w tym utworzenie w gminie nowego żłobka publicznego

- Poprawa jakości kształcenia w lokalnych szkołach, w tym poprzez doposażenie szkół w multimedialne pomoce naukowe, podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej, rozwijanie oferty zajęć dodatkowych i wyrównawczych
- Rozwój oferty usług opiekuńczych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, w tym rozwijanie działalności Dziennego Domu „Senior +” w Wilamowicach oraz rozbudowywanie podobnej oferty
- Wspieranie dostępu do usług elektronicznych i usprawnianie przepływu informacji

2.3. Bogate dziedzictwo kulturowe i silna tożsamość lokalna

- Ochrona i upowszechnianie elementów lokalnego dziedzictwa historyczno-kulturowego, w tym poprzez eksponowanie obiektów zabytkowych w przestrzeni publicznej oraz realizację prac remontowych, konserwatorskich i rewitalizacyjnych obiektów, w tym m.in.:
 - Restauracja Dworu Górnego w Starej Wsi i nadanie mu funkcji społecznych, kulturalnych, turystycznych
 - Restauracja dworu w Pisarzowicach wraz z przyległym założeniem folwarczno-ogrodowym
- Wspieranie integracji mieszkańców wokół wspólnego dziedzictwa historyczno-kulturowego, przy jednoczesnym pielęgnowaniu unikalnych elementów tożsamości poszczególnych części gminy, w tym poprzez organizację wydarzeń bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy
- Wspieranie działalności lokalnych grup artystycznych, zespołów regionalnych, orkiestr dętych i innych organizacji działających w zakresie ochrony i upowszechniania kultury oraz pamięci o lokalnych tradycjach
- Wspieranie działalności wydawniczej związanej z upowszechnianiem kultury, w tym wydawnictw monografii, kronik, albumów i innych opracowań dokumentujących wydarzenia z historii gminy i utrwalających lokalną tożsamość
- Dalsze wspieranie ochrony i promocji folkloru i języka wilamowskiego, w tym wspieranie działalności Muzeum Kultury Wilamowskiej w Wilamowicach
- Kształtowanie tożsamości lokalnej mieszkańców i wspieranie dumy z pochodzenia
- Rozwijanie oferty kulturalnej w oparciu o dziedzictwo historyczno-kulturowe gminy

WYMIAR GOSPODARCZY

Cel 3.

Rozwój przedsiębiorczości i wzmacnianie lokalnej gospodarki

Plany związane z rozbudową sieci drogowej w regionie przełożą się na podniesienie poziomu dostępności komunikacyjnej gminy Wilamowice, a co za tym idzie – zwiększenie jej atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej. Zjazdy z drogi ekspresowej S1 pozwolą na kształtowanie dogodnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, co Gmina Wilamowice zamierza wykorzystać i wzmocnić poprzez rozbudowę oferty inwestycyjnej ukierunkowanej na rozwój przemysłu lekkiego i działalności usługowej. Na najbliższe lata zakłada się też intensyfikację wsparcia lokalnych przedsiębiorców, zwłaszcza prowadzących działalność w oparciu o lokalne zasoby, w tym działalność rolniczą, hodowlę czy produkcję ogrodniczą, a także działalność w sektorze turystycznym i okolicznościowym. Jednym z niewykorzystanych

do tej pory potencjałów gminy Wilamowice jest bowiem jej wysoka atrakcyjność turystyczna wynikająca z unikalnej kultury i walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Planuje się rozwój turystyki religijnej (związanej m.in. z drewnianym Kościołem pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Starej Wsi), kulturowej (przede wszystkim bazującej na folklorze wilamowskim, zabytkach zlokalizowanych w każdej z miejscowości czy tradycjach ogrodniczych Pisarzowic), aktywnej i krajoznawczej w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe całej gminy. Aby w pełni wykorzystać posiadany potencjał, konieczne jest rozbudowywanie sieci infrastruktury turystycznej oraz dążenie do wydłużenia pobytu turystów na terenie gminy, m.in. poprzez rozwój oferty noclegowej i gastronomicznej.

Poniżej przedstawiono kierunki rozwoju w ramach wymiaru gospodarczego wraz z zakresem zaplanowanych działań.

3.1. Konkurencyjna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy

- Wspieranie lokalnych przedsiębiorców, ze szczególnym uwzględnieniem małej gastronomii i punktów handlowo-usługowych
- Wspieranie działalności opartej na lokalnych zasobach, w tym działalności rolniczej, hodowli rybnej, produkcji ogrodniczej
- Wdrażanie ułatwień administracyjno-organizacyjnych dla przedsiębiorców
- Współpraca z organizacjami wpierającymi podmioty gospodarcze
- Aktywizacja uczestników rynku pracy, w tym przede wszystkim wspieranie osób o szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy – m.in. kobiet i seniorów
- Organizacja i wspieranie organizacji szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje uczestników rynku pracy
- Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w celu zapewnienia wsparcia rekrutacyjnego
- Wspieranie współpracy lokalnych przedsiębiorstw z Instytucjami Otoczenia Biznesu w celu wzmocnienia ich konkurencyjności i zapewnienia warunków do rozwoju
- Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami m.in. w zakresie wspólnej promocji gminy, aktywizacji i integracji mieszkańców, rozwijania infrastruktury społecznej itp.

3.2. Atrakcyjna oferta inwestycyjna

- Utworzenie w gminie strefy gospodarczej ukierunkowanej na rozwój przemysłu lekkiego i działalności usługowej
- Rozwój terenów inwestycyjnych poprzez uzbrajanie ich w niezbędną infrastrukturę
- Wdrażanie rozwiązań przyjaznych inwestorom, w tym poprawa standardu obsługi inwestora w Urzędzie Gminy i przygotowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej w postaci ulg i zachęt dla przedsiębiorców
- Promocja gospodarcza gminy i regionu, w tym poprzez promocję oferty inwestycyjnej w internecie

3.3. Rozwinięte funkcje turystyczne gminy

- Rozwijanie sieci pieszych i rowerowych ścieżek i tras turystycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w postaci miejsc i stanowisk postojowych, wiat i stacji turystycznych i rekreacyjnych, w tym m.in. dążenie do dołączenia gminy do szlaku Velo Soła

- Zagospodarowywanie terenów rekreacyjnych i wyposażanie ich w infrastrukturę turystyczną
- Wspieranie rozwoju lokalnych przedsiębiorstw z branży turystycznej i okołoturystycznej, w tym zwłaszcza zakwaterowania, gastronomii, producentów produktów lokalnych
- Budowa turystycznej marki gminy w oparciu o unikalną tożsamość i dziedzictwo historyczno-kulturowe
- Tworzenie i rozwijanie katalogu produktów lokalnych nawiązujących do tożsamości gminy
- Rozwój systemu obsługi i informacji turystycznej
- Promocja walorów przyrodniczo-krajobrazowych i historyczno-kulturowych gminy, w tym rozwój promocji internetowej, np. za pośrednictwem strony internetowej integrującej informacje dot. oferty turystycznej w gminie i regionie
- Nawiązywanie i rozwijanie współpracy z partnerskimi gminami w zakresie wzajemnej promocji dziedzictwa i wspierania rozwoju
- Inicjowanie i współpraca przy prowadzeniu badań marketingowych i monitorujących rozwój turystyki w gminie i regionie

WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

Cel 4.

Adaptacja gminy do zmian
klimatu i troska o środowisko
naturalne

W kontekście zmian klimatu oraz przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy w związku z postępującą urbanizacją, szczególnie istotną rolę w interwencji strategicznej na najbliższe lata odgrywają działania skupione na ochronie środowiska i niwelowaniu negatywnego wpływu działalności człowieka na jego komponenty – glebę, wody czy powietrze. Adaptacja gminy do zmian klimatu oraz troska o środowisko naturalne pozwoli na zapewnienie wysokiej jakości życia w gminie oraz kształtowanie dogodnych warunków do zrównoważonego rozwoju w dłuższej perspektywie. Z względu na zagrożenie powodziowe występujące przede wszystkim ze strony rzeki Soły oraz liczne podtopienia mające miejsce w ostatnich latach, niezbędne jest zabezpieczenie gminy oraz dążenie do ograniczenia negatywnych skutków zjawisk kryzysowych w przyszłości. Wśród kluczowych kierunków określono również działania skupione na poprawie jakości powietrza oraz edukacji ekologicznej mieszkańców, co przełoży się na podniesienie jakości życia nie tylko w gminie Wilamowice, ale i regionie.

Kierunki działań:

4.1. Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój w warunkach zmian klimatu

- Ograniczanie presji urbanizacyjnej na tereny cenne przyrodniczo i dążenie do zachowania tradycyjnego krajobrazu gminy
- Działania na rzecz poprawy jakości wód, ograniczania deficytu wody oraz wspieranie retencji wodnej (małej, glebowej, krajobrazowej), w tym rozwój szarej i błękitno-zielonej infrastruktury oraz promowanie retencjonowania wody wśród mieszkańców
- Realizacja działań ukierunkowanych na zabezpieczenie przeciwpowodziowe gminy, w tym:
 - wykorzystywanie naturalnych rozwiązań umożliwiających regulację stosunków wodnych na terenach zalewowych poprzez wspieranie naturalnych zdolności retencyjnych zlewni,

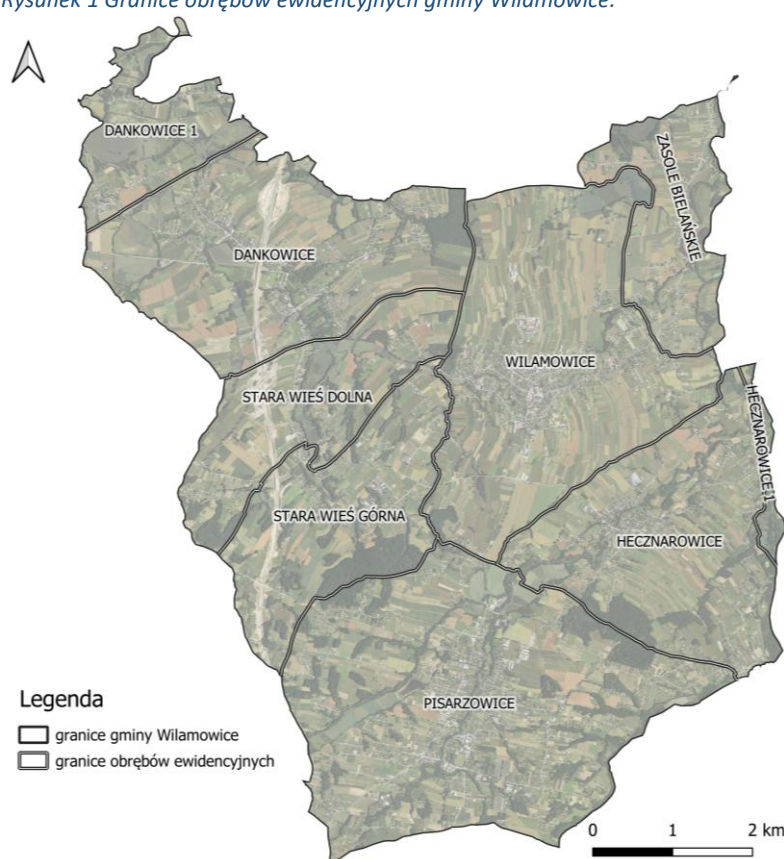
- rozszczelnianie powierzchni nieprzepuszczalnych, wprowadzanie nasadzeń pochłaniających nadmiar wody i spowalniających jej odpływ
- współpraca z PGW Wody Polskie oraz Powiatem Bielskim w zakresie regulacji stosunków wodnych na terenie gminy i utrzymania infrastruktury przeciwpowodziowej
- wspieranie zarządców urządzeń melioracji wodnych i rowów melioracyjnych w zakresie ich odpowiedniego utrzymania
- Rozszerzenie i upowszechnienie systemu wsparcia dla mieszkańców chcących wymienić źródło ciepła na ekologiczne (m.in. systemy dopłat do wymiany źródła ciepła) oraz egzekwowanie obowiązku stosowania odpowiednich wyrobów wykorzystywanych w celach grzewczych oraz rozwiązań poprawiających jakość powietrza
- Prowadzenie działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców, m.in. poprzez promocję oszczędzania wody, informowanie o szkodliwości wykorzystania do ogrzewania wyrobów do tego niewłaściwych oraz angażowanie mieszkańców w akcje proekologiczne, np. akcję wspólnego sprzątania gminy
- Rozwój terenów zieleni i dążenie do wzmacniania bioróżnorodności, w tym poprzez zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej i tworzenie spójnej sieci terenów zieleni urządzonej
- Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i poprawa ich efektywności energetycznej oraz wdrażanie rozwiązań OZE i wspieranie inteligentnego zarządzania energią
- Modernizacja i rozwijanie bazy lokalowej OSP, zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP oraz utrzymanie wysokiego stopnia gotowości bojowej

6. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

6.1. Charakterystyka Gminy Wilamowice

Wilamowice to gmina miejsko-wiejska leżąca w województwie śląskim, w powiecie bielskim. W skład gminy wchodzi miasto Wilamowice i pięć sołectw: Dankowice, Hecznarowice, Pisarzowice, Stara Wieś i Zasole Bielańskie. Siedzibą władz samorządowych są Wilamowice. Od wschodu i północy graniczy z małopolskimi gminami Kęty i Brzeszcze, od południa z gminą Kozy, od zachodu z miastem Bielskiem-Białą i Bestwiną. Wschodnią granicę stanowi górską rzeką Sołą. W północno-zachodniej części, w przysiółku Dziadowizna granica sięga po dolinę Wisły. Jak można zaobserwować na poniższej mapce dominującą specyfiką gminy jest jej rolniczy charakter.²

Rysunek 1 Granice obrębów ewidencyjnych gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoserwisu.

² Raport o stanie gminy Wilamowice za rok 2024

W 2024 (stan na 31 grudnia) liczba mieszkańców w Gminie Wilamowice wynosiła 18 117 osób, w tym 9 234 kobiet i 8883 mężczyzn. W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych.³

6.2. Istniejący stan środowiska

6.2.1. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa śląskiego wyznaczono 5 stref:

- aglomeracja górnośląska – kod strefy PL2401;
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska – kod strefy PL2402;
- miasto Bielsko-Biała – kod strefy PL2403;
- miasto Częstochowa – kod strefy PL2404;
- strefa śląska – kod strefy PL2405

Gmina Wilamowice leży w strefie śląskiej (PL2405).

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2024 r. poz. 870). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

³ Raport o stanie gminy Wilamowice za rok 2024.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO₂,
- dwutlenek azotu NO₂,
- tlenek węgla CO,
- benzen C₆H₆,
- ozon O₃,
- pył zawieszony PM10,
- pył zawieszony PM2.5,
- ołów Pb w PM10,
- arsen As w PM10,
- kadm Cd w PM10,
- nikiel Ni w PM10,
- benzo(a)piren B(a)P w PM10.

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy - zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Tabela 6 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego ¹	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ² ołów Pb (zawartość w PM10)	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego ¹	ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
nieprzekraczający poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin ozon O ₃	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego		D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

¹ z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

² W przypadku pyłu zawieszonego PM2,5, w roku 2024 obowiązuje poziom dopuszczalny II faza, przy ocenie którego stosuje się dotychczasowe oznaczenie klas: A1 i C1.

źródło: Na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

Roczna ocena została wykonana zgodnie z obowiązującymi zasadami, bazującymi na przepisach prawnych. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Klasyfikacji dokonano dla pięciu stref na terenie województwa śląskiego: aglomeracji górnośląskiej, aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej, miasta Bielsko-Biała, miasta Częstochowa, strefy śląskiej.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

W 2024 r. w ramach systemu PMŚ na terenie województwa śląskiego funkcjonowało ogółem 31 stacji pomiarowych. Lokalizacja stacji jest z reguły niezmienna, zależna przede wszystkim od wyników wykonywanej co 5 lat oceny jakości powietrza, której celem jest ustalenie odpowiedniego sposobu wykonywania rocznych ocen jakości powietrza zgodnie z art. 88 ust. 2. ustawy Poś. Prowadzenie badań w stałych lokalizacjach daje możliwość obserwowania zmian jakości powietrza w wieloleciu.

Na terenie gminy Wilamowice w 2024 roku nie znajdował się żaden punkt pomiarowy. Najbliższą stacją wykorzystywaną dla powiadomień o ryzyku wystąpienia poziomu informowania lub alarmowego w zakresie pyłu zawieszonego PM10, dla gminy Wilamowice, jest stacja zlokalizowana w Goczałkowicach-Zdój, przy ul. Parkowej.⁴

Tabela 7. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy śląskiej.

Strefa śląska	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
2022	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
2023	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
2024	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A1

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2022.

Podstawą klasyfikacji stref były wyniki pomiarów prowadzonych w 2024 r. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz wyniki analiz z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2024 wykonanego przez IOŚ-PIB.⁵

W ostatnich latach w strefie śląskiej został przekroczony **poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2**.

Na obszarze województwa śląskiego w ostatnich latach utrzymuje się niski poziom zanieczyszczenia powietrza (poniżej poziomów dopuszczalnych/docelowych) dla następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen, tlenek węgla oraz oznaczane w pyłe zawieszonym PM10 metale: ołów, arsen, kadm i nikiel.

W porównaniu do 2023 roku, w 2024 roku w województwie śląskim nastąpiło pogorszenie jakości powietrza.

⁴ źródło: Na podstawie informacji uzyskanych od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach.

⁵ źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Zgodnie z zasadami oceny rocznej, klasę strefy dla danego zanieczyszczenia określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy – a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

W latach 2022-2024 roku dla strefy śląskiej przeprowadzono ocenę roczną pod kątem ochrony roślin. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 8 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Strefa śląska	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
2022	A	A	A
2023	A	A	A
2024	A	A	A

¹⁾Dla ozonu wg poziomu celu długoterminowego, strefa śląska otrzymała klasę D2

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2024, Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, raport wojewódzki za rok 2022.

Podstawowym celem oceny poziomów substancji w powietrzu, zgodnie z art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska, jest dokonanie klasyfikacji stref dającej podstawę do zaplanowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza w strefach, w których przekraczane są wartości kryterialne określone dla ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin. ⁶

Rok 2024 był kolejnym, w którym na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie zostały przekroczone stężenia średnioroczne pyłu zawieszonego PM₁₀, tak jak w latach 2020-2023. W aglomeracji górnośląskiej i w strefie śląskiej przekroczony został jednak drugi parametr oceny pyłu zawieszonego PM₁₀, a mianowicie dopuszczalna częstość przekraczania stężeń 24-godzinnych wynosząca 35 dni w roku kalendarzowym. Strefy te otrzymały klasę C. W 2023 r. wszystkie strefy dla tego kryterium były sklasyfikowane w klasie A. W 2024 roku wzrosła także ilość dni z przekroczeniem poziomu alarmowego z 1 w 2023 r. do 4 oraz ilość dni z przekroczeniem poziomu informowania z 7 do 12. Najwyższe dobowe stężenie pyłu zawieszonego PM₁₀ wystąpiło w styczniu 2024 r. W odniesieniu do fazy II dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}, do klasy C1 zostały zaliczone dwie strefy: aglomeracja górnośląska i miasto Częstochowa, pozostałe strefy spełniały normę dla klasy A1. W przypadku dodatkowego kryterium

⁶ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

poziomu dopuszczalnego I fazy dla pyłu zawieszonego PM_{2,5}, wynoszącego 25 µg/m³, wszystkie strefy dotrzymały tego wymagania, podobnie jak w latach 2022-2023 i zaliczone zostały do klasy A.⁷

Nadal największym problemem w województwie śląskim w zakresie jakości powietrza są przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Wszystkie strefy w województwie śląskim wciąż zaliczane są do klasy C. Obszar przekroczeń dla tego zanieczyszczenia zwiększył się z 21% w 2023 r., do 27% w 2024 r. Zwiększyła się także liczba ludności zamieszkująca obszar przekroczeń z 59% w 2023 r. do 74% w 2024 r. Główną przyczyną występowania przekroczeń norm jakości powietrza dla pyłu zawieszonego PM₁₀, i zawartego w pyłe PM₁₀ benzo(a)pirenu, w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych tzw. „niska emisja”. Problem ten dotyczy więc przede wszystkim sezonu grzewczego. Przekroczenia wartości dobowej dopuszczalnego poziomu dla pyłu zawieszonego PM₁₀ poza sezonem grzewczym występowały sporadycznie, w 2024 r. w kwietniu i we wrześniu. Znacznie mniejszy wpływ na przekroczenie norm w zakresie pyłu zawieszonego i zawartego w pyłe PM₁₀ benzo(a)pirenu ma emisja przemysłowa oraz liniowa.⁸

Od wielu lat nie przekraczają norm i pozostają w województwie śląskim w klasie A zanieczyszczenia gazowe tj: dwutlenek siarki, tlenek węgla i benzen, a także oznaczane w pyłe zawieszonym PM₁₀ metale: ołów, arsen, kadm i nikiel. W strefie śląskiej, tak jak w latach poprzednich nie występowały przekroczenia dwutlenku azotu.⁹

Roczna ocena za 2024 r. wykazała nieco gorszą jakość powietrza niż w 2023 r. Analizując dane z ostatnich 10 lat można jednak zaobserwować stopniową poprawę jakości powietrza pomimo zmiennych warunków meteorologicznych. Ocena wykazała jednoznacznie konieczność kontynuowania prac na rzecz dalszej poprawy jakości powietrza w województwie śląskim, określonych w Programach ochrony powietrza oraz „uchwale antysmogowej”.¹⁰

Programy ochrony powietrza uchwalane są przez Sejmik Województwa Śląskiego od 2010 r., w listopadzie 2023 r. Sejmik przyjął zaktualizowany POP dla stref województwa śląskiego. Programy ochrony powietrza, których podstawą są roczne oceny jakości powietrza przygotowywane przez GIOŚ, zawierają analizę przyczyn występowania wysokich stężeń substancji oraz wskazują działania naprawcze mające na celu ich redukcję do poziomów nieprzekraczających norm. Integralną częścią POP są Plany Działań Krótkoterminowych, wdrażane w sytuacjach wystąpienia ryzyka lub

⁷ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

⁸ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

⁹ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

¹⁰ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych, informowania lub alarmowych w strefach województwa śląskiego w danym roku kalendarzowym.¹¹

Na terenie gminy Wilamowice nie ma zlokalizowanej stacji monitoringu jakości powietrza, jednakże ocenami jakości powietrza objęte są wszystkie gminy w województwie śląskim, również te, na terenie których nie ma stacji pomiarowej. Taka możliwość wynika z zastosowania metody uzupełniającej w stosunku do pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu jaką tanowi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, matematyczne modelowanie transportu i przemian substancji w powietrzu. Realizacja modelowania stężeń wybranych zanieczyszczeń na potrzeby wsparcia rocznej oceny jakości powietrza w strefach w Polsce, zgodnie z zapisami ustawy, od 2019 r. została powierzona Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IOŚ- PIB).¹²

W poniższej tabeli przedstawiono wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, w gminie Wilamowice, za lata 2021 - 2024, uzyskane na podstawie modelowania matematycznego oraz szacowania, na podstawie pomiarów z najbliższej stacji.

Tabela 9. Wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, w gminie Wilamowice, za lata 2021 – 2024.

Substancja/rok	2021	2022	2023	2024	Poziom dopuszczalny/ docelowy *)
NO ₂ * µg/m ³	18-20	12-15	11-15	12-14	40
SO ₂ * µg/m ³	7-8	6	6	5	20**
PM ₁₀ * µg/m ³	33-39	25-33	18-24	21-28	40
PM _{2,5} * µg/m ³	23-29	20-25	13-19	15-20	20
Benzen* µg/m ³	2	0,9-1,0	0,6-1	0,6-1,1	5
Pb* µg/m ³	0,01	0,01	0,01	0,01	0,5
As* ng/m ³	1	0,5-1,0	0,7-0,9	0,6	6
Cd* ng/m ³	0,5	0,1-0,3	0,1-0,2	0,2-0,3	5
Ni* ng/m ³	1-2	2-4	2-5	0,8-1,7	20
BaP* ng/m ³	2,04-3,85	2,53-4,52	0,98-2,35	0,98-2,26	1
CO* mg/m ³	0,38-0,46	0,16-0,32	0,19-0,30	0,15-0,31	10

*) dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. 2021 poz. 845)

**wg kryterium dla ochrony roślin [2]

Źródło: źródło: Na podstawie informacji uzyskanych od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach.

Zgodnie z powyższym, w latach 2020-2024 na terenie gminy Wilamowice nie wystąpiły przekroczenia w zakresie zanieczyszczeń gazowych (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, tlenek węgla), metali zawartych w pyłe zawieszonym PM₁₀ (ołów, arsen, kadm, nikiel) oraz dla wartości średniorocznej pyłu

¹¹ źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2024.

¹² źródło: Na podstawie informacji uzyskanych od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach.

zawieszonego PM_{2,5} w latach 2023-2024. Norma średnioroczna dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} dla gminy Wilamowice została przekroczona w latach 2021-2022. Kryteria klasyfikacyjne dla pyłu zawieszonego PM₁₀ w celu ochrony zdrowia ludzi obejmują poziom dopuszczalny stężeń średnich rocznych 40 µg/m³ oraz dobowy poziom dopuszczalny wraz z dopuszczalną częstością przekraczania wynoszącą 35 dni dla stężeń dobowych przekraczających 50 µg/m³. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych w latach 2020-2024 nie zostało przekroczone dopuszczalne stężenie średnioroczne dla pyłu zawieszonego PM₁₀. W strefie śląskiej liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego dobowego dla pyłu zawieszonego PM₁₀ w latach 2021-2022 oraz w 2024 roku została przekroczona, i wyniosła: w 2021 r. od 9 do 87, w 2022 r. od 0 do 75 oraz w 2024 r. od 6 do 36. Limit 35 dni nie został więc dotrzymany, strefa śląska w ww. latach została zakwalifikowana do klasy C. Natomiast w 2023 roku liczba dni wynosiła od 3 do 31, co zakwalifikowało strefę śląską do klasy A. W latach 2021-2024 średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ na terenie gminy przekroczyły poziom docelowy, wynoszący 1 ng/m³. O wyniku klasyfikacji całej strefy decyduje każde wystąpienie przekroczenia poziomu dopuszczalnego/docelowego/celu długoterminowego, nawet jeżeli nie obejmuje całego jej obszaru.

Możliwości rozwoju OZE

Wraz z rosnącym zapotrzebowaniem na energię przy jednoczesnym wyczerpywaniu się zasobów konwencjonalnych wzrasta zainteresowanie alternatywnymi sposobami pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. Energia odnawialna jest to energia pochodząca z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych, uzyskiwana z odnawialnych niekopalnych źródeł energii (energia: wody, wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalna, fal, prądów i pływów morskich, oraz energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw ciekłych). Odnawialne źródło energii to natomiast źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, aerotermalną, geotermalną, hydrotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu pochodzącego ze składowisk odpadów, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Biogaz

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Biogaz powstaje w wyniku fermentacji metanowej ścieków. Przyjmuje się, iż ze 100 m³ osadu o zawartości

suchej masy na poziomie 5% można uzyskać od 10 do 30 m³ gazu, który może być wykorzystany do produkcji energii cieplnej, elektrycznej, do napędzania pojazdów bądź przesyłany wprost do sieci gazowej. Obecnie na terenie gminy nie funkcjonuje biogazownia, jednak temat ten został podjęty w Planie gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Wilamowice.

Biomasa

Biomasę stanowią organiczne, niekopalne substancje o pochodzeniu biologicznym, które mogą być wykorzystywane w charakterze paliwa do produkcji ciepła lub wytwarzania energii elektrycznej.

Do najważniejszych rodzajów tego typu paliw należą:

- drewno;
- słoma i odpady pochodzące z produkcji rolniczej;
- odpady organiczne;
- oleje roślinne;
- tłuszcze zwierzęce;
- osady ściekowe;
- rośliny szybko rosnące, takie jak: wierzba wiciowa, miskant olbrzymi (trawa słoniowa), słonecznik bulwiasty, ślazier pensylwański.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu areалу upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemyślany i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO₂ do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych. Jak wynika z prowadzonych badań, najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o nisko-emisyjnym sposobie jej produkcji.

Energia wiatru

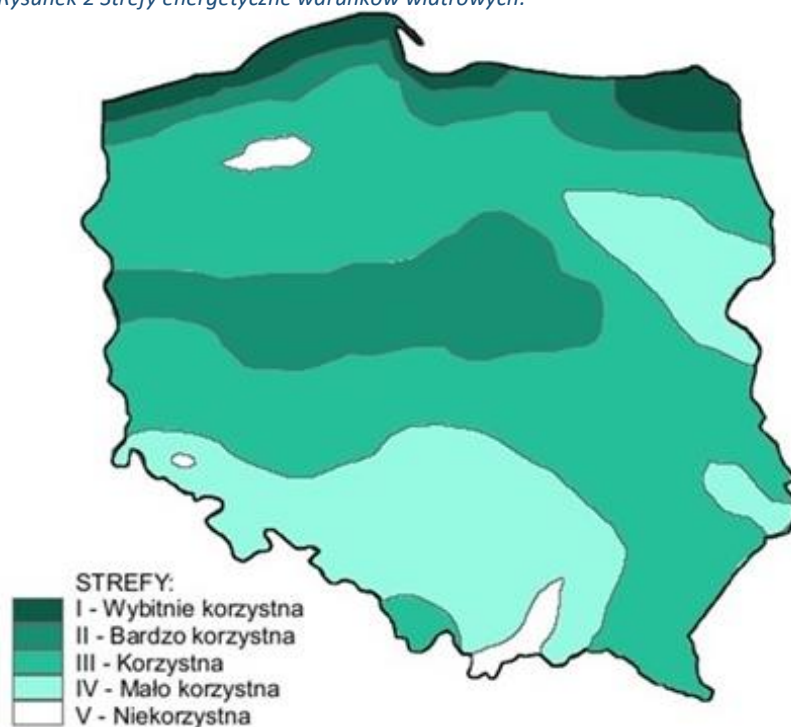
Energię wiatru stanowi energia kinetyczna wiatru wykorzystywana do produkcji energii elektrycznej w turbinach wiatrowych. Potencjał elektrowni wiatrowych jest określany przez możliwości generowania przez nie energii elektrycznej. Tereny o korzystnym potencjale wyznacza się na podstawie badań kierunku, siły oraz częstotliwości występowania wiatrów. Na tej podstawie sporządzono strefy energetyczne wiatru oraz podzielono powierzchnię kraju zgodnie z potencjałem energetycznym.

Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna;
- Strefa II – bardzo korzystna;
- Strefa III – korzystna;
- Strefa IV – mało korzystna;
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, teren gminy Wilamowice leży w zasięgu strefy IV (mało korzystnej).

Rysunek 2 Strefy energetyczne warunków wiatrowych.



źródło: imgw.pl

Na terenie gminy Wilamowice brak jest instalacji wiatrowych.

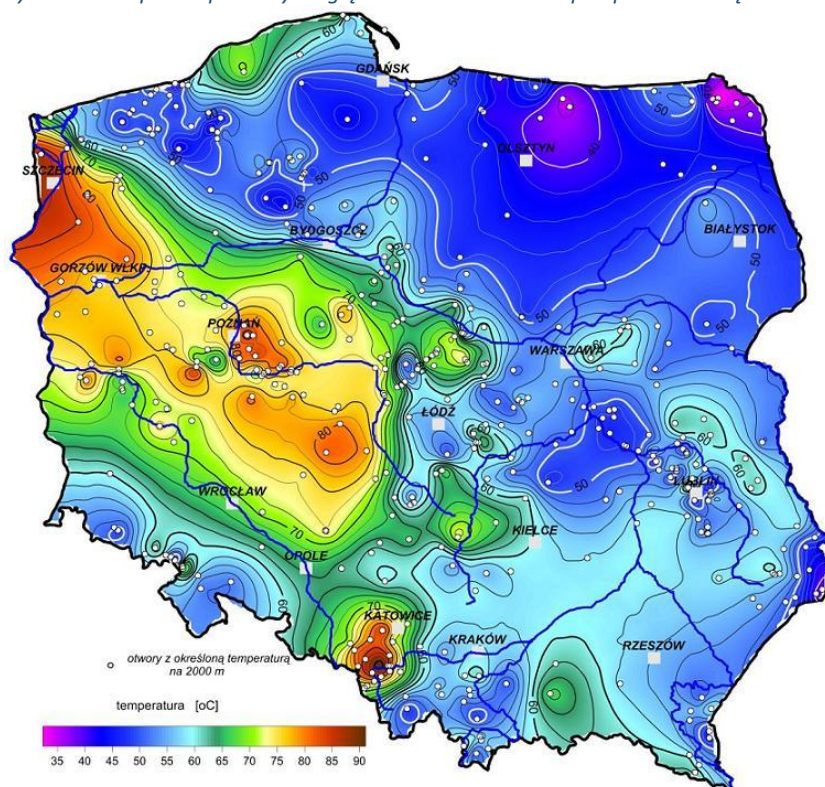
Energia geotermalna

Energia geotermalna jest to energia cieplna pozyskiwana z głębi ziemi i stosowana głównie w celach grzewczych. Z racji na szerokie rozpowszechnienie o pełną odnawialność energia tego typu stanowi olbrzymi potencjał. Ciepłe wody o wyższej temperaturze zdadne są do produkcji energii elektrycznej, pozostałe z powodzeniem stosowane się w ciepłownictwie, rolnictwie czy do celów rekreacyjnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych. Warunkiem opłacalności jest odpowiednia temperatura podziemnych wód (minimum 65°C na głębokości 2 km), ich wydajność oraz niskie zasolenie. Opłacalność wzrasta w sytuacjach, gdy ciepłe wody są umieszczone płycej (mniejsze koszty wiercenia i instalacji) oraz gdy ich temperatura jest wyższa. Wykorzystanie energii geotermalnej jest nieefektywne ekonomicznie na terenie gminy. W chwili obecnej nie funkcjonują żadne instalacje wykorzystujące energię geotermalną. Nie planuje się budowy instalacji tego typu. Warto jednak zaznaczyć, iż możliwe jest wykorzystanie energii wód podskórnych i ciepła ziemi przy zastosowaniu indywidualnych pomp ciepła. Rozwiązania tego typu mogą znaleźć zastosowanie w domach jednorodzinnych oraz budynkach użyteczności publicznej w terenach o rozproszonej zabudowie. Mapa rozkładu temperatury na głębokości 2000 m p.p.t. przedstawiona została na poniższym rysunku.

Na obszarze Wilamowic stwierdzono istnienie wód geotermalnych, jednak możliwości ich gospodarczego wykorzystania nie zostały szczegółowo rozpoznane.¹³

¹³ źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice.

Rysunek 3 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu.



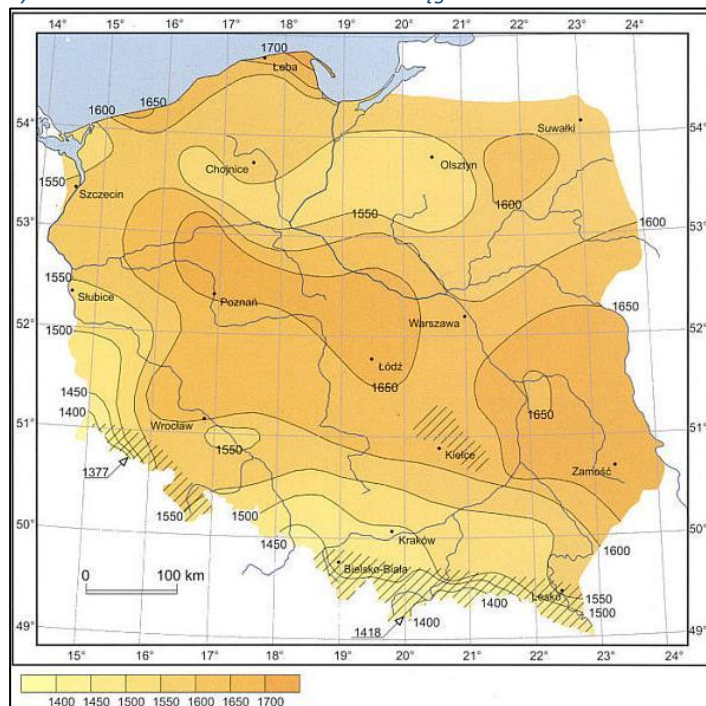
źródło: Szewczyk 2010, Państwowy Instytut Geologiczny

Energia słońca

Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest w dwojaki sposób: do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Ciepło może być pozyskiwane w sposób bierny poprzez nagrzewanie pomieszczeń bezpośrednim promieniowaniem bądź poprzez systemy cieczowych lub powietrznych kolektorów słonecznych służących ogrzewaniu mieszkań, podgrzewaniu wody użytkowej itp. Konwersja promieniowania na prąd elektryczny odbywa się natomiast poprzez zastosowanie ogniw fotowoltaicznych bądź elektrowni termicznych. Zastosowanie kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych może okazać się zasadne już nawet w przypadku użytkowania przez pojedyncze gospodarstwa domowe, w zależności od stopnia zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową oraz energię elektryczną. Poniższe rysunki przedstawiają dwa najważniejsze czynniki wpływające na opłacalność inwestycji związanych z wykorzystaniem energii słonecznej.

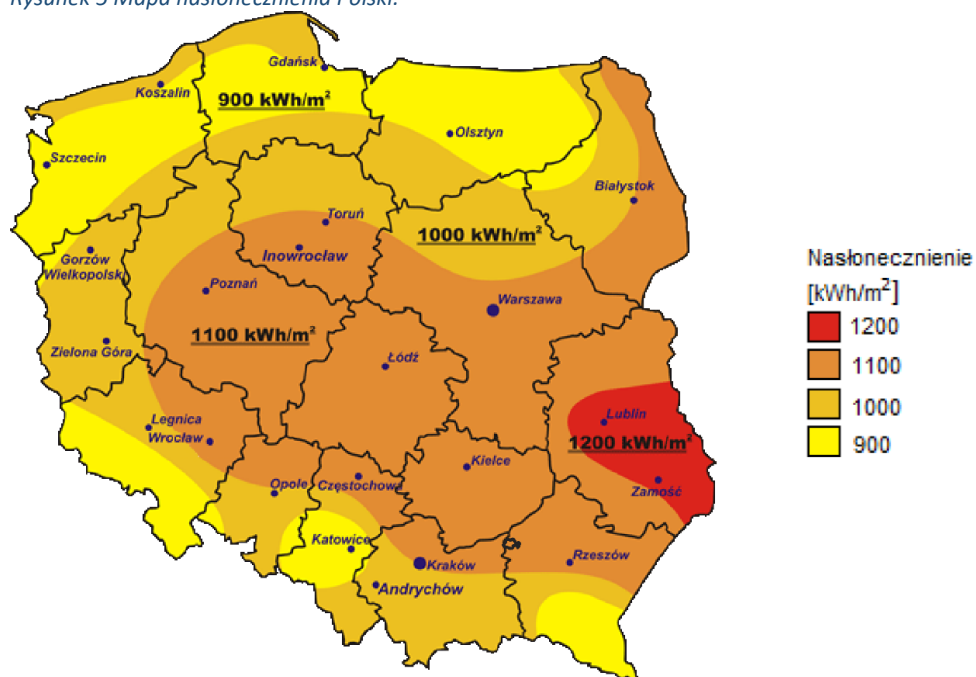
Proгноza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 4 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.



źródło: imgw.pl

Rysunek 5 Mapa nasłonecznienia Polski.



źródło: cire.pl

Gmina Wilamowice zlokalizowana jest w strefie, gdzie średnioroczna suma promieniowania słonecznego wynosi 1 000 kWh/m². Nasłonecznienie na terenie gminy szacowane jest na 1 450 h/rok. Opisane powyżej warunki określone są jako korzystne w porównaniu do warunków panujących w innych rejonach Polski.

Energia cieków wód powierzchniowych

Potencjalna i kinetyczna energia cieków wód powierzchniowych wykorzystywana jest do wytwarzania energii w elektrowniach wodnych. Potencjał energii wodnej zależy od spadku i przepływu. Przepływy ze względu na dużą zmienność w czasie muszą być przyjęte na podstawie wieloletnich obserwacji dla przeciętnego roku przy średnich warunkach hydrologicznych. Spad określany jest jako iloczyn spadku i długości na danym odcinku rzeki. Rzeczywiste możliwości wykorzystania zasobów wodnych są znacznie mniejsze. Do energii odnawialnej zalicza się wyłącznie produkcję energii elektrycznej w elektrowniach na dopływie naturalnym (przepływowych). Planując tego typu inwestycję należy wziąć pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze (ocena zasobów przez IMGW, warunków geomorfologicznych i geologicznych), techniczne (tryb pracy elektrowni, specyfikacja techniczna turbin, wydajność, środowiskowe (przede wszystkim formy ochrony przyrody: obszary Natura 2000, prawne (pozwolenie wodnoprawne zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego), ekonomiczne oraz społeczne (np. turystyka). Zgodnie z rejestrem wytwórców energii w małej instalacji na terenie gminy Wilamowice, brak jest instalacji OZE.

6.2.2. Zagrożenie hałasem

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja - wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas - dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu - równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 r. poz. 647 z późn. zm.). W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasu komunikacyjnego, Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych hałasu. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasu komunikacyjnego zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość $52 \text{ dB} < L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość $63 \text{ dB} < L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 r., poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – 50-65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli poniżej.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L_{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	L_{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	L_{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno- wypoczynkowe** d) Tereny mieszkaniowo- usługowe	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. Mieszkańców***	68	60	55	45

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112)

Hałas drogowy

Na obszarze gminy Wilamowice największe i główne zagrożenie hałasem występuje ze strony komunikacji, co związane jest z gęsto utkaną siecią drogową.

Rysunek 6 Układ dróg różnych własności na terenie gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne.

Na terenie gminy Wilamowice w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzono pomiary hałasu drogowego. Punkt pomiarowy zlokalizowany był w miejscowości Pisarzowice, przy ul. Bielskiej. W ww. punkcie zarówno dla pory dnia, jak i pory nocy odnotowano przekroczenia. Średnie godzinne natężenie ruchu pojazdów, w czasie trwania sesji pomiarowej, w przyjętych przekrojach pomiarowych kształtowało się następująco.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 11. Średnie godzinowe natężenie ruchu pojazdów przy punkcie pomiarowym w miejscowości Pisarzowice, gm. Wilamowice.

Punkt pomiarowy	Średnie godzinowe natężenie ruchu pojazdów			
	Dzień		Noc	
	(6:00-22:00)		(22:00-6:00)	
	Pojazdy lekkie	Pojazdy ciężkie	Pojazdy lekkie	Pojazdy ciężkie
PP1 Pisarzowice, gm. Wilamowice, ul. Bielska	205	4	71	1

źródło: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa śląskiego w roku 2023

W poniższej tabeli zamieszczono wyniki badań poziomów dźwięku hałasu drogowego w punkcie referencyjnym z całej sesji pomiarowej, dla pory dnia (z czasu odniesienia 6:00 – 22:00) i pory nocy (z czasu odniesienia 22:00 – 6:00).

Tabela 12. Wyniki badań poziomów dźwięku hałasu drogowego w punkcie referencyjnym, Pisarzowice 2023 rok.

punkt pomiarowy w obrębie rejonu badań	data pomiaru	odległość od krawędzi jezdni [m]	wysokość usytuowania mikrofonu pomiarowego [m]	Współrzędne geograficzne		zmierzone wartości poziomu dźwięku [dB]	
				N	E	pora dnia*	pora nocy**
Pisarzowice gm. Wilamowice ul. Bielska	28.09.2023	8,0	4	49°52'25,5"	19°07'43,7"	-	61,7
	29.09.2023					67,2	60,2
	30.09.2023.					67,7	60,0
	01.10.2023					65,4	61,5
	02.10.2023					67,0	61,4
	03.10.2023					67,0	61,6

*(06:00-22:00) L_{AeqD}

** (22:00-06:00) L_{AeqN}

Źródło: Opracowanie wyników badań i ocena klimatu akustycznego w miejscowości Pisarzowice gmina Wilamowice w 2023 roku.

Wykonane pomiary w wyznaczony rejonie badawczym, w sąsiedztwie drogi powiatowej 4485_S wykazały, iż dla rejonu badawczego RB1, eksploatacja przedmiotowego odcinka drogi powoduje wystąpienie przekroczeń obowiązujących standardów akustycznych w obszarach terenów podlegających ochronie akustycznej, zarówno w porze dnia jak i nocy. Udokumentowane uciążliwości hałasowe, związane z ruchem samochodów, stanowią podstawę do programowania zadań w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, 14 RB1. Ponadto mogą wspomagać podejmowanie decyzji w sprawie wykorzystania terenów na cele inwestycyjne oraz właściwego zagospodarowania przestrzennego terenów bezpośrednio usytuowanych w sąsiedztwie badanego odcinka drogi.¹⁴

¹⁴ Opracowanie wyników badań i ocena klimatu akustycznego w miejscowości Pisarzowice gmina Wilamowice w 2023 roku.

Hałas przemysłowy

Zgodnie z danymi zawartymi w bazie EHAŁAS (baza zawiera wyniki pomiarów hałasu przekazane o Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska lub RWMŚ), na terenie gminy Wilamowice w 2023 r. przeprowadzono pomiary hałasu przemysłowego na terenie 1 zakładu (Gospodarstwo Rolne – Michał Szafraniecki), w 1 punkcie pomiarowym. Na podstawie uzyskanych wyników nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu.¹⁵

Hałas kolejowy

Zgodnie z danymi bazy Ehałas na terenie gminy Wilamowice monitoring hałasu kolejowego nie był prowadzony.

Hałas lotniczy

Hałas lotniczy związany jest z ruchem lotniczym, pasażerskim i transportowym, a także z lokalnymi lotniskami sportowymi i rekreacyjnymi. Hałas ten jest szczególnie uciążliwy w bezpośrednim sąsiedztwie lotnisk a jego natężenie zależy od użytkowanych statków powietrznych, tras dolotowych i odlotowych, profili startów i lądowań, progów podejścia i odejścia oraz od rozkładu intensywności lotów. Dla gminy Wilamowice hałas lotniczy nie stanowi znaczącego problemu.¹⁶

Państwowy Monitoring Środowiska

W 2023 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, na terenie gminy Wilamowice prowadzono monitoring hałasu drogowego, co zostało omówione powyżej. W latach wcześniejszych (po 2020) na terenie gminy Wilamowice był prowadzony monitoring hałasu przemysłowego, jednak dokumenty: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa śląskiego w roku 2021, 2022, 2023, nie wskazują jednoznacznie czy doszło do przekroczeń.

6.2.3 Pola Elektromagnetyczne

W ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie gminy Wilamowice, w latach 2021-2024 wykonano 2 pomiary okresowe (monitoringowe) promieniowania elektromagnetycznego (PEM), w jednym punkcie pomiarowym. Lokalizację punktu oraz wyniki pomiarów zestawiono w poniższej tabeli.¹⁷

¹⁵ Źródło: informacje otrzymane od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach.

¹⁶ Źródło: Diagnoza obszaru aglomeracji beskidzkiej (subregionu południowego województwa śląskiego) w wymiarze przestrzennym wraz z wypracowaniem wniosków diagnostycznych.

¹⁷ Źródło: informacje otrzymane od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 13. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie gminy Wilamowice.

Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne punktu (WGS84)		Data pomiaru	Wynik pomiaru [V/m]
	X	Y		
Wilamowice, Rynek	19,152492	49,916728	2021-09-16	1,9
			2023-09-11	1,8

źródło: informacje otrzymane od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach.

Analiza przeprowadzonych pomiarów monitoringowych nie wykazała przekroczenia dolnej granicy wartości dopuszczalnej PEM w środowisku dla badanego zakresu częstotliwości, wynoszącej 28 V/m. Ponadto zgodnie z danymi zawartymi w Rejestrze zawierającym informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych na podstawie pomiarów innych niż monitoringowe, w granicach gminy Wilamowice nie wykazano występowania takich terenów.¹⁸

6.2.4. Wody

Wody powierzchniowe

Gmina Wilamowice leży na obszarze Dorzecza Wisły, w Regionie Wodnym Górnej-Zachodniej Wisły oraz Regionie Wodnym Małej Wisły. W poniższej tabeli przedstawiono wyróżnione cieki wraz z ich przybliżoną długością w obrębie gminy Wilamowice.

Tabela 14. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie gminy Wilamowice.

Nazwa cieku	Długość w granicach gminy [m]	Nazwa cieku	Długość w granicach gminy [m]
Wiśła	996,2	Pisarzówka	10334,9
Dopływ spod Bestwinki	1910,2	Czerwonka	1448,1
Dankówka	7719,6	Wilamówka	3919,1
Dopływ w Sikorce	3755,9	Ciek Wilamówka	3019,1
Dopływ ze Starej Wsi Górnej	2439,4	Harszówka	4169,3
Łękawka	1445,6	Soła	427,1
Słonica	3940,1	Macocha	52,9
Młynówka	26,8	Faracka Dolina	331,6

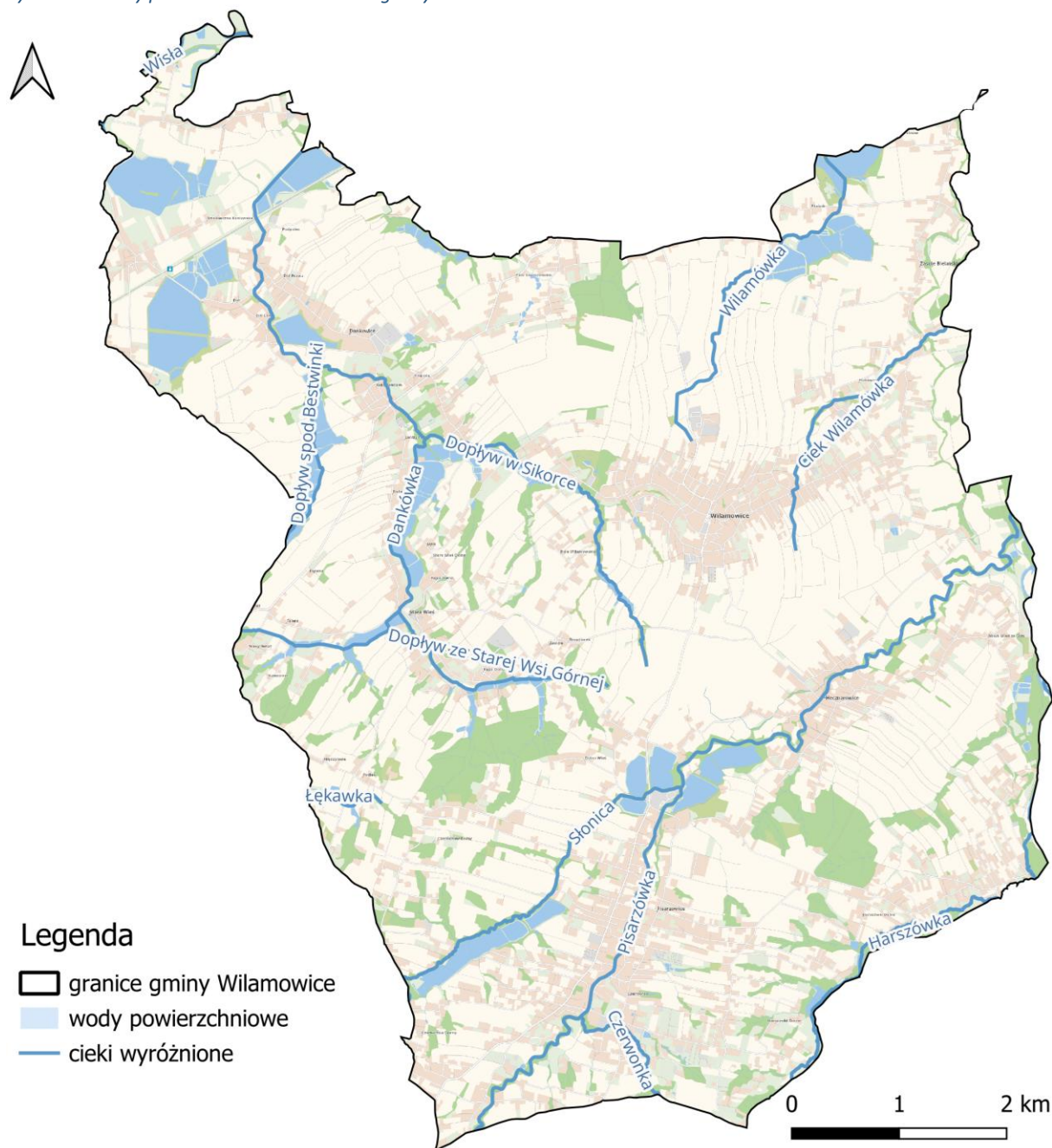
źródło: na podstawie danych udostępnianych przez PGW WP oraz danych otrzymanych od PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach i PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Na obszarze gminy występują również cieki o nieokreślonym charakterze.

¹⁸ źródło: informacje otrzymane od Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Katowicach.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 7 Wody powierzchniowe na terenie gminy Wilamowice.



źródło: na podstawie danych udostępnianych przez PGW WP oraz danych otrzymanych od PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach i PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Teren gminy Wilamowice jest położony na obszarze 6 zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych.

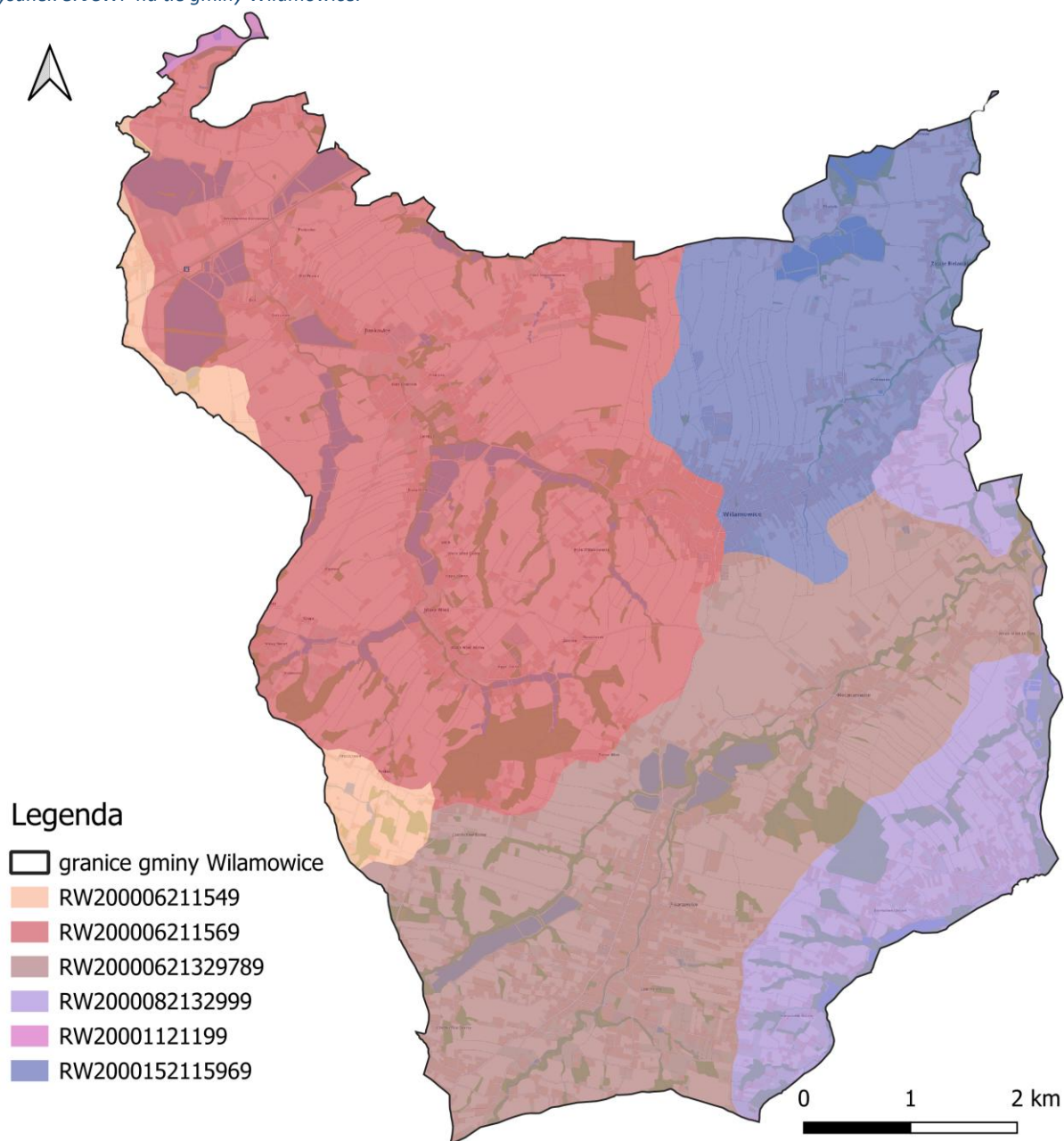
Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Tabela 15 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu, których leży gmina Wilamowice.

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW200006211549	Łękawka
RW20001121199	Wiśła od zb. Goczałkowice do Przemszy
RW200006211569	Dankówka
RW2000152115969	Młynówka Oświęcimska
RW2000082132999	Soła od zb. Porąbka do ujścia
RW20000621329789	Pisarzówka

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 29.07.2025 r.]

Rysunek 8. JCWP na tle gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez GIOŚ. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Podstawę prawną dokonanej klasyfikacji stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1475). Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.). W tabeli zamieszczono ocenę stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Wilamowice.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 16 Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Wilamowice.

Nazwa i kod JCWP		Pisarzówka RW20000621329789	Dankówka RW200006211569	Młynówka Oświęcimska RW2000152115969	Soła od zb. Porąbka do ujścia RW2000082132999	Łękawka RW200006211549	Wiśła od zb. Goczałkowice do Przemszy RW20001121199
Typ JCWP		RW_wap	RW_wap	P_org	RsW_wap	RW_wap	RzN
Rzeczywista długość JCWP [km]		29.38	9.69	30.62	45.04	11.54	40.83
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]		44.17	28.83	30.90	114.86	33.82	108.61
Obszar dorzecza		Wisły	Wisły	Wisły	Wisły	Wisły	Wisły
Region wodny		Górnej-Zachodniej Wisły	Małej Wisły	Małej Wisły	Górnej-Zachodniej Wisły	Małej Wisły	Małej Wisły
Status JCWP		silnie zmieniona część wód	silnie zmieniona część wód	sztuczna część wód	silnie zmieniona część wód	naturalna część wód	silnie zmieniona część wód
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?		TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Kod ppk (2022-2027)		PL01S1301_2144	PL01S1301_3946	PL01S1501_0395	PL01S1501_1744	PL01S1301_3947	PL01S1301_1696
Współrzędne geograficzne ppk [2022-2027]		19.182634; 49.911154	19.10038; 49.950325	19.148614; 50.031286	19.237142; 50.054378	19.073713; 49.949737	19.19217; 50.06382
Ocena stanu ¹⁹	stan/ potencjał ekologiczny	slaby potencjał ekologiczny	zły potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	slaby stan ekologiczny	zły stan ekologiczny	zły potencjał ekologiczny
	stan chemiczny	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego	poniżej dobrego
	stan (ogólny)	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód
Rodzaj presji determinującej	Główne źródło presji troficznych	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	nie dotyczy	źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	odpływ miejski (wody opadowe) oraz nawożenie idepozycja oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)

¹⁹ Zgodnie z raportem z klasyfikacji i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych wykonanej w roku 2025 na podstawie danych z lat 2019-2024.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Nazwa i kod JCWP		Pisarzówka RW20000621329789	Dankówka RW200006211569	Młynówka Oświęcimska RW2000152115969	Soła od zb. Porąbka do ujścia RW2000082132999	Łękawka RW200006211549	Wiśła od zb. Goczałkowice do Przemszy RW20001121199
	Główne źródło presji zasalających	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)	nie dotyczy
	Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	Główne źródło presji hydromorfologicznych	budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne	budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) – rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne, wały przeciwpowodziowe – rzeki główne	obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne i rzeki pozostałe	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki główne	budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne, obiekty mostowe - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne	prostowanie koryta - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne, wały przeciwpowodziowe - rzeki główne, górnictwo - rzeki główne, zaporą powyżej
	Główne źródło presji chemicznych	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk, komunalne, odcieki ze składowisk nieznane (substancje zakazane)	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane)	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane)	nie dotyczy	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznane (substancje zakazane);

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>, [data dostępu: 29.07.2025 r.]

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Poniższa tabela przedstawia cele środowiskowe i ryzyka nieosiągnięcia tych celów.

Tabela 17. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży gmina Wilamowice.

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ²⁰	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
JCWP rzeczne									
1.	Pisarzówka	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
2.	Dankówka	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
3.	Młynówka Oświęcimska	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

²⁰ obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	JCW przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	JCW przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ²⁰	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
4.	Soła od zb. Porąbka do ujścia	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Soła w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Soła w obrębie JCWP (dla troci wędrownej)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK
5.	Łękawka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	TAK	TAK	NIE
6.	Wiśła od zb. Goczałkowice do Przemszy	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 29.07.2025 r.]

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 18 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne, znajdujące się na terenie JCWP obecnych na obszarze gminy Wilamowice.

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
JCWP rzeczne			
1.	Pisarzówka	Park Krajobrazowy Beskidu Małego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, źródłiska, źródło mineralnej wody siarczanowej, lasy i bory bagienne, łągi, flora i fauna ekosystemów wodnolądnych chrona przed zniekształceniem naturalnego, górskiego ukształtowania terenu; w szczególności obszarów źródłiskowych oraz dolin potoków; zachowanie różnych ekosystemów, bogactwa przyrody żywej a w szczególności chronionych roślin, grzybów i zwierząt oraz ich siedlisk; zachowanie korytarzy ekologicznych; zachowanie harmonijnego i w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu górskiego z dużym udziałem krajobrazu zbliżonego do naturalnego [wymaga: zachowania potoków górskich w stanie naturalnym].
		Dolina Dolnej Soły (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo tthis r</i> , <i>Anas querquedula r</i> , <i>Anas strepera r</i> , <i>Anser anser r</i> , <i>Aythya fuligula r</i> , <i>Botaurus stellaris r</i> , <i>Charadrius dubius r</i> , <i>Chlidonias hybridus r</i> , <i>Chlidonias niger r</i> , <i>Gallinula chloropus r</i> , <i>Ixobrychus minutus r</i> , <i>Larus ridibundus r</i> , <i>Nycticorax nycticorax r</i> , <i>Podiceps cristatus r</i> , <i>Podiceps grisegena r</i> , <i>Podiceps nigricollis r</i> , <i>Sterna hirundo r</i> , <i>Tachybaptus ruficollis r</i> , <i>Tringa totanus r</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 014–2024: Zachowanie naturalnego charakteru doliny Soły i procesów tworzenia się kamieńców piaszczystych i żwirowych łach. Zachowanie stawów oraz infrastruktury stawowej we właściwym stanie. Zachowanie wysp i grobli jako miejsc lęgowych. Zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc lęgowych - razie potrzeby zapewnienie tymczasowych platform pływających, budowa nowych wysp. Pozostawianie napełnionych stawów we wszystkich gospodarstwach rybackich w okresie 15 kwietnia - 31 sierpnia z wyjątkiem pierwszych i drugich przesadek. W przypadku stawu niezalanego do 1 kwietnia, należy go pozostawić nienapełnionym w okresie 1 kwietnia – 30 czerwca. Zapobiegać: nadmiernemu usuwaniu roślinności wynurzonej i pływającej oraz płatów szuwaru; wycinaniu zadrzewień i zakrzaczeń na groblach i wzdłuż cieków wodnych bez zastosowania nasadzeń zastępczych; wahaniom poziomu wody w okresie lęgowym (nagłe wezbrania powstające w wyniku zrzutu wód ze zbiorników zaporowych); płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo; niszczeniu brzegów wysp; postępującej zabudowie w sąsiedztwie stawów i innych zbiorników wodnych; niszczeniu grobli w wyniku działalności bobrów i piżmaków; wypalaniu szuwaru, roślinności nadbrzeżnej i grobli; nadmiernemu nawożeniu w otoczeniu zbiorników skutkujące eutrofizacją wód; zasypywaniu, osuszaniu, przekształcaniu zbiorników wodnych; wycinaniu zadrzewień i zakrzewień na wyspach bez zastosowania nasadzeń zastępczych.
		Dolna Soła (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3220, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus carpathicus</i> , <i>Cottus microstomus</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Lutra lutra</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000]. Na lata 2015–2025: achowanie naturalnych procesów kształtujących koryto rzeki. Udrożnienie cieków w obszarze jako korytarzy migracyjnych. Zapobieganie: lądowaniu drobnych zbiorników wodnych; zajęciu zbiorników wodnych przez koryto, zmianom w ich morfologii, zanikowi wyższej roślinności wodnej w przypadku powodzi; porzucaniu odpadów na terenach nadrzecznych lub zasypywaniu nimi zbiorników; brakiem dostawy żwiru i otoczków spowodowany istnieniem kaskady zbiorników wodnych Tresna/ Porąbka/ Czaniec; stabilizacji brzegów podlegających erozji bocznej; pracom hydrotechnicznym, które zmieniają geometrię koryta, zmieniają strukturę podłoża, likwidują naturalne formy erozyjne i odsypiskowe,

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			modyfikują przepływ wody w korycie, zmieniają stan brzegów i uniemożliwiają naturalny przebieg procesów formujących morfologię koryt; nowym sztucznym umocnieniom brzegów Soły; osuszaniu siedlisk i zmniejszaniu regularności zalewów; ruchowi pojazdów spalinowych po kamieńcach i korycie rzeki, a także siedliskach nadrzecznych; arybianiu drobnych zbiorników wodnych; pozyskiwaniu żwiru z koryta rzeki i kamieńców; połowom ryb niezgodnym z wyznaczonym limitem; barierom migracyjnym (jazy, progi, zapory); gatunkom inwazyjnym w rzekach
		Beskid Mały (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 7230; gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Lutra lutra</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].
2.	Dankówka	Stawy w Brzeszczach (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Anas strepera</i> r, <i>Aythya fuligula</i> r, <i>Botaurus stellaris</i> r, <i>Chlidonias hybridus</i> r, <i>Chlidonias niger</i> r, <i>Gallinula chloropus</i> r, <i>Ixobrychus minutus</i> r, <i>Larus melanocephalus</i> r, <i>Larus ridibundus</i> r, <i>Nycticorax nycticorax</i> r, <i>Podiceps cristatus</i> r, <i>Podiceps nigricollis</i> r, <i>Sterna hirundo</i> r, <i>Tachybaptus ruficollis</i> r, <i>Tringa totanus</i> r [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie stawów oraz infrastruktury stawowej we właściwym stanie. Zachowanie wysp i grobli jako miejsc lęgowych. Zachowanie zbiorników wodnych (w tym stawów hodowlanych, zbiorników powstałych po eksploatacji kruszywa, starorzeczy). Zapewnienie sztucznych miejsc gniazdowych- wysp i platform. Zapobieganie: wycinaniu zadrzewień i zakrzaceń na groblach i wzdłuż cieków wodnych bez zastosowania nasadzeń zastępczych; nadmiernemu usuwaniu roślinności wynurzonej i pływającej oraz płatów szuwaru i roślinności na groblach; płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo; niszczeniu brzegów wysp i grobli; postępującej zabudowie w sąsiedztwie stawów i innych zbiorników wodnych; niszczeniu grobli w wyniku działalności bobrów i piżmaków; zwiększonym zrzutem wody w sezonie lęgowym ptaków prowadzącym do wezbrania wód i niszczenia lęgów; wypalaniu szuwaru, roślinności nadbrzeżnej i grobli;
3.	Młynówka Oświęcimska	Dolina Dolnej Soły (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo tthis</i> r, <i>Anas querquedula</i> r, <i>Anas strepera</i> r, <i>Anser anser</i> r, <i>Aythya fuligula</i> r, <i>Botaurus stellaris</i> r, <i>Charadrius dubius</i> r, <i>Chlidonias hybridus</i> r, <i>Chlidonias niger</i> r, <i>Gallinula chloropus</i> r, <i>Ixobrychus minutus</i> r, <i>Larus ridibundus</i> r, <i>Nycticorax nycticorax</i> r, <i>Podiceps cristatus</i> r, <i>Podiceps grisegena</i> r, <i>Podiceps nigricollis</i> r, <i>Sterna hirundo</i> r, <i>Tachybaptus ruficollis</i> r, <i>Tringa totanus</i> r [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 014–2024: Zachowanie naturalnego charakteru doliny Soły i procesów tworzenia się kamieńców piaszczystych i żwirowych łach. Zachowanie stawów oraz infrastruktury stawowej we właściwym stanie. Zachowanie wysp i grobli jako miejsc lęgowych. Zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc lęgowych - razie potrzeby zapewnienie tymczasowych platform pływających, budowa nowych wysp. Pozostawianie napełnionych stawów we wszystkich gospodarstwach rybackich w okresie 15 kwietnia - 31 sierpnia z wyjątkiem pierwszych i drugich przesadek. W przypadku stawu niezalanego do 1 kwietnia, należy go pozostawić nienapełnionym w okresie 1 kwietnia – 30 czerwca. Zapobiegać: nadmiernemu usuwaniu roślinności wynurzonej i pływającej oraz płatów szuwaru; wycinaniu zadrzewień i zakrzaceń na groblach i wzdłuż cieków wodnych bez zastosowania nasadzeń zastępczych; wahaniom poziomu wody w okresie lęgowym (nagłe wezbrania powstające w wyniku zrzutu wód ze zbiorników zaporowych); płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo; niszczeniu brzegów wysp; postępującej zabudowie w sąsiedztwie stawów i innych zbiorników wodnych; niszczeniu grobli w wyniku działalności bobrów i piżmaków; wypalaniu szuwaru, roślinności nadbrzeżnej i grobli; nadmiernemu nawożeniu w otoczeniu

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
			zbiorników skutkujące eutrofizacją wód; zasypywaniu, osuszaniu, przekształcaniu zbiorników wodnych; wycinaniu zadrzewień i zakrzewień na wyspach bez zastosowania nasadzeń zastępczych.
		Stawy w Brzeszczach (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis r</i> , <i>Anas strepera r</i> , <i>Aythya fuligula r</i> , <i>Botaurus stellaris r</i> , <i>Chlidonias hybridus r</i> , <i>Chlidonias niger r</i> , <i>Gallinula chloropus r</i> , <i>Ixobrychus minutus r</i> , <i>Larus melanocephalus r</i> , <i>Larus ridibundus r</i> , <i>Nycticorax nycticorax r</i> , <i>Podiceps cristatus r</i> , <i>Podiceps nigricollis r</i> , <i>Sterna hirundo r</i> , <i>Tachybaptus ruficollis r</i> , <i>Tringa totanus r</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie stawów oraz infrastruktury stawowej we właściwym stanie. Zachowanie wysp i grobli jako miejsc lęgowych. Zachowanie zbiorników wodnych (w tym stawów hodowlanych, zbiorników powstałych po eksploatacji kruszywa, starorzeczy). Zapewnienie sztucznych miejsc gniazdowych- wysp i platform. Zapobieganie: wycinaniu zadrzewień i zakrzaceń na groblach i wzdłuż cieków wodnych bez zastosowania nasadzeń zastępczych; nadmiernemu usuwaniu roślinności wynurzonej i pływającej oraz płatów szuwaru i roślinności na groblach; płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo; niszczeniu brzegów wysp i grobli; postępującej zabudowie w sąsiedztwie stawów i innych zbiorników wodnych; niszczeniu grobli w wyniku działalności bobrów i piżmaków; zwiększonym zrzutem wody w sezonie lęgowym ptaków prowadzącym do wezbrania wód i niszczenia lęgów; wypalaniu szuwaru, roślinności nadbrzeżnej i grobli;
		Dolna Soła (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3220, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus carpathicus</i> , <i>Cottus microstomus</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Lutra lutra</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000]. Na lata 2015–2025: zachowanie naturalnych procesów kształtujących koryto rzeki. Udrożnienie cieków w obszarze jako korytarzy migracyjnych. Zapobieganie: lądowaniu drobnych zbiorników wodnych; zajęciu zbiorników wodnych przez koryto, zmianom w ich morfologii, zanikowi wyższej roślinności wodnej w przypadku powodzi; porzucaniu odpadów na terenach nadrzecznych lub zasypywaniu nimi zbiorników; brakiem dostawy żwiru i otoczek spowodowany istnieniem kaskady zbiorników wodnych Tresna/ Porąbka/ Czaniec; stabilizacji brzegów podlegających erozji bocznej; pracom hydrotechnicznym, które zmieniają geometrię koryta, zmieniają strukturę podłoża, likwidują naturalne formy erozyjne i odsypiskowe, modyfikują przepływ wody w korycie, zmieniają stan brzegów i uniemożliwiają naturalny przebieg procesów formujących morfologię koryt; nowym sztucznym umocnieniom brzegów Soły; osuszaniu siedlisk i zmniejszaniu regularności zalewów; ruchowi pojazdów spalinowych po kamieńcach i korycie rzeki, a także siedliskach nadrzecznych; arybianiu drobnych zbiorników wodnych; pozyskiwaniu żwiru z koryta rzeki i kamieńców; połowom ryb niezgodnym z wyznaczonym limitem; barierom migracyjnym (jazy, progi, zapory); gatunkom inwazyjnym w rzekach
4.	Soła od zb. Porąbka do ujścia	Park Krajobrazowy Beskidu Małego	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, źródłiska, źródło mineralnej wody siarczanowej, lasy i bory bagienne, łągi, flora i fauna ekosystemów wodnolądnych Ochrona przed zniekształceniem naturalnego, górskiego ukształtowania terenu; w szczególności obszarów źródłiskowych oraz dolin potoków; zachowanie różnych ekosystemów, bogactwa przyrody żywej a w szczególności chronionych roślin, grzybów i zwierząt oraz ich siedlisk; zachowanie korytarzy ekologicznych; zachowanie harmonijnego i w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu górskiego z dużym udziałem krajobrazu zbliżonego do naturalnego [wymaga: zachowania potoków górskich w stanie naturalnym].

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		Dolina Dolnej Soły (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo tthis</i> r, <i>Anas querquedula</i> r, <i>Anas strepera</i> r, <i>Anser anser</i> r, <i>Aythya fuligula</i> r, <i>Botaurus stellaris</i> r, <i>Charadrius dubius</i> r, <i>Chlidonias hybridus</i> r, <i>Chlidonias niger</i> r, <i>Gallinula chloropus</i> r, <i>Ixobrychus minutus</i> r, <i>Larus ridibundus</i> r, <i>Nycticorax nycticorax</i> r, <i>Podiceps cristatus</i> r, <i>Podiceps grisegena</i> r, <i>Podiceps nigricollis</i> r, <i>Sterna hirundo</i> r, <i>Tachybaptus ruficollis</i> r, <i>Tringa totanus</i> r [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 014–2024: Zachowanie naturalnego charakteru doliny Soły i procesów tworzenia się kamieńców piaszczystych i żwirowych łach. Zachowanie stawów oraz infrastruktury stawowej we właściwym stanie. Zachowanie wysp i grobli jako miejsc lęgowych. Zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc lęgowych - razie potrzeby zapewnienie tymczasowych platform pływających, budowa nowych wysp. Pozostawianie napełnionych stawów we wszystkich gospodarstwach rybackich w okresie 15 kwietnia - 31 sierpnia z wyjątkiem pierwszych i drugich przesadek. W przypadku stawu niezalanego do 1 kwietnia, należy go pozostawić nienapełnionym w okresie 1 kwietnia – 30 czerwca. Zapobiegać: nadmiernemu usuwaniu roślinności wynurzonej i pływającej oraz płatów szuwaru; wycinaniu zadrzewień i zakrzaczeń na groblach i wzdłuż cieków wodnych bez zastosowania nasadzeń zastępczych; wahaniom poziomu wody w okresie lęgowym (nagłe wezbrania powstające w wyniku zrzutu wód ze zbiorników zaporowych); płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo; niszczeniu brzegów wysp; postępującej zabudowie w sąsiedztwie stawów i innych zbiorników wodnych; niszczeniu grobli w wyniku działalności bobrów i piżmaków; wypalaniu szuwaru, roślinności nadbrzeżnej i grobli; nadmiernemu nawożeniu w otoczeniu zbiorników skutkujące eutrofizacją wód; zasypywaniu, osuszaniu, przekształcaniu zbiorników wodnych; wycinaniu zadrzewień i zakrzewień na wyspach bez zastosowania nasadzeń zastępczych.
		Dolna Soła (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3220, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus carpathicus</i> , <i>Cottus microstomus</i> , <i>Bombina bombina</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Lutra lutra</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000]. Na lata 2015–2025: zachowanie naturalnych procesów kształtujących koryto rzeki. Udrożnienie cieków w obszarze jako korytarzy migracyjnych. Zapobieganie: lądowaniu drobnych zbiorników wodnych; zajęciu zbiorników wodnych przez koryto, zmianom w ich morfologii, zanikowi wyższej roślinności wodnej w przypadku powodzi; porzucaniu odpadów na terenach nadrzecznych lub zasypywaniu nimi zbiorników; brakiem dostawy żwiru i otoczek spowodowany istnieniem kaskady zbiorników wodnych Tresna/ Porąbka/ Czaniec; stabilizacji brzegów podlegających erozji bocznej; pracom hydrotechnicznym, które zmieniają geometrię koryta, zmieniają strukturę podłoża, likwidują naturalne formy erozyjne i odsypiskowe, modyfikują przepływ wody w korycie, zmieniają stan brzegów i uniemożliwiają naturalny przebieg procesów formujących morfologię koryt; nowym sztucznym umocnieniom brzegów Soły; osuszaniu siedlisk i zmniejszaniu regularności zalewów; ruchowi pojazdów spalinowych po kamieńcach i korycie rzeki, a także siedliskach nadrzecznych; atrybieniu drobnych zbiorników wodnych; pozyskiwaniu żwiru z koryta rzeki i kamieńców; połowom ryb niezgodnym z wyznaczonym limitem; barierom migracyjnym (jazy, progi, zapory); gatunkom inwazyjnym w rzekach
		Beskid Mały (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 7230; gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Lutra lutra</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
		zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina rzeki Soły	Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; walorów widokowych lub estetycznych. Ochrona bioróżnorodności obszaru lasów łągowych, zachowanie korytarza migracji cennych gatunków roślin i zwierząt, zaspokojenie aktualnych i perspektywicznych potrzeb w zakresie dydaktyki ekologicznej, wypoczynku i rekreacji społeczności Oświęcimia i okolic.
		użytek ekologiczny Łęg za torami	Zachowanie przedmiotów ochrony: jeziorko, mułowiska, namuliska i podmokliska
		użytek ekologiczny Łęg Błonie	Zachowanie przedmiotów ochrony: jeziorko, mały ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska
		użytek ekologiczny Łęg Kamieniec	Zachowanie przedmiotów ochrony: mułowiska, namuliska i podmokliska
		użytek ekologiczny Łęg Stare Stawy	Zachowanie przedmiotów ochrony: łęg wierzbowo-topolowy, mokradła doliny rzecznej
5.	Łękawka	obszar chronionego krajobrazu Podkłępie	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.
		Stawy w Brzeszczach (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Anas strepera</i> r, <i>Aythya fuligula</i> r, <i>Botaurus stellaris</i> r, <i>Chlidonias hybridus</i> r, <i>Chlidonias niger</i> r, <i>Gallinula chloropus</i> r, <i>Ixobrychus minutus</i> r, <i>Larus melanocephalus</i> r, <i>Larus ridibundus</i> r, <i>Nycticorax nycticorax</i> r, <i>Podiceps cristatus</i> r, <i>Podiceps nigricollis</i> r, <i>Sterna hirundo</i> r, <i>Tachybaptus ruficollis</i> r, <i>Tringa totanus</i> r [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie stawów oraz infrastruktury stawowej we właściwym stanie. Zachowanie wysp i grobli jako miejsc łągowych. Zachowanie zbiorników wodnych (w tym stawów hodowlanych, zbiorników powstałych po eksploatacji kruszywa, starorzeczy). Zapewnienie sztucznych miejsc gniazdowych- wysp i platform. Zapobieganie: wycinaniu zadrzewień i zakrzaczeń na groblach i wzdłuż cieków wodnych bez zastosowania nasadzeń zastępczych; nadmiernemu usuwaniu roślinności wynurzonej i pływającej oraz płatów szuwaru i roślinności na groblach; płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo; niszczeniu brzegów wysp i grobli; postępującej zabudowie w sąsiedztwie stawów i innych zbiorników wodnych; niszczeniu grobli w wyniku działalności bobrów i piżmaków; zwiększonym zrzutom wody w sezonie łągowym ptaków prowadzącym do wezbrania wód i niszczenia łągów; wypalaniu szuwaru, roślinności nadbrzeżnej i grobli;
		użytek ekologiczny Oczko wodne w Kaniowie	Zachowanie przedmiotów ochrony: oczko śródl.
6.		Stawy w Brzeszczach (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis</i> r, <i>Anas strepera</i> r, <i>Aythya fuligula</i> r, <i>Botaurus stellaris</i> r, <i>Chlidonias hybridus</i> r, <i>Chlidonias niger</i> r, <i>Gallinula chloropus</i> r, <i>Ixobrychus minutus</i> r, <i>Larus melanocephalus</i> r, <i>Larus ridibundus</i> r, <i>Nycticorax nycticorax</i> r, <i>Podiceps cristatus</i> r, <i>Podiceps nigricollis</i> r, <i>Sterna hirundo</i> r, <i>Tachybaptus ruficollis</i> r, <i>Tringa totanus</i> r

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru
	Wisła od zb. Goczałkowice do Przemszy		[dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie stawów oraz infrastruktury stawowej we właściwym stanie. Zachowanie wysp i grobli jako miejsc lęgowych. Zachowanie zbiorników wodnych (w tym stawów hodowlanych, zbiorników powstałych po eksploatacji kruszywa, starorzeczy). Zapewnienie sztucznych miejsc gniazdowych- wysp i platform. Zapobieganie: wycinaniu zadrzewień i zakrzaceń na groblach i wzdłuż cieków wodnych bez zastosowania nasadzeń zastępczych; nadmiernemu usuwaniu roślinności wynurzonej i pływającej oraz płatów szuwaru i roślinności na groblach; płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo; niszczeniu brzegów wysp i grobli; postępującej zabudowie w sąsiedztwie stawów i innych zbiorników wodnych; niszczeniu grobli w wyniku działalności bobrów i piżmaków; zwiększonym zrzutem wody w sezonie lęgowym ptaków prowadzącym do wezbrania wód i niszczenia lęgów; wypalaniu szuwaru, roślinności nadbrzeżnej i grobli;
		Dolina Górnej Wisły (Natura 2000)	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Anas clypeata r</i> , <i>Anas clypeata c</i> , <i>Anas querquedula r</i> , <i>Anas strepera r</i> , <i>Anser anser r</i> , <i>Ardea purpurea r</i> , <i>Aythya fuligula r</i> , <i>Charadrius dubius r</i> , <i>Chlidonias hybridus r</i> , <i>Chlidonias niger r</i> , <i>Gallinula chloropus r</i> , <i>Ixobrychus minutus r</i> , <i>Larus melanocephalus r</i> , <i>Larus ridibundus r</i> , <i>Nycticorax nycticorax r</i> , <i>Podiceps cristatus c</i> , <i>Podiceps cristatus r</i> , <i>Podiceps nigricollis r</i> , <i>Sterna hirundo r</i> , <i>Tringa totanus r</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2013–2023: Utrzymanie siedlisk dzięki funkcjonowaniu gospodarki stawowej. Zachowanie właściwego stanu ochrony siedlisk. Utrzymanie powierzchni stawu zarośniętej roślinnością wynurzoną, na niezmienionym poziomie. Utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha. Zapewnienie odpowiedniej powierzchni siedlisk poprzez budowę dodatkowych wysp i platform lęgowych. Zapobieganie: płoszeniu ptaków przez rekreację, turystykę, wędkarstwo; zmniejszaniu się powierzchni szuwarów na stawach i Zbiorniku Goczałkowickim; zmianie stawów na ośrodki rekreacyjne; wytyczaniu nowych ścieżek pieszych i rowerowych w sąsiedztwie szuwarów i linii brzegowej stawów i Zbiornika Goczałkowickiego; rozmywaniu wysp przez fale; niszczeniu zakrzewień nadbrzeżne podczas prac regulacyjnych; zasypywaniu rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; zabudowie otoczenia zbiorników wodnych i stawów oraz terenów łąk Myszkowskich, łąk pomiędzy rzeką Knajką, a lasem Badula oraz z cofki Zbiornika Goczałkowickiego; zalewaniu stawów w okresie lęgowym
		użytek ekologiczny Zapadź	Zachowanie przedmiotów ochrony: ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska; torfowiska Przejściowe.

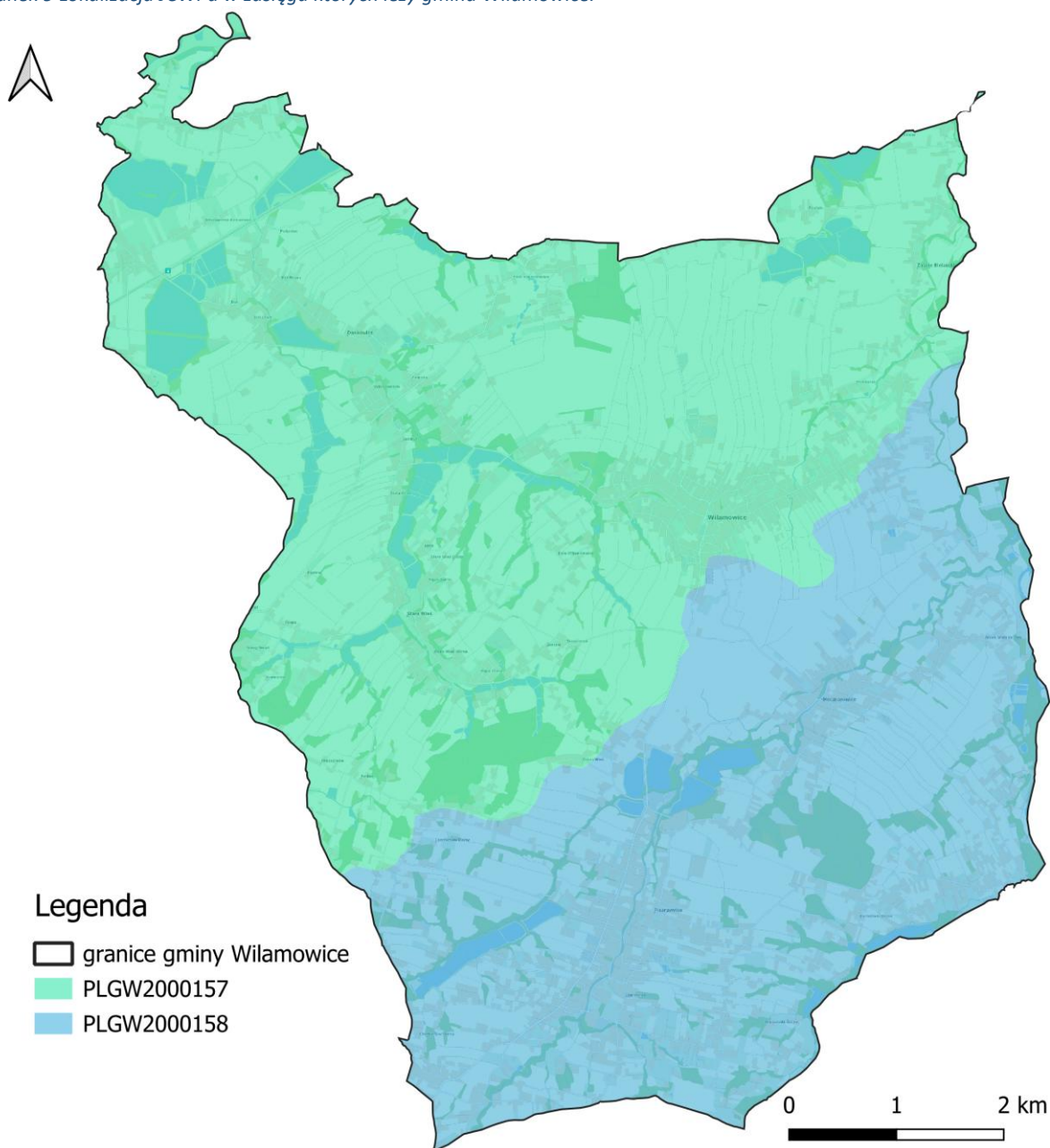
źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 29.07.2025 r.]

Wody podziemne

Wody podziemne na obszarze Wilamowic w sąsiedztwie wód powierzchniowych zalegają płytko, już od 0,5 m p. p. t., natomiast w południowej części gminy, na wierzchowinach, poziomy występowania wód sięgają nawet 4-15 m.

Gmina Wilamowice znajduje się w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych JCWPd nr 157 i 158.

Rysunek 9 Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży gmina Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 19 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Wilamowice.

	GW2000157	GW2000158
Powierzchnia [km ²]	361.43	1483.93
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	Małej Wisły	Górnej-Zachodniej Wisły
Obszar bilansowy	Mała Wisła do ujścia Przemszy, Przemsza, Wisła od Przemszy do Skawy	Wag (Czadeczką), Mała Wisła do ujścia Przemszy, Górna Odra (Odra po Koźle), Wisła od Przemszy do Skawy, Wisła od Skawy do Dunajca
Rejony wodnospodarcze	Pszczynka, Górna Wisła po Goczałkowice, Łownica, Biała - Wisła, Dolna Przemsza, Soła od Kęt do Oświęcimia, Żylica, Soła od Żywca do Kęt, Od Soły do Chechła, Gostynia	Wag, Górna Wisła po Goczałkowice, Łownica, Biała - Wisła, Olza cz. karpacka, Wieprzówka, Soła od Kęt do Oświęcimia, Zlewnia prawobrzeżna Wisły w obrębie Kotliny Oświęcimskiej, Od Chechła do Regulki (E), Soła od źródeł do Cięciny, Soła od Cięciwy do rz. Koszarawy, Koszarawa, Żylica, Stryszawka, Skawica, Kocierzanka i Łękawka, Soła od Żywca do Kęt, Od Soły do Chechła, Od Chechła do Regulki (W)

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 29.07.2025 r.]

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Monitoring krajowy wód podziemnych wykonywany jest na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. Monitoring krajowy wód podziemnych jest podstawą do oceny wód podziemnych w poszczególnych punktach pomiarowych oraz jednolitych części wód podziemnych. Zgodnie z wyżej przytaczanym rozporządzeniem klasyfikującym jednolite części wód podziemnych, oceny stanu jednolitych części wód podziemnych dokonuje się na podstawie oceny stanu ilościowego i stanu chemicznego, które mogą być dobre bądź słabe. Według § 14.1. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako dobry, jeżeli zarówno jej stan chemiczny, jak i stan ilościowy, są oceniane jako dobre. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się jako słaby, jeżeli jej stan chemiczny lub jej stan ilościowy jest oceniany jako słaby.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Poniżej przedstawiono wyniki badań ocen stanu JCWPd, w obrębie których znajduje się gmina Wilamowice.

Tabela 20 Kompleksowa ocena stanu JCWPd.

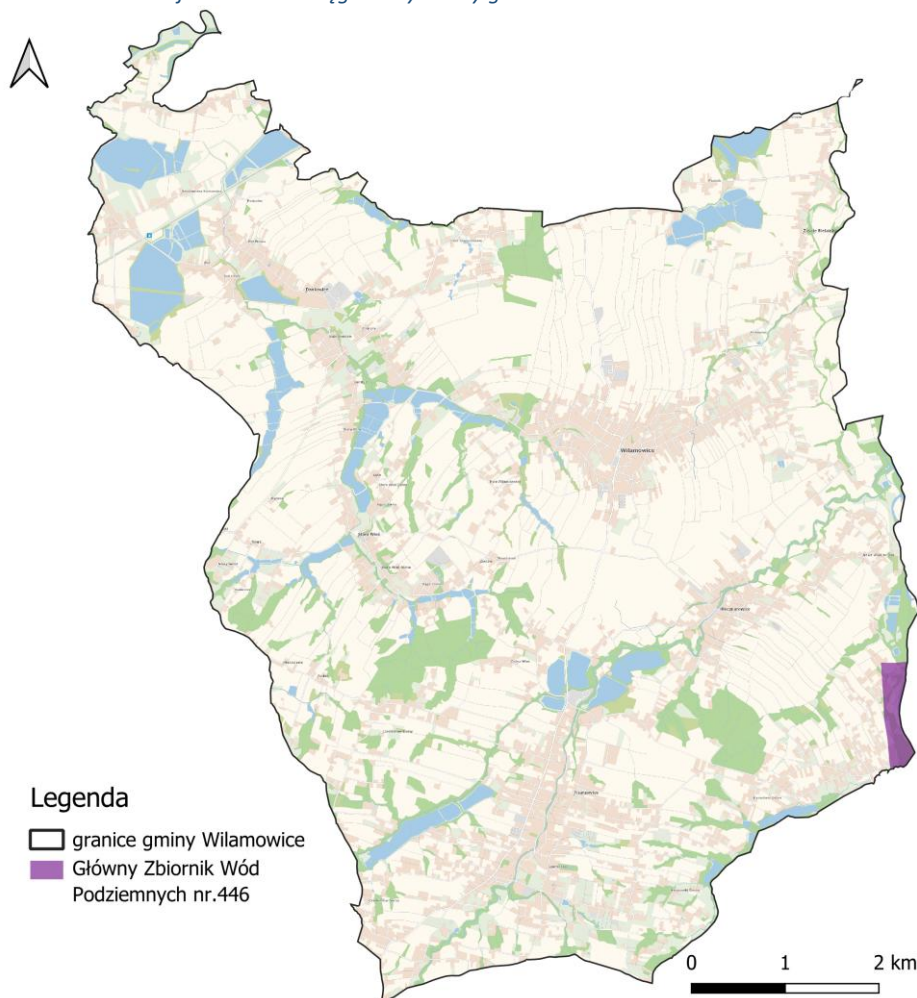
Rok			2012	2016	2019	2022
Nr JCWPd	GW2000157	chemiczny	dobry	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	słaby	słaby	słaby
	GW2000158	chemiczny	dobry	dobry	dobry	dobry
		Ilościowy	dobry	dobry	dobry	dobry

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe> [data dostępu: 06.05.2025 r.] oraz na podstawie Monitoringu Jakości Wód Podziemnych, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2012.html>, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2016.html>, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2019.html>, <https://mjwp.gios.gov.pl/raporty-art/2022.html>, [data dostępu: 29.07.2025 r.]

Jak wynika z zamieszczonej powyżej tabeli przedmiotowe JCWPd pod względem ogólnej kondycji nie są jednorodne. Od lat JCWPd nr. 158 posiada stan dobry, zaś JCWPd nr. 157 stan słaby.

W zasięgu gminy znajduje się fragment jednego zbiornika wód podziemnych nr. 446 Dolina rzeki Soła. Jego lokalizacja na tle gminy została przedstawiona na poniżej mapie.

Rysunek 10 Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży gmina Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych na stronie: <https://dm.pgi.gov.pl/>

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 21 Charakterystyka GZWP znajdujących się na terenie gminy Wilamowice.

Nazwa GZWP	Dolina rzeki Soła
Województwo	małopolskie, śląskie
Powiat	oświęcimski, bielski, żywiecki
RZGW	Kraków
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	158
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincja Wisły: SKZ - region górnej Wisły - subregion Karpat zewnętrznych
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników karpackich
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	Wisły do Sanu
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Karpaty i Podkarpacie (51-52): Kotlina Oświęcimska (512.2), Pogórze Zachodniobeskidzkie (513.3), Beskidy Zachodnie (513.4-5)
Typ zbiornika	porowy
Stratygrafia	czwartorzęd
Klasa jakości wody ²¹	I-III
Wodoprzewodność [m ² /d]	część południowa 50-500, część północna 200-1840
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	128,4
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	38 507,0
Podatność zbiornika na antropopresję	na przeważającym obszarze bardzo podatny, podatny

źródło: Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce.

Obszary zagrożone powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) powódź to: „*czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych*”. Ze względu na źródło oraz mechanizmy powstania, powodzie występujące na obszarze Polski dzieli się na:

- powodzie rzeczne o mechanizmie naturalnego wezbrania,

²¹ Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

- powódzie rzeczne powstałe w wyniku przelania lub zniszczenia obwałowań przeciwpowodziowych,
- powódzie rzeczne zimowe o mechanizmie zatorowym,
- powódzie opadowe, związane z zalaniem terenu wodami pochodzącymi bezpośrednio z opadów deszczu lub z topnienia śniegu,
- powódzie od wód podziemnych,
- powódzie od strony morza,
- powódzie powstałe w wyniku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących.

Zgodnie z wymogami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dawniej Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) przygotowuje mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). Na mapach zagrożenia powodziowego przedstawia się w szczególności:

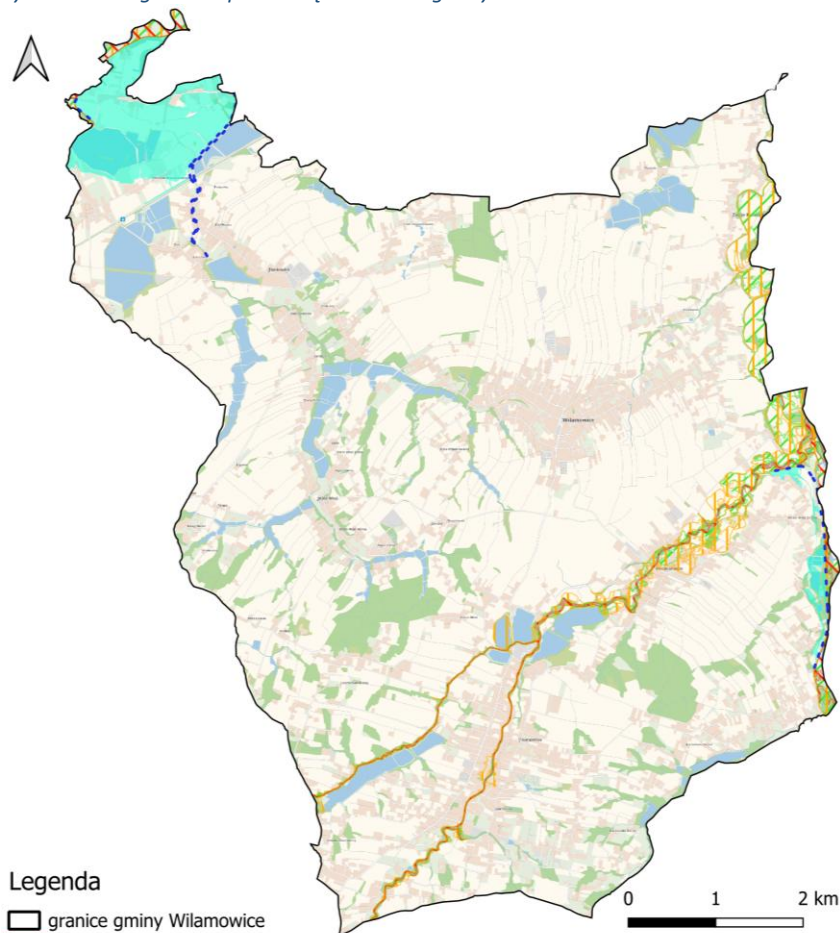
1. obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego;
2. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, w tym:
 - a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
 - b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
 - c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
 - d) pas techniczny;
3. obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku uszkodzenia lub zniszczenia:
 - a) wału przeciwpowodziowego,
 - b) wału przeciwsztormowego,
 - c) budowli piętrzącej.

Jako podtopienie klasyfikuje się pojawienie się wód podziemnych blisko powierzchni terenu, w związku z piętrzeniem się wód podziemnych, na skutek podnoszenia się zwierciadła wód w ciekach i zbiornikach powierzchniowych.

Na terenie gminy Wilamowice wyznaczono obszary zagrożenia powodziowego. i zagrożenia podtopieniami (od wód gruntowych). Ich lokalizację na tle gminy przedstawiono na poniższych rysunkach.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 11 Zagrożenie powodzią na terenie gminy Wilamowice.

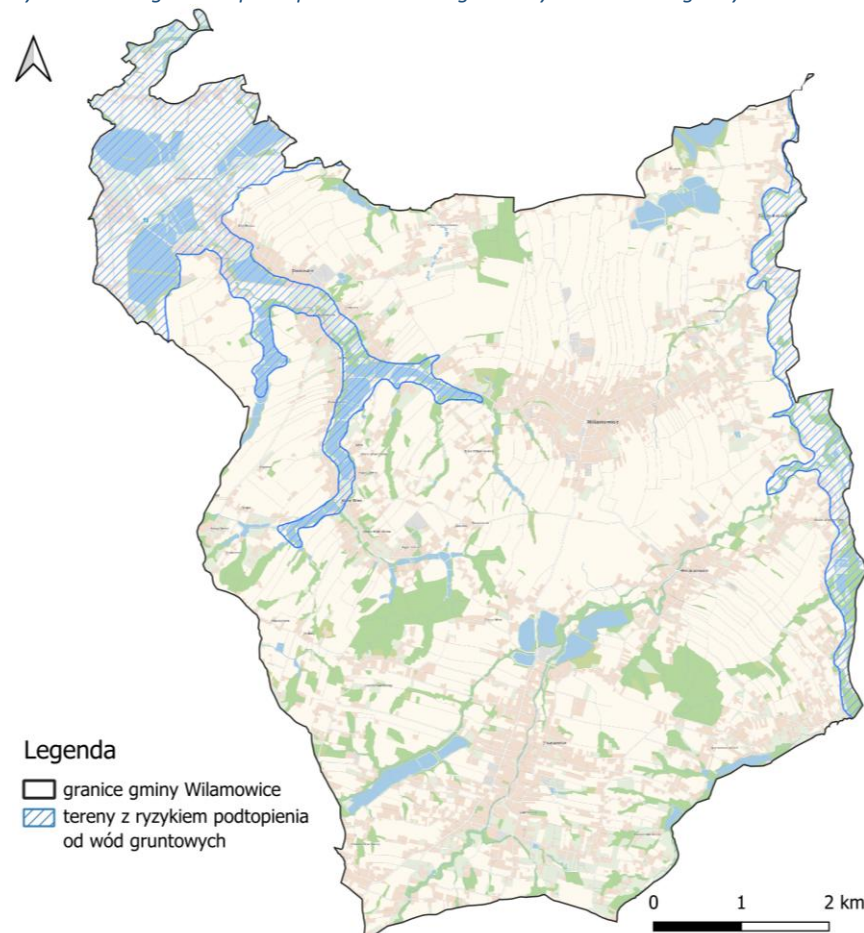


Legenda

- granice gminy Wilamowice
- obszar zagrożenia powodziowego w przypadku zniszczenia wału przeciwpowodziowego
- obszar zagrożenia powodziowego rzeki 10%
- obszar zagrożenia powodziowego rzeki 1%
- obszar zagrożenia powodziowego rzeki 0,2%
- wały przeciwpowodziowe

źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl
[data dostępu 29.07.2025 r.] oraz danych udostępnionych przez RZGW w Krakowie

Rysunek 12 Zagrożenie podtopieniem od wód gruntowych na terenie gminy Wilamowice.



Legenda

- granice gminy Wilamowice
- tereny z ryzykiem podtopienia od wód gruntowych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK) [data dostępu 29.07.2025 r.]

Obszary zagrożone suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Wyróżnia się następujące typy suszy:

- susza atmosferyczna – występuje, kiedy mamy do czynienia z deficytem opadów. Zwana również suszą meteorologiczną. Jest to pierwszy etap rozwoju zjawiska suszy. Pojawia się wówczas, gdy opady występują poniżej średniej wieloletniej lub jest ich całkowicie brak.
- susza rolnicza - pojawia się, gdy wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Zwana również suszą glebową. Jest bezpośrednią konsekwencją wydłużającej się suszy atmosferycznej.
- susza hydrologiczna - przejawia się długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach. Zwana również „niżówką hydrologiczną”. Dotyczy wód powierzchniowych. Występuje wtedy, kiedy przepływ w rzekach spada poniżej przepływu średniej wartości wieloletniej.
- susza hydrogeologiczna - susza definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych. Zjawisko tego rodzaju suszy jest zwykle poprzedzone powyższymi rodzajami suszy. Wstępna faza objawia się m.in. wysychaniem studni.

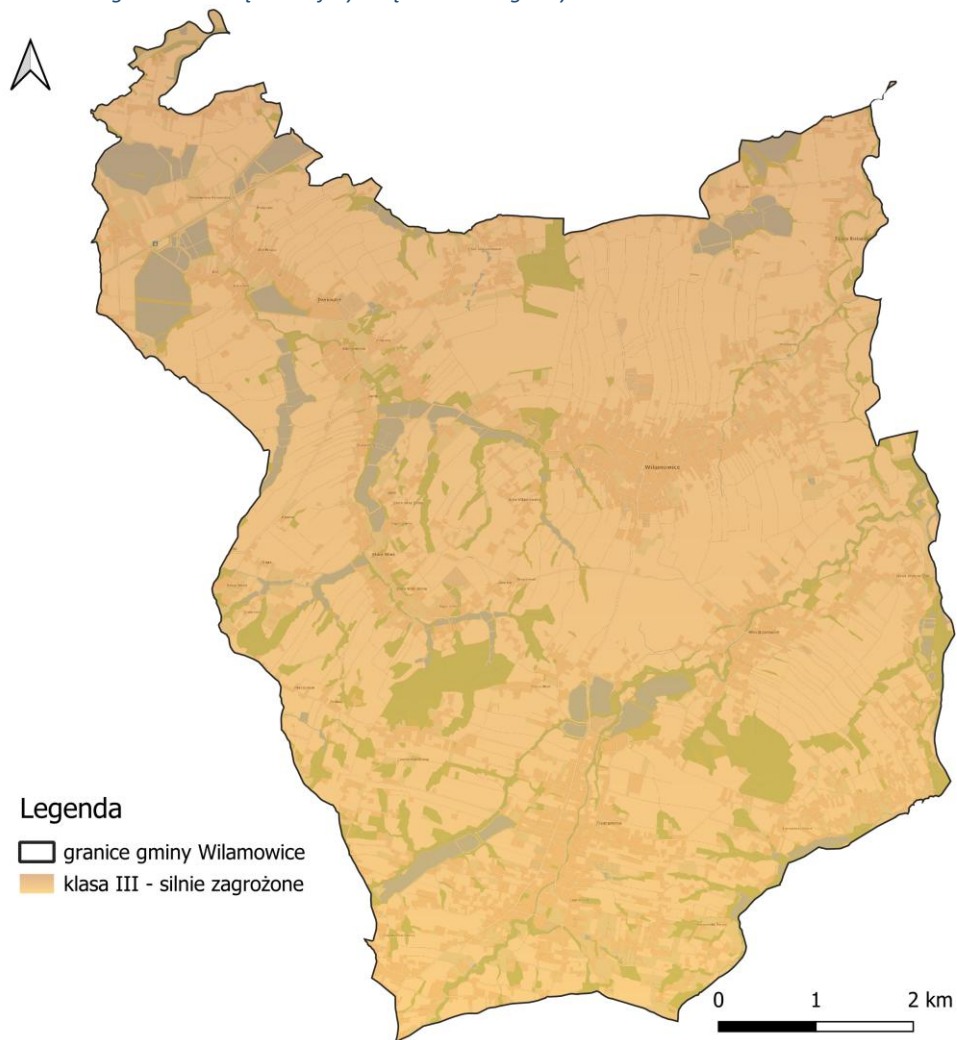
Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy.

W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest m.in. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

Na poniższych rysunkach pokazano graficznie obszary gminy Wilamowice o określonym stopniu narażenia na poszczególne typy suszy. Jak wynika z poniższych map, teren gminy jest narażony na suszę atmosferyczną i hydrologiczną.

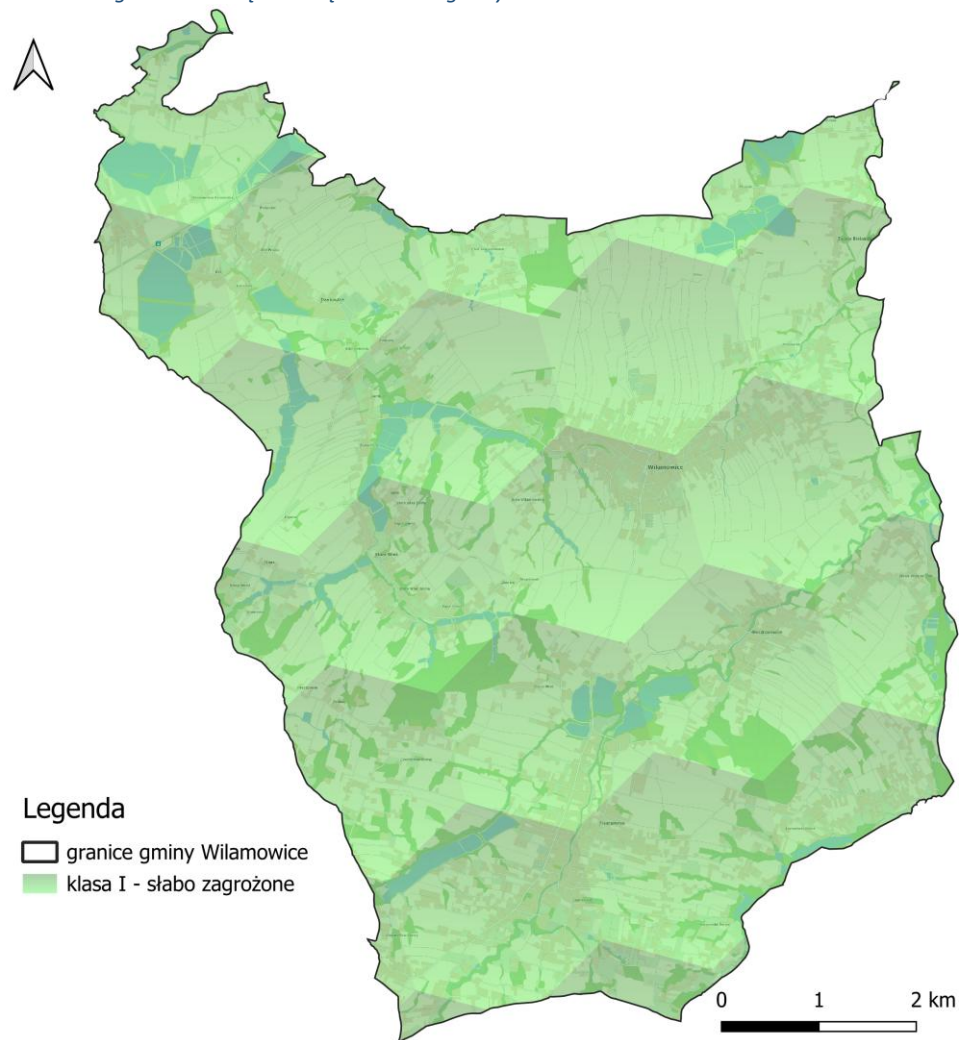
Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 13 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 29.07.2025 r.]

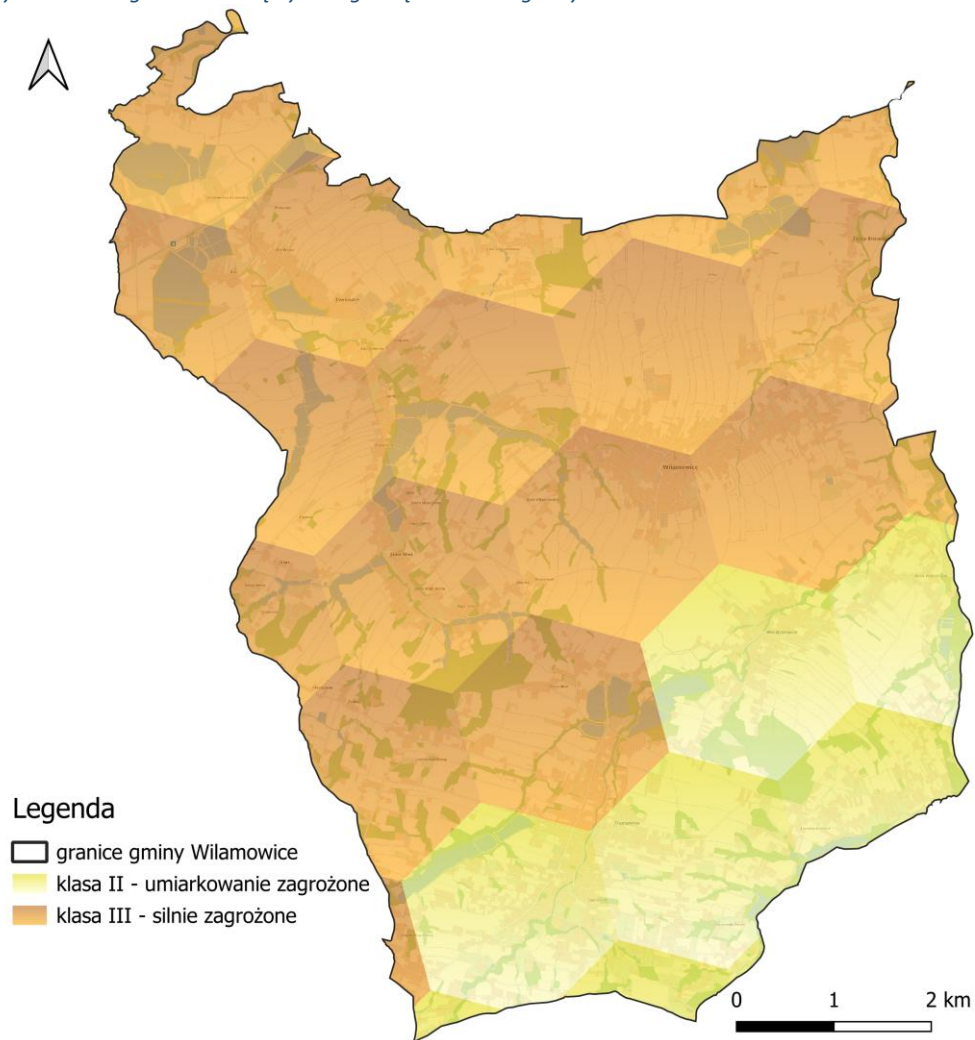
Rysunek 14 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 29.07.2025 r.]

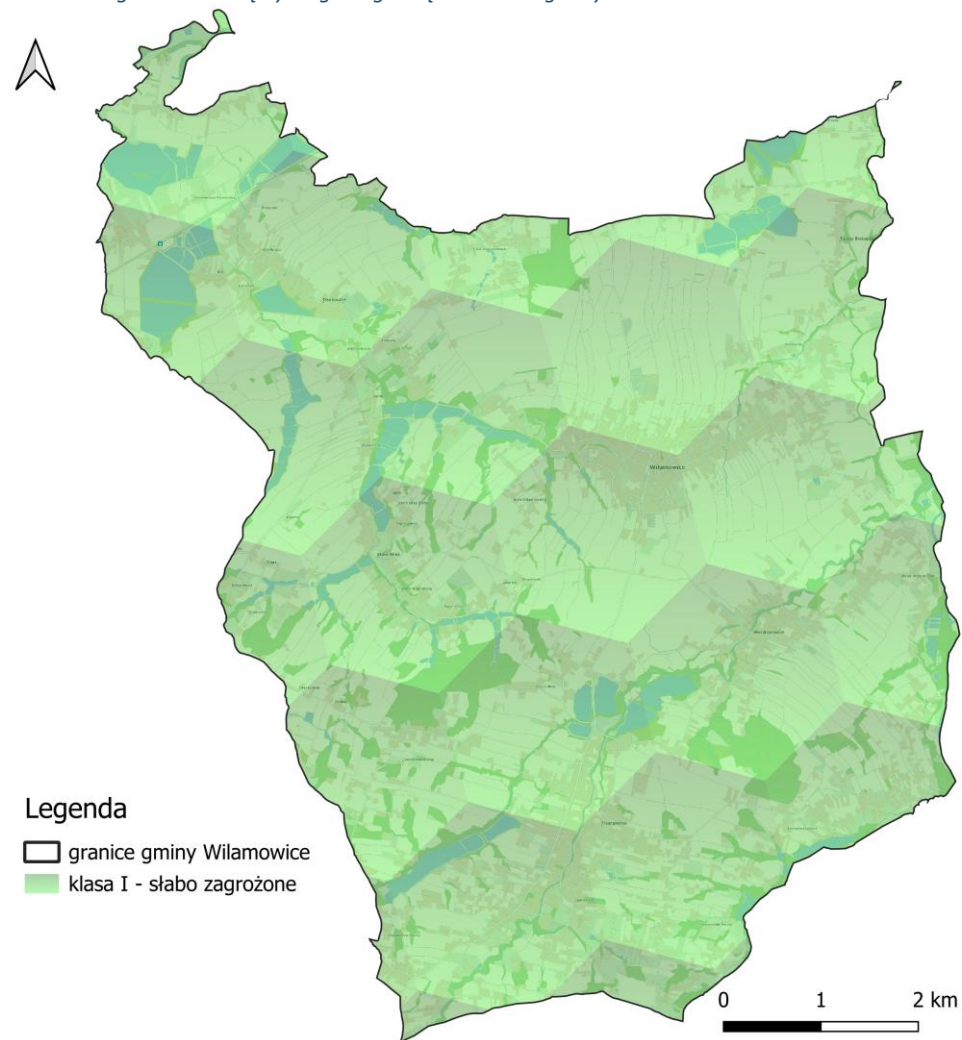
Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 15 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Wilamowice.



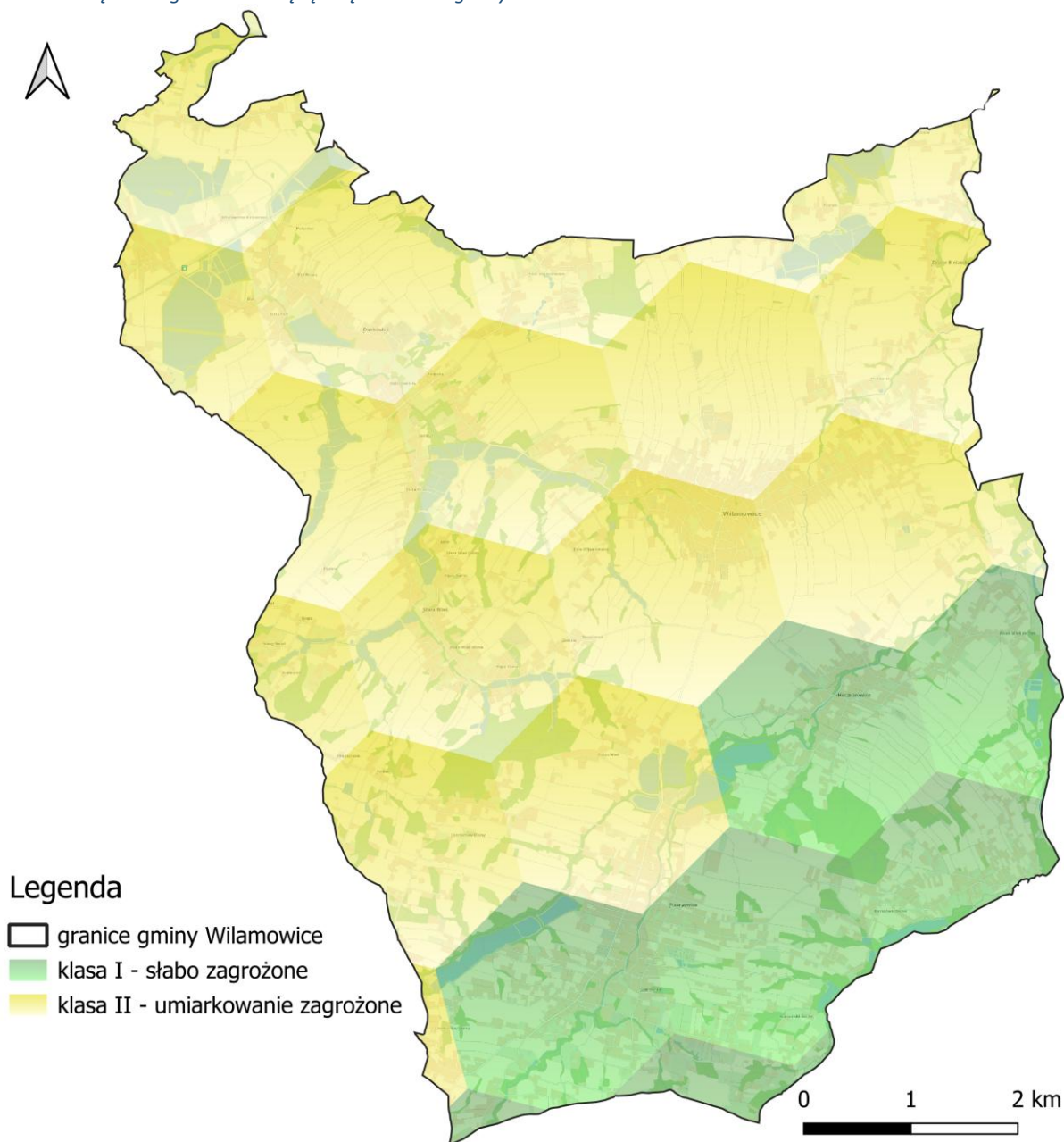
źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 29.07.2025 r.]

Rysunek 16 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 29.07.2025 r.]

Rysunek 17 Łączne zagrożenie suszą łączną na terenie gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie strony internetowej: www.wody.isok.gov.pl [data dostępu 29.07.2025 r.]

6.2.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wilamowicach prowadzi działalność wodociągową i kanalizacyjną w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na podstawie uchwały Nr XIV/80/91 Rady Miasta i Gminy Wilamowice z dnia 21 czerwca 1991 r. w sprawie utworzenia zakładu budżetowego – Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wilamowicach. Zgodnie z powyższą uchwałą przedmiot działalności zakładu stanowi: obsługa wodociągów, obsługa kanalizacji pod względem rzeczowym i finansowym.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Przedmiotem działania Zakładu jest realizacja zadań w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, tj:

- zbiorowe zaopatrzenie w wodę;
- zbiorowe odprowadzanie ścieków;
- eksploatacja, konserwacja, usuwanie awarii, remonty urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych oraz pozostałego majątku będącego w trwałym zarządzie lub użytkowaniu Zakładu;
- realizacja zadań inwestycyjnych własnych i w ramach przyznanej dotacji celowej;
- wydawanie warunków technicznych podłączeń do sieci wodociągowych;
- i kanalizacji sanitarnej;
- uzgadnianie i opiniowanie dokumentacji projektowych;
- wymiana wodomierzy;
- świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych, transportu i oczyszczania nieczystości ciekłych.²²

Zgodnie z danymi z GUS, Gmina Wilamowice posiada sieć wodociągową o długości 193,2 km a ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 5184 sztuk. Ogólną charakterystykę sieci wodociągowej funkcjonującej na terenie gminy zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 22 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Wilamowice w latach 2021-2024.

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024 ²³
Długość eksploatowanej sieci wodociągowej	km	187,2	188,9	190,5	193,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4 883	5 004	5 094	5 184
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	17 423	17 580	17 699-	b.d.

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 [data dostępu: 29.07.2025 r.]

W 2024 roku łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 123,3 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych było wówczas 3 362 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Możliwość odprowadzania ścieków zbiorczym systemem w 2023 roku miało 96,8% mieszkańców gminy Wilamowice.

²² źródło: <https://zwik.wilamowice.pl/strona/123-o-zakladzie>

²³ Brak danych na dzień 10.06.2025 r., prawdopodobne udostępnienie danych 27.10.2025 r.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 23 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Wilamowice w latach 2021-2024.

Wskaźnik	Jednostka	2021	2022	2023	2024 ²⁴
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	115,9	122,8	123,0	123,3
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	3 098	3 149	3 312	3 362
Ścieki odprowadzane siecią kanalizacyjną	dam ³	363,4	348,4	343,3	371,7
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	7 858	7 997	8 294	b.d.
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	%	-	95,9	96,8	b.d.

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 [data dostępu: 29.07.2025 r.]

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Wilamowicach posiada w eksploatacji trzy oczyszczalnie ścieków:

- w Pisarzowicach - o przepustowości max 3 400 m³/d;
- w Zasolu Bielańskim - o przepustowości 1 174 m³/d;
- w Dankowicach - o przepustowości 221 m³ /d.²⁵

Na terenie Gminy Wilamowice jest 2037 zbiorników bezodpływowych oraz 268 instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków.²⁶

Na terenie gminy Wilamowice znajdują się trzy aglomeracje: Dankowice, Zasole Bielańskie i Pisarzowice, których charakterystykę przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24 Charakterystyka aglomeracji Wilamowice.

Nazwa aglomeracji	Dankowice	Zasole Bielańskie	Pisarzowice
obowiązująca uchwała ustanawiająca aglomerację	Uchwała nr XXVI/183/20 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic Aglomeracji Dankowice	Uchwała nr XXVI/184/20 Rady Miejskiej w Wilamowicach z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic Aglomeracji Zasole Bielańskie	Uchwała nr XX/174/20 Rady Gminy Kozy z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic Aglomeracji Pisarzowice
Gminy w aglomeracji	Wilamowice	Wilamowice	Kozy, Wilamowice
RLM aglomeracji zgodnie z obowiązującą uchwałą	2 036	4 217	14 932
Liczba mieszkańców aglomeracji zameldowana na pobyt stały i czasowy na terenie aglomeracji	1912	3991	14734

²⁴ Brak danych na dzień 10.06.2025 r., prawdopodobne udostępnienie danych 27.10.2025 r.

²⁵ źródło: <https://zwik.wilamowice.pl/strona/123-o-zakladzie>

²⁶ źródło: Raport o stanie gminy Wilamowice za rok 2024.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Nazwa aglomeracji	Dankowice	Zasole Bielańskie	Pisarzowice
Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	1437	3961	11450
Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	5	2	0
Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej ogółem (sanitarnej i ogólnospławnej) [km]	13,26	36,2	127,5
Długość istniejącej kanalizacji deszczowej w aglomeracji [km]	0	0	-

źródło: VI AKPOŚK 2022.

Oprócz ścieków wytwarzanych przez bytowanie ludzi na terenie gminy powstają wody opadowe. Konieczne jest zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb miejscowości. Zanieczyszczenia wód ujmowanych do kanalizacji opadowej może mieć różne przyczyny:

- zanieczyszczenie obejść wiejskich odchodami zwierzęcymi, resztkami pasz itp.
- zanieczyszczenie ulic substancjami ropopochodnymi,
- śmieci wyrzucone poza kubły, sterty śmieci usytuowanych na terenach do tego nie przygotowanych,
- zanieczyszczenie dróg i ulic wynikające z ruchu samochodów i pieszych.

Ujęcia wód

W Dankowicach występują cztery ujęcia wód podziemnych za pomocą studni głębinowych: S-1, S-2 P-2, P-3, dla których ustanowione zostały Decyzją Wojewody Bielskiego nr OS.I.6210/20s/95 z dnia 26.10.1995 r.:

- 1 strefy ochrony sanitarnej bezpośredniej dla studni S-1 (teren wokół studni o kształcie czworoboku o wymiarach 20 m x 20 m), S-2 (teren wokół studni o kształcie czworoboku o wymiarach 28 m x 25 m), P-2 (teren wokół studni o kształcie czworoboku o wymiarach 28 m x 25 m), P-3 (teren wokół studni o kształcie czworoboku o wymiarach 20 m x 20 m), w których obowiązuje ograniczenie użytkowania gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia, ograniczenie przebywania osób nie zatrudnionych przy urządzeniach służących do poboru wody;
- 2 strefy ochrony sanitarnej pośredniej wewnętrznej dla studni S-1 (teren w kształcie elipsy, gdzie oś dłuższa ma długość ok. 155 m), S-2 (teren w kształcie elipsy, gdzie oś dłuższa ma długość ok. 135 m), P-2 (teren w kształcie elipsy, gdzie oś dłuższa ma długość ok. 178 m), P-3 (teren w kształcie elipsy, gdzie oś dłuższa ma długość ok. 162 m), w których obowiązuje ograniczenie

rolniczego wykorzystania ścieków i gnojowicy, ograniczenie dot. zmiany w dotychczasowym użytkowaniu gruntów;

- 3 strefa ochrony sanitarnej pośredniej zewnętrznej - wspólna dla wszystkich studni, o kształcie zbliżonym do elipsy, gdzie oś dłuższa ma długość ok. 1200 m, oś krótsza ok. 600 m, w której obowiązuje ograniczenie lokalizowania nowych ujęć wody, ograniczenie lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych, ograniczenie lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu.²⁷

Na obszarze gminy Wilamowice występuje strefa ochrony sanitarnej pośredniej zewnętrznej dla ujęcia „Zasole” w Oświęcimiu ustanowiona Decyzją Starosty Oświęcimskiego nr SOS-6210/31/99 z dnia 5 sierpnia 1999 r. skorygowana postanowieniem Starosty Oświęcimskiego nr WOŚ.6210/31/99/10 z dnia 17 grudnia 2010 r. Strefa ochrony sanitarnej pośrednia zewnętrzna posiada kształt zbliżony do elipsy o wymiarach – oś podłużna około 21000 mb, oś poprzeczna około 12000 mb. W strefie ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia „Zasole” w Oświęcimiu nakazuje się ograniczenie użytkowania gruntów rolnych w zakresie:

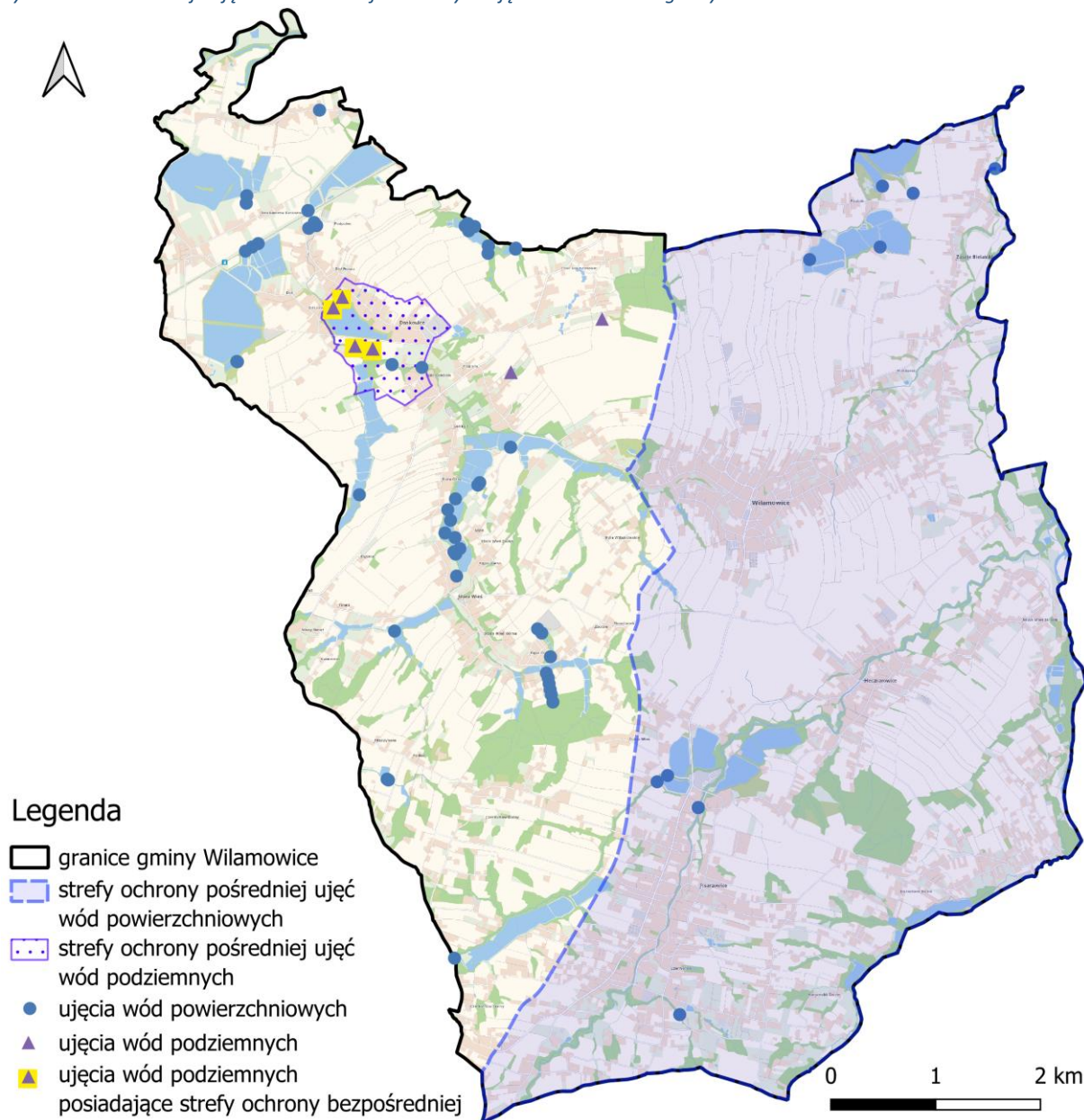
- rolniczego wykorzystania ścieków;
- stosowania nawozów sztucznych oraz chemicznych środków ochrony roślin;
- dokonywania zmian w dotychczasowym rolniczym użytkowaniu terenów strefy;
- lokalizowania ferm chowu zwierząt.²⁸

²⁷ źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice

²⁸ źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice

Proгноza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 18. Lokalizacja ujęć wód oraz stref ochronnych ujęć wód na terenie gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez PGW Wody Polskie oraz danych otrzymanych od PGW WP RZGW w Gliwicach i PGW WP RZGW w Krakowie

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach na obszarze gminy Wilamowice nie znajdują obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych. Dla omawianego obszaru wydano natomiast Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie Nr 24/2016 z dnia 22.07.2016 r. w sprawie ustanowienia strefy ochrony pośredniej dla ujęcia wody powierzchniowej „Zasole” z rzeki Soły.

6.2.6. Zasoby przyrodnicze

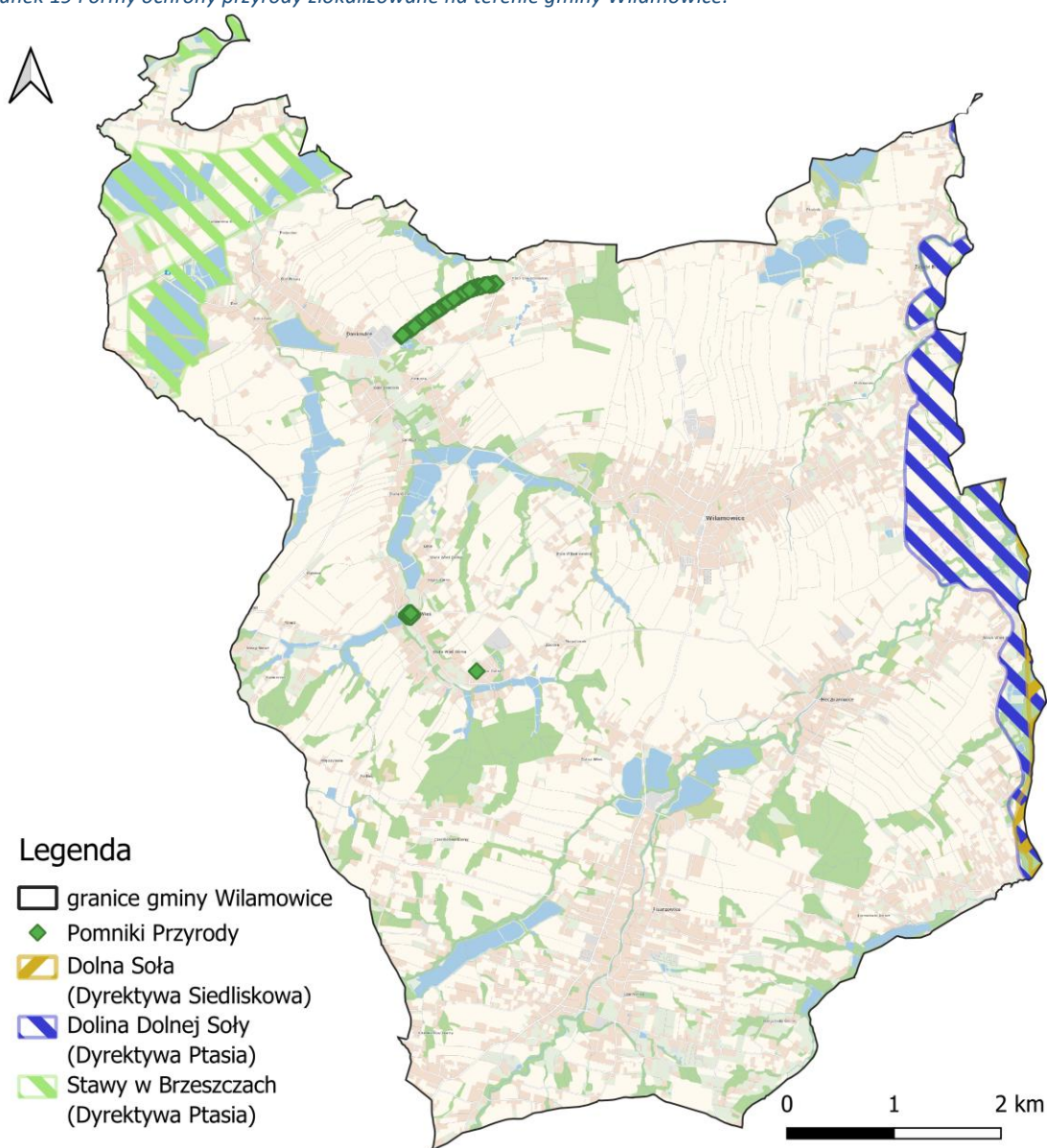
Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Wilamowice występują następujące formy ochrony przyrody:²⁹

- Obszar Natura 2000 Dolna Soła;
- Obszar Natura 2000 Stawy w Brzeszczach;
- Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Soły;
- 3 pomniki przyrody.

Ich położenie i charakterystyka zostały przedstawione na poniższym rysunku oraz tabelach.

Rysunek 19 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Wilamowice.



źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ [data dostępu: 06.06.2025 r.]

²⁹ źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 16.05.2025 r.].

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 25 Charakterystyka obszaru Natura 2000 Dolna Soła leżącego na terenie gminy Wilamowice.

Nazwa	Dolna Soła
Kod	PLH120083
Rodzaj	Dyrektywa siedliskowa
Województwo	małopolskie, śląskie
Powiaty	bielski, oświęcimski
Gminy	Brzeszcze (gmina miejsko-wiejska), Oświęcim (gmina miejska), Wilamowice (gmina miejsko-wiejska), Kety (gmina miejsko-wiejska), Oświęcim (gmina wiejska)
Data wyznaczenia KE	08.02.2011
Data wyznaczenia w Polsce	09.12.2021
Powierzchnia [ha]	500,97
Akt prawny o wyznaczeniu	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)
Obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolna Soła (PLH120083)
Cele ochrony	Siedliska przyrodnicze: 3150, 3220, 6430, 6510, 91E0, 91F0 Chronione gatunki zwierząt: boleń pospolity <i>Aspius aspius</i> , brzana karpacka <i>Barbus carpathicus</i> , kumak nizinny <i>Bombina Bombina</i> , bóbr europejski <i>Castro fiber</i> , głowacz białopłetwy <i>Cottus gobio</i> , wydra <i>Lutra lutra</i> , traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 30.07.2025 r.]

Tabela 26 Charakterystyka obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach leżącego na terenie gminy Wilamowice.

Nazwa	Stawy w Brzeszczach
Kod	PLB120009
Rodzaj	Dyrektywa ptasia
Województwo	małopolskie, śląskie
Powiaty	bielski, oświęcimski, pszczyński, bieruńsko-lędziński
Gminy	Brzeszcze (gmina miejsko-wiejska), Bojszowy (gmina wiejska), Wilamowice (gmina miejsko-wiejska), Miedzna (gmina wiejska), Bieruń (gmina miejska), Oświęcim (gmina wiejska)
Data wyznaczenia w Polsce	14.11.2008
Powierzchnia [ha]	3 058,55
Akt prawny o wyznaczeniu	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Nazwa	Stawy w Brzeszczach
Obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 czerwca 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków
Cele ochrony	Chronione gatunki ptaków: zimorodek <i>Alcedo atthis</i> , krakwa <i>Anas strepera</i> , głowienka <i>Aythya ferina</i> , czernica <i>Aythya fuligula</i> , bąk zwyczajny <i>Botaurus stellaris</i> , rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybridus</i> , rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> , kokoszka <i>Gallinula chloropus</i> , bączek zwyczajny <i>Ixobrychus minutus</i> , mewa czarnogłowa <i>Larus melanocephalus</i> , mewa śmieszka <i>Larus ridibundus</i> , ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i> , perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> , perkoz zausznik <i>Podiceps nigricollis</i> , rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> , perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i> , krwawodziób <i>Tringa totanus</i>

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 30.07.2025 r.]

Tabela 27 Charakterystyka obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Soły leżącego na terenie gminy Wilamowice.

Nazwa	Dolina Dolnej Soły
Kod	PLB120004
Rodzaj	Dyrektywa ptasia
Województwo	małopolskie, śląskie
Powiaty	bielski, oświęcimski
Gminy	Brzeszcze (gmina miejsko-wiejska), Osiek (gmina wiejska), Oświęcim (gmina miejska), Wilamowice (gmina miejsko-wiejska), Kety (gmina miejsko-wiejska), Oświęcim (gmina wiejska)
Data wyznaczenia w Polsce	14.11.2008
Powierzchnia [ha]	4 023,55
Akt prawny o wyznaczeniu	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
Obowiązujący akt prawny	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków
Cele ochrony	Chronione gatunki ptaków: zimorodek <i>Alcedo atthis</i> , cyranka <i>Anas querquedula</i> , krakwa <i>Anas strepera</i> , gęgawa <i>Anser anser</i> , głowienka <i>Aythya ferina</i> , czernica <i>Aythya fuligula</i> , bąk zwyczajny <i>Botaurus stellaris</i> , sieweczka rzeczna <i>Charadrius dubius</i> , rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybridus</i> , rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> , kokoszka <i>Gallinula chloropus</i> , bączek zwyczajny <i>Ixobrychus minutus</i> , mewa śmieszka <i>Larus ridibundus</i> , ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i> , perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i> , perkoz rdzawoszyi <i>Podiceps grisegena</i> , perkoz zausznik <i>Podiceps nigricollis</i> , rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i> , perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i> , krwawodziób <i>Tringa totanus</i>

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 30.07.2025 r.]

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 28 Wykaz pomników przyrody leżących na terenie gminy Wilamowice.

Lp.	Data utworzenia	Ustanawiający akt prawny	Opis pomnika przyrody	Obwód [cm]
1.	26.04.1968	Decyzja nr RL-op-8311/133/68 Prezydium WRN w Krakowie z dnia 26.04.1968 r.	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	594
2.	06.12.1996	Rozporządzenie Nr 8/96 Wojewody Bielskiego z dnia 06.12.1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2402093.1744 Buk pospolity – <i>Fagus sylvatica</i> Klon jawor – <i>Acer pseudoplatanus</i> Klon jawor – <i>Acer pseudoplatanus</i> Klon jawor – <i>Acer pseudoplatanus</i> Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i> Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i> Buk pospolity – <i>Fagus sylvatica</i> Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Klon jawor – <i>Acer pseudoplatanus</i> Klon jawor – <i>Acer pseudoplatanus</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Klon jawor – <i>Acer pseudoplatanus</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Klon jawor – <i>Acer pseudoplatanus</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Klon jawor – <i>Acer pseudoplatanus</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Klon jawor – <i>Acer pseudoplatanus</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i> Buk pospolity – <i>Fagus sylvatica</i> Buk pospolity – <i>Fagus sylvatica</i> Buk pospolity – <i>Fagus sylvatica</i>	276 232 154 195 204 236 214 261 254 173 182 182 148 154 210 201 251 258 138 160 280 188 270 276 245 327 311
3.	06.12.1996	Rozporządzenie Nr 8/96 Wojewody Bielskiego z dnia 06.12.1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	PL.ZIPOP.1393.PP.2402093.1645 Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i> Klon jawor – <i>Acer pseudoplatanus</i> Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i> Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i> Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i> Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i> Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i> Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i> Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i> Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	377 346 264 248 239 276 371 371 459 251 232 264 267 289 286 270

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Data utworzenia	Ustanawiający akt prawny	Opis pomnika przyrody	Obwód [cm]
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	270
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	355
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	547
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	267
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	254
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	295
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	258
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	302
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	258
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	280
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	320
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	295
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	207
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	336
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	192
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	264
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	245
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	289
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	390
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	261
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	198
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	188
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	236
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	267
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	305
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	232
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	201
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	305
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	270
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	352
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	264
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	283
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	352
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	349
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	192
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	220
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	214
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	245
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	210
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	198
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	305
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	267
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	286
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	210
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	298
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	314

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Data utworzenia	Ustanawiający akt prawny	Opis pomnika przyrody	Obwód [cm]
			Robinia akacjowa – <i>Robinia pseudoacacia</i>	226
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	324
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	295
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	317
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	399
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	239
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	217
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	339
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	242
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	195
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	223
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	302
			Robinia akacjowa – <i>Robinia pseudoacacia</i>	214
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	223
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	280
			Robinia akacjowa – <i>Robinia pseudoacacia</i>	248
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	267
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	298
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	258
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	251
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	236
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	210
			Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	232
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	207
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	236
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	248
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	261
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	305
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	223
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	346
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	354
			Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	462

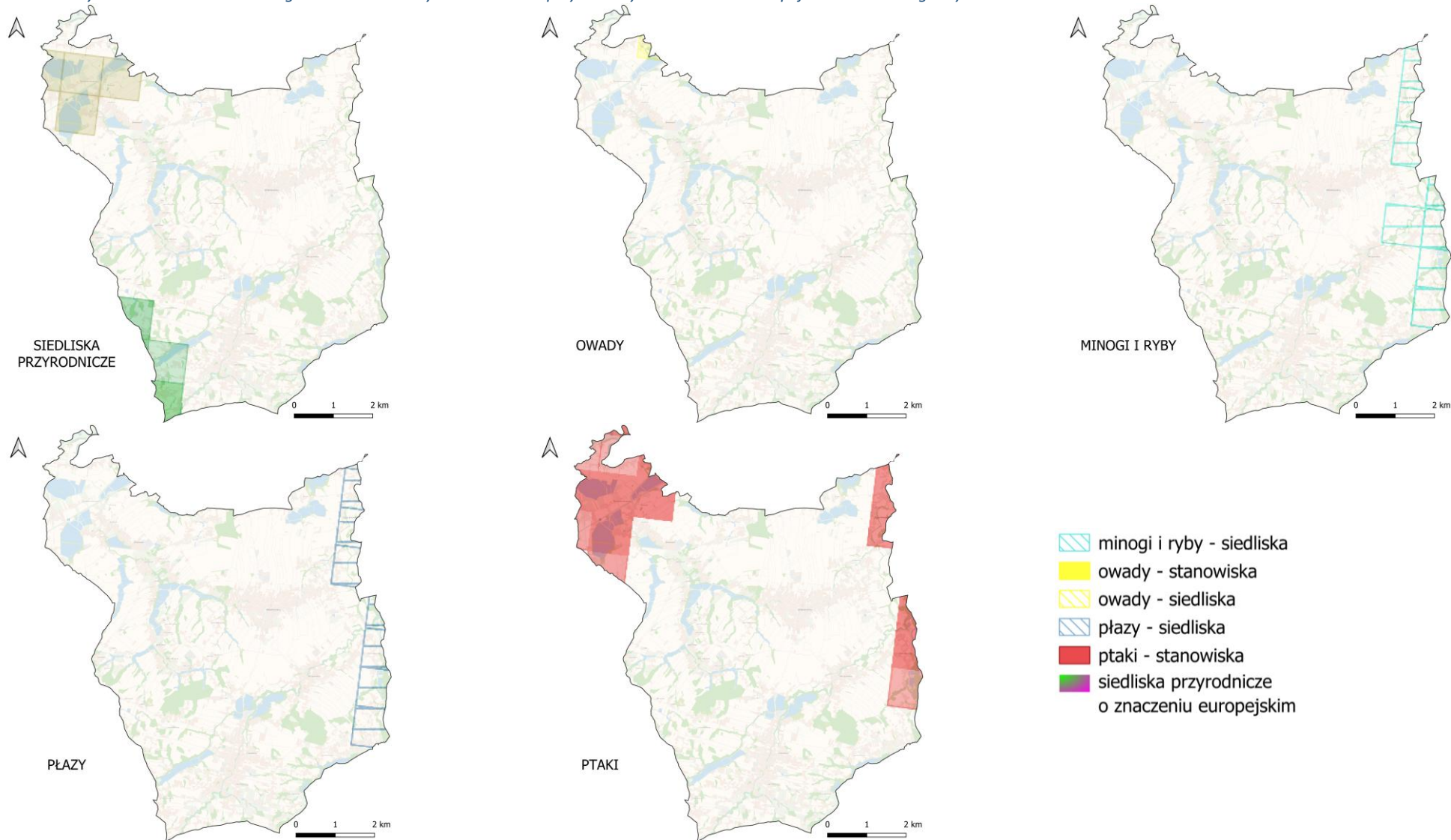
źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 30.07.2025 r.]

Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie

Zgodnie z danymi udostępnianymi przez Geoserwis GDOŚ na terenie gminy Wilamowice znajdują się stanowiska chronionych gatunków owadów, ryb i minogów, płazów, ptaków oraz obszary występowania siedlisk przyrodniczych znaczeniu europejskim. Zostały one przedstawione na poniższym rysunku. Brak jest natomiast stanowisk chronionych gatunków roślin, pijawek, skorupiaków, pajęczaków, mięczaków, gadów, ssaków, grzybów i porostów.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

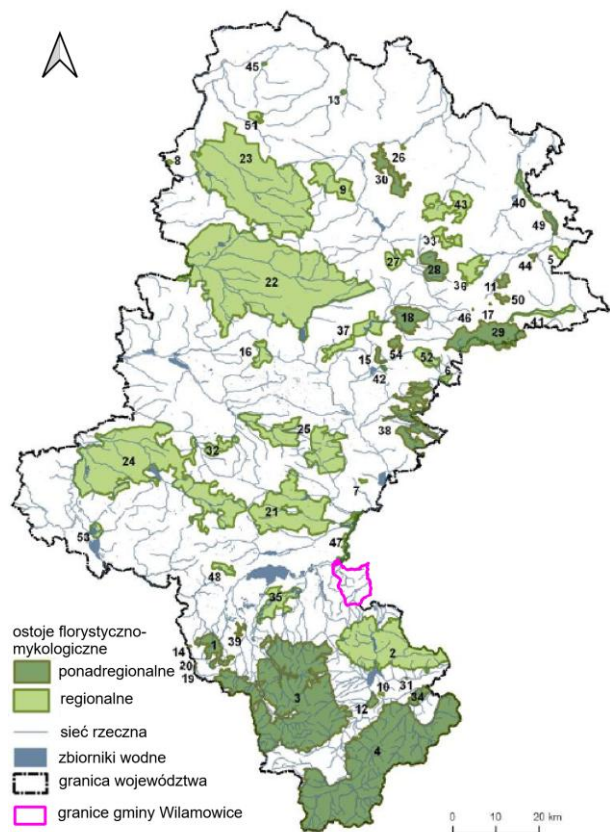
Rysunek 20. Rozmieszczenie gatunków chronionych oraz siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim na terenie gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie danych Geoserwisu [data dostępu: 30.07.2025]

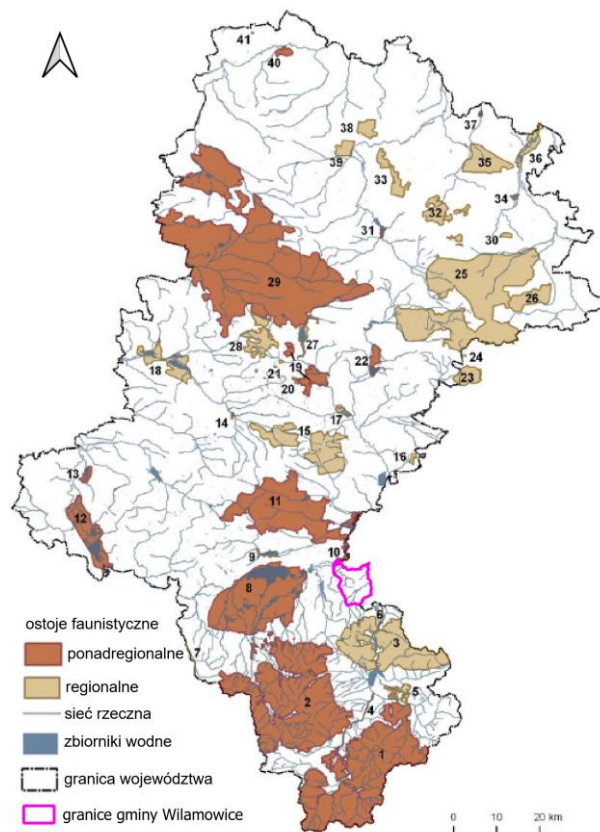
Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 21. Tereny regionalnych ostoj florystyczno-mykologicznych na terenie gminy Wilamowice.



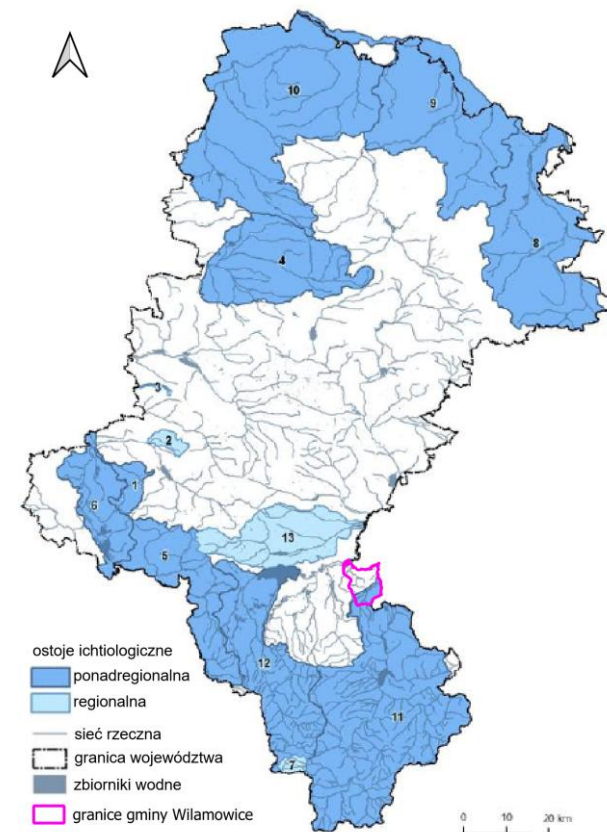
źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Rysunek 22. Tereny regionalnych ostoj faunistycznych na terenie gminy Wilamowice.



źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Rysunek 23. Tereny regionalnych ostoj ichthyologicznych na terenie gminy Wilamowice.



źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Zgodnie z Opracowaniem ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego na terenie województwa znajdują się regionalne ostoje przyrody. Zgodnie z ww. opracowaniem na terenie gminy Wilamowice znajduje się ostoja ichtiologiczna pn. Zlewnia Soły o randze ponadregionalnej. Liczba gatunków klasyfikujących występujących na jej obszarze wynosi 20, przy czym wyróżniono 3 gatunki o znaczeniu krajowym, brak natomiast gatunków o znaczeniu międzynarodowym. Ostoja faunistyczna nr 10 (Stawy w Brzeszczach) oraz ostoja florystyczno-mykologiczna nr 47 (Stawy w Brzeszczach) leżą na północ od gminy Wilamowice i fragmentarycznie mogą wchodzić w jej granice. Należy zaznaczyć, że obszar ten jest objęty ochroną prawną w postaci obszaru NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach i w tym kontekście został szczegółowo omówiony powyżej w niniejszym rozdziale.

Korytarze ekologiczne

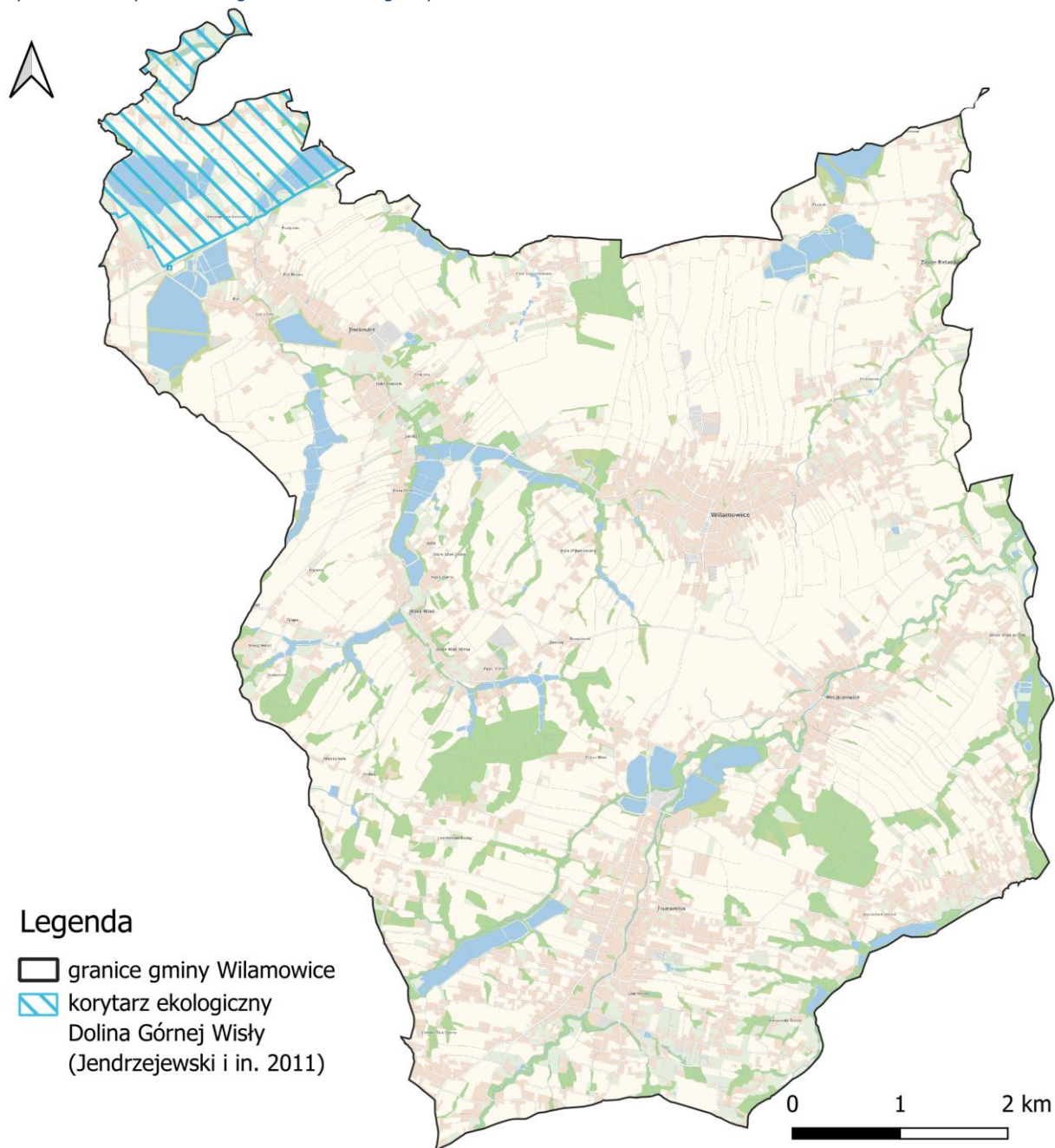
W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
 - zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
 - ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
 - stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Przez teren gminy przebiegają korytarze ekologiczne przedstawione na poniższym rysunku.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

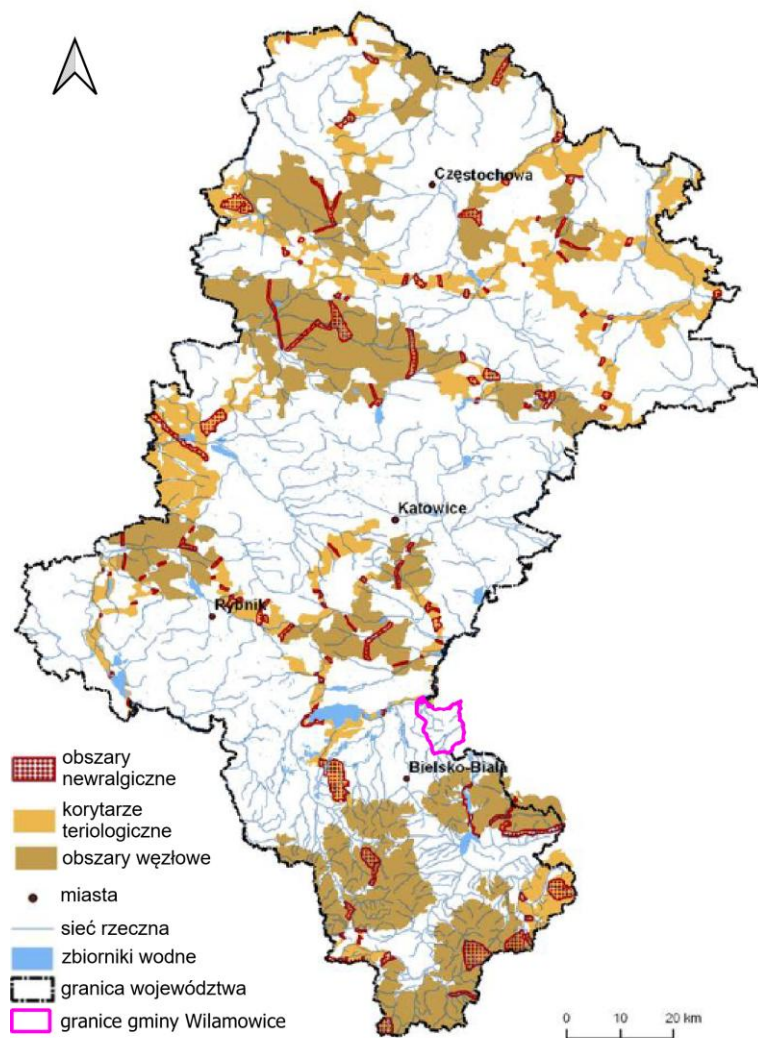
Rysunek 24 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

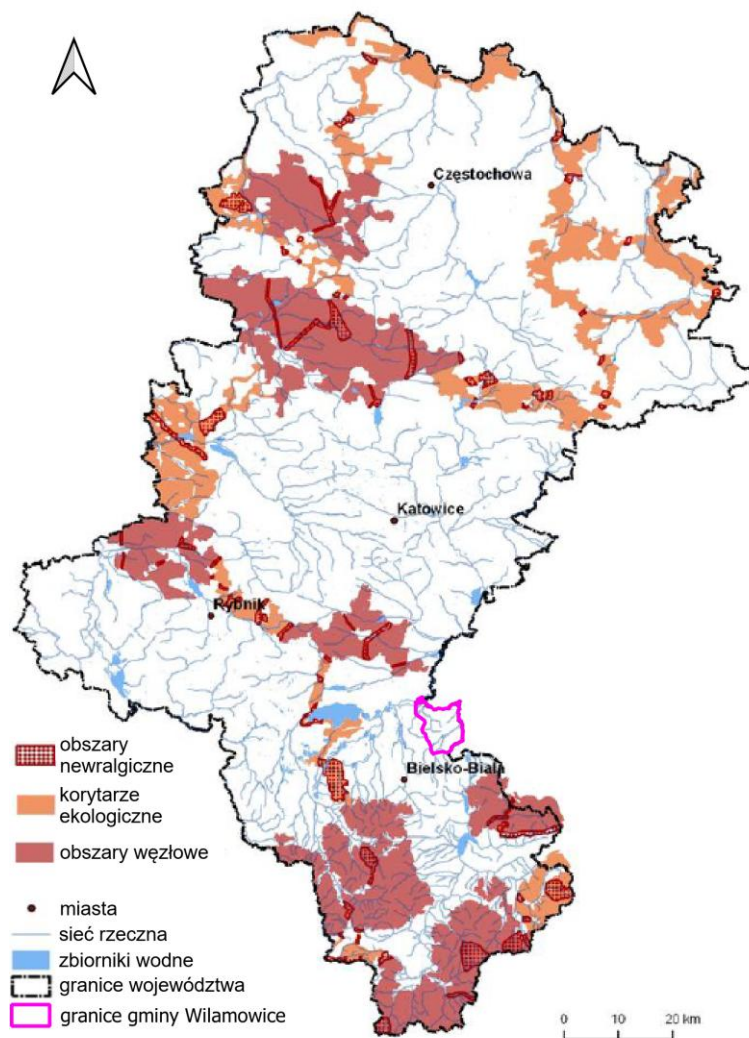
Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 25. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim.



źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

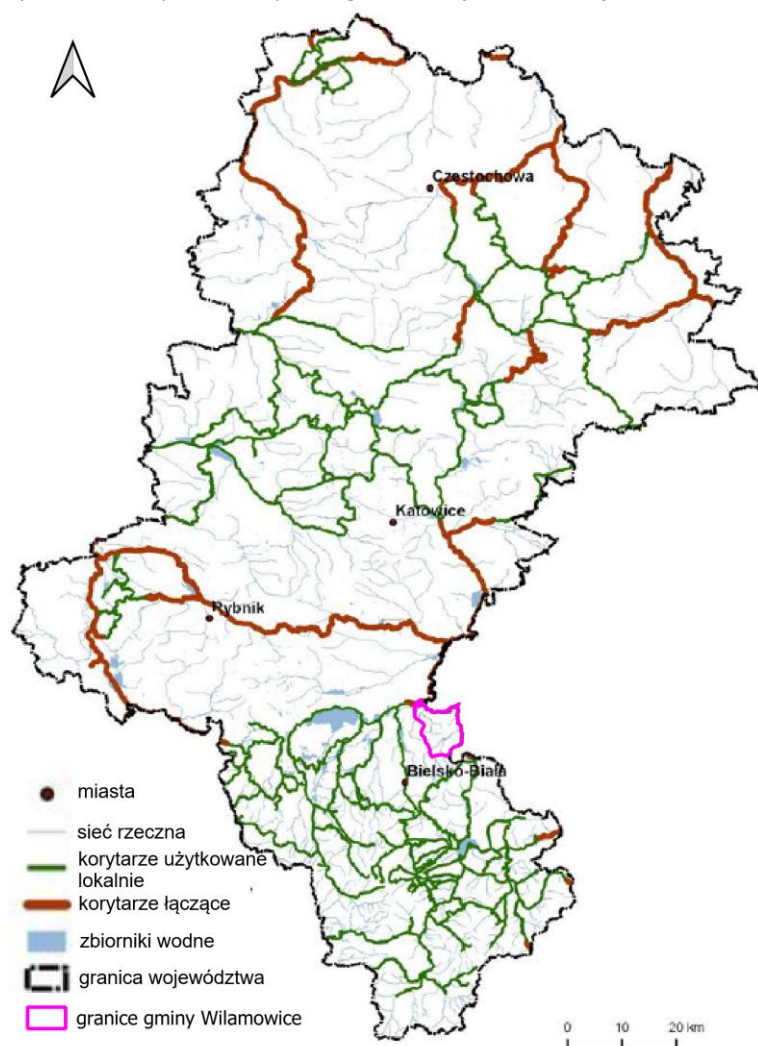
Rysunek 26. Korytarze dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim.



źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

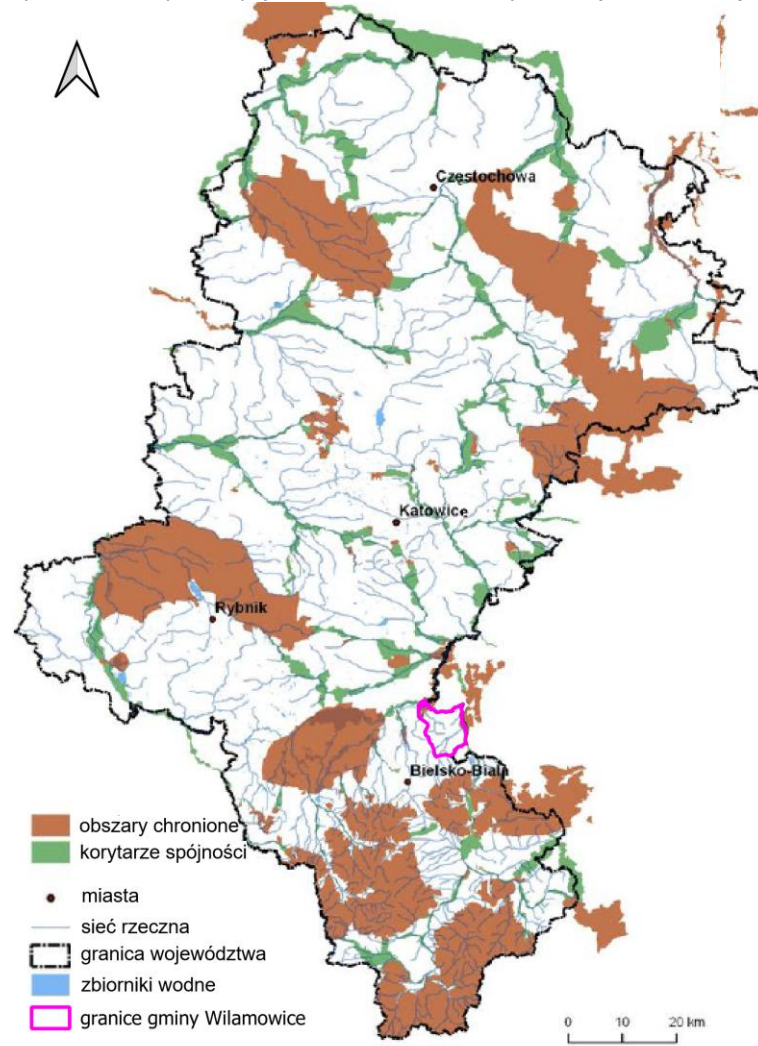
Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 27. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim.



źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Rysunek 28. Korytarze spójności obszarów chronionych w województwie śląskim.



źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Na terenie gminy Wilamowice w generalnym znaczeniu brak jest korytarzy ekologicznych ujętych w Opracowaniu ekofizjograficznym do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego. Wyjątek stanowią niewielkie fragmenty korytarzy ssaków kopytnych, nietoperzy i korytarzy spójności w północno-zachodniej części gminy, których teren znacznie pokrywa się z korytarzem Dolina Górnej Wisły (Jędrzejewski i in. 2011), omówionym powyżej.

Grunty leśne

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Wilamowice wynosi 290,00 ha, co daje lesistość na poziomie 7,6% (średnia krajowa wynosi 29,7%). Strukturę gruntów leśnych na terenie gminy Wilamowice przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 29 Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Wilamowice.

ROK		2021	2022	2023	2024
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	290,00	290,00	286,00	285,00
Lesistość	%	7,6	7,6	7,6	7,5
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	146,61	146,62	146,62	146,62
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	143,61	143,62	143,62	143,62
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	138,86	138,87	138,87	138,87
Grunty leśne prywatne ogółem	ha	287,00	287,00	283,00	282,00
Powierzchnia lasów	ha	433,21	433,22	429,22	428,22
Lasy publiczne ogółem	ha	146,21	146,22	146,22	146,22
Lasy prywatne ogółem	ha	287,00	287,00	283,00	282,00

źródło: GUS [data dostępu: 30.07.2025 r.]

Teren gminy Wilamowice znajduje się w zarządzie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Lasy Państwowe stanowią 36% wszystkich lasów w gminie i są administrowane przez nadleśnictwa: Andrychów, Bielsko, Chrzanów.³⁰

Lasy zajmują ponad 7,6% powierzchni gminy i mają charakter silnie pofragmentowanych, niewielkich i wąskich wydzieleń, stanowiących na tle gminy ażurową sieć. Jest to związane z rolniczym użytkowaniem znacznej części obszaru gminy. Ze względu na niewielką lesistość, istniejące kompleksy leśne powinny być w miarę możliwości zachowywane. Wskazane jest także wyznaczanie terenów do zalesienia oraz ochrona istniejących i wprowadzanie nowych zadrzewień śródpolnych.³¹

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarkę leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu

³⁰ źródło Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice.

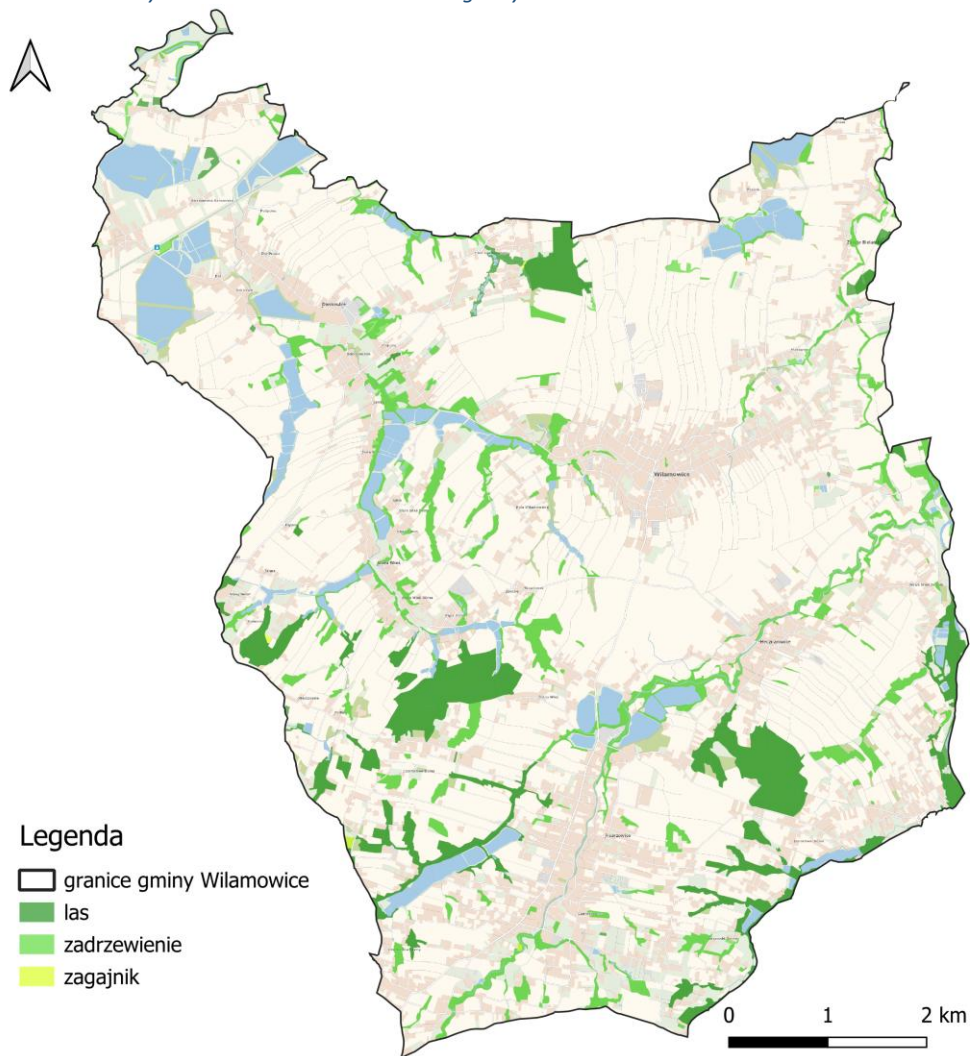
³¹ źródło Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wilamowice.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

o Uproszczone Plany Urządzenia Lasów lub decyzje administracyjne określające zadania z zakresu gospodarki leśnej wydane na podstawie Inwentaryzacji Stanu Lasu. Ww. dokumenty (UPUL i ISL) opracowywane są na okres 10 lat.

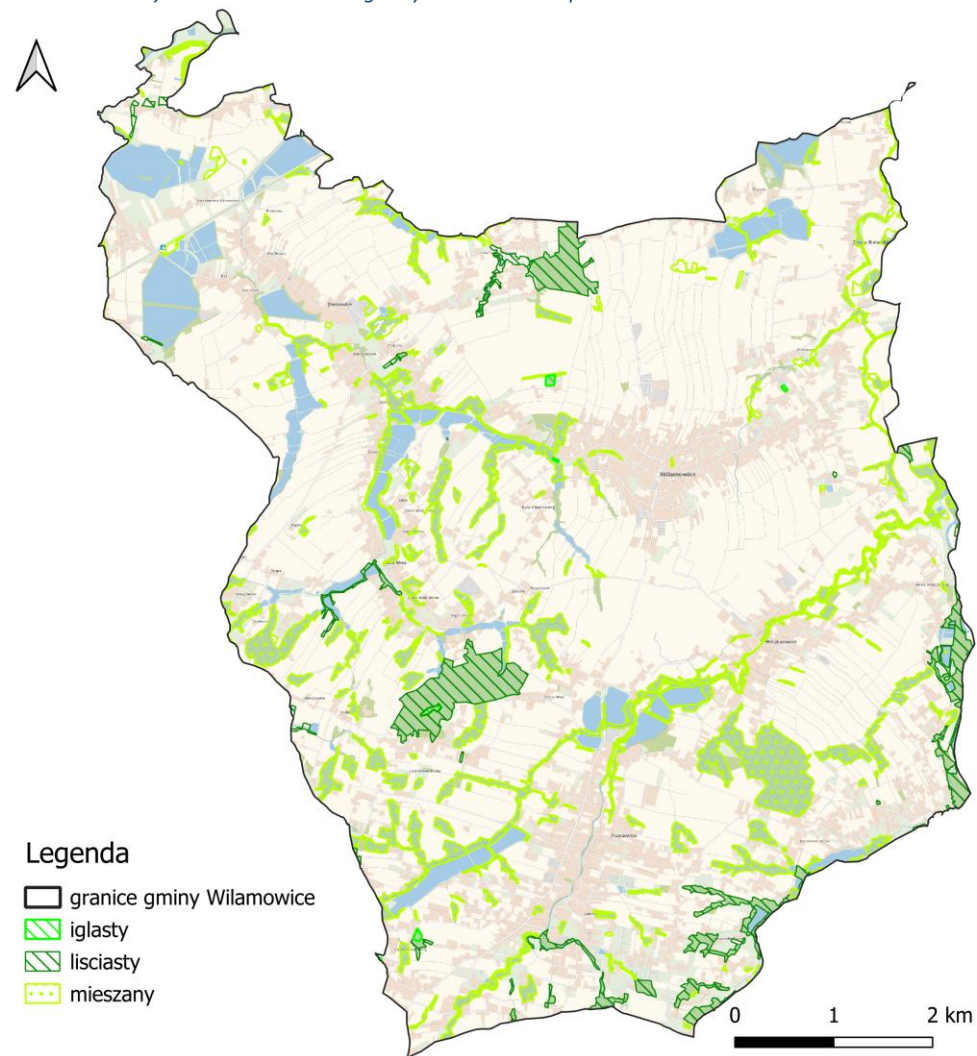
Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 29. Tereny leśne i zadrzewione na terenie gminy Wilamowice.



źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK)

Rysunek 30. Tereny leśne i zadrzewione gminy Wilamowice z podziałem na skład drzewostanu.



źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGIK)

6.3. Istniejące problemy ochrony środowiska

W tabeli przedstawiono największe problemy środowiskowe odnotowywane w ostatnich latach na terenie gminy Wilamowice z podziałem na poszczególne komponenty.

Tabela 30 Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie gminy Wilamowice w zakresie poszczególnych komponentów środowiska.

Ochrona klimatu i jakości powietrza
– Wciąż występujące na terenie gminy tradycyjne, nie ekologiczne źródła ciepła, w których spalane są paliwa niskiej jakości; – Występowanie licznych liniowych i punktowych źródeł zanieczyszczeń, w tym transportu drogowego; – Przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w strefie śląskiej oraz ozonu w sezonie letnim; – Niska efektywność energetyczna starszych budynków mieszkaniowych; – Znaczny udział paliw węglowych w produkcji ciepła na terenie gminy; – Niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie jakości powietrza.
Zagrożenia hałasem
– Drogi gminne wymagające modernizacji; – Brak wyznaczonego punktu monitoringu poziomu hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Wilamowice.
Gospodarowanie wodami
– Narażenie na suszę; – Zły stan ogólny JCWP w obrębie, których znajduje się gmina Wilamowice; – Lokalizacja na terenie gminy wód powierzchniowych wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych; – Zagrożenie powodzią i podtopieniami od wód gruntowych.
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
– Niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa w temacie gospodarki odpadami.
Gospodarka wodno-ściekowa
– Możliwe niewłaściwe opróżnianie zbiorników bezodpływowych przez mieszkańców tam, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej; – Awarie sieci wodno-kanalizacyjnej; – Niskie zaludnienie gminy i rozproszona zabudowa generują problemy dla rozbudowy zbiorowego systemu odprowadzania ścieków na terenie gminy.
Zasoby przyrodnicze
– Niski stopień zalesienia' – Przekształcanie środowiska związane z działalnością człowieka' – Napływ zanieczyszczeń spoza granic gminy.
Zagrożenia poważnymi awariami
– Obecność dróg, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne; – Budowa nowego przebiegu drogi S1 przecinającego teren gminy (ryzyko kolizji i wycieku substancji toksycznych).

źródło: Opracowanie własne.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* wyznaczono 4 cele strategiczne, w ramach, których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 31 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.	Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety: 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. Ponadto, Strategia zawiera wytyczne przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE: - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.
„Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.	Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą: 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności,

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami, 11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu, 12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji, 13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom, 14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich, 15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, 16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu, 17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.
Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.	Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów: 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasadochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków kolejją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki,

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.
Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.	Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylenia dyrektywy 2001/81/WE.	Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszenie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO ₂), tlenków azotu (NO _x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH ₃) i pyłu drobnego (PM _{2,5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.
Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.	Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów.	Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności:

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego I Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.	a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt; b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu. W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.
Dokumenty krajowe	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać: - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów przemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.	To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłach energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobowości i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.	KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmocnienia regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	kompetencji i umiejętności oraz wzmocnienia poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków. W dokumencie Śląsk zaliczony został do jednego z 4 obszarów strategicznej interwencji (OSI), a więc obszarów, które uwzględnione zostaną w krajowych i regionalnych strategiach i będą traktowane preferencyjnie.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki - rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyka jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.	KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO ₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.	SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.	Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM ₁₀ i PM _{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO ₂ oraz O ₃ . Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.	Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji: 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r.	Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe: 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; 3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.

8. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym (organizacyjno-edukacyjne), które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez Gminę. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku omawianego terenu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania Gminy oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 przewiduje szereg działań edukacyjno-promocyjnych. Wyznaczone działania edukacyjne mają głównie charakter organizacyjny i informacyjny. Potrzeba prowadzenia ciągłej edukacji szczególnie z zakresu ekologii społeczeństwa wynika z ciągle zmieniających się przepisów ochrony środowiska oraz powstawania nowych zagrożeń i problemów przyrodniczych. Edukacja jest elementem wspierającym - opisuje, informuje i wyjaśnia zagadnienia, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia założonego efektu ekologicznego i spełnienia odpowiednich standardów ochrony środowiska. Dlatego większość wyznaczonych zadań z zakresu edukacji odznacza się pośrednim, stałym i pozytywnym wpływem na poszczególne komponenty ochrony środowiska, stąd zrezygnowano w dalszej części z interpretacji tego zagadnienia w ramach poszczególnych grup oddziaływań. Podobna sytuacja dotyczy działań polegających na aktualizacji dokumentów planistycznych (studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) o zapisy sprzyjające osiągnięciu lepszych standardów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040*.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 32 Ocena oddziaływania na środowisko kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
CEL STRATEGICZNY I. Rozwój funkcji mieszkaniowych gminy Wilamowice i gwarantowanie wysokiej jakości życia jej mieszkańcom															
Cel operacyjny 1.1 Efektywna polityka przestrzenna zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju.															
1.	Harmonijny, równomierny rozwój wszystkich sołectw z uwzględnieniem lokalnych, różnorodnych potrzeb i potencjałów poszczególnych części gminy		Ch	Ch	S					Ch	Ch		Ch		S
			S	S						S	S		S		
2.	Racjonalne gospodarowanie dostępną przestrzenią i infrastrukturą, w tym poprzez modernizację istniejących obiektów i nadawanie im nowych funkcji				S; P		Ch, P	S; P	S; P				S; P		S; B
3.	Kontrolowany rozwój zabudowy mieszkaniowej wraz z zapewnianiem dostępności podstawowej infrastruktury sieciowej i drogowej, w tym uzbrajanie w niezbędną infrastrukturę nowych terenów przeznaczanych pod zabudowę		S; B	S; P	S; B	S; P	S; P					S; B	S; B		
4.	Zapewnianie wysokiej dostępności terenów rekreacyjnych, zwłaszcza w sąsiedztwie terenów	Zagospodarowanie terenów w dolinie rzeki Soły na cele rekreacyjne, wypoczynkowe, turystyczne	Ch; B	Ch; B	S; B	Ch; P	Ch; P				Ch; P	Ch; B	S; P		
			S; B	S; B		S; P	S; P				S; P	S; B			

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	mieszkaniowych oraz na obszarach o najwyższym potencjale do pełnienia takich funkcji, w tym m.in.	Zagospodarowanie terenów przy stawach poprzez wytyczenie przyrodniczych ścieżek edukacyjnych	Ch; B	Ch; B	S; B	Ch; P	Ch; P				Ch; P	Ch; B	S; P		
			S; B	S; B		S; P	S; P				S; P	S; B			
		Zapewnienie wysokiej dostępności placów zabaw w gminie			S; B							S; B	S; P		
5.	Poprawa standardu i dostępności przestrzeni publicznych oraz obiektów użyteczności publicznej, w tym eliminacja barier architektonicznych utrudniających funkcjonowanie osób ze szczególnymi potrzebami, uzupełnianie przestrzeni o elementy małej architektury, w tym ławki, wiaty i inne miejsca odpoczynku skierowane m.in. do seniorów i innych osób ze szczególnymi potrzebami				S; B										
6.	Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego, w tym bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez rozwój sieci oświetlenia, wdrażanie rozwiązań przyjaznych pieszym i rowerzystom				S; B		S; B				Ch; B	S; B	S; B		
7.	Dążenie do uspokojenia ruchu samochodowego w centrum Wilamowic, w tym np. poprzez budowę obwodnicy miasta i/lub wdrożenie rozwiązań komunikacyjnych usprawniających ruch				S; B	Ch; B	Ch; B	Ch; B		Ch; B	Ch; B	S; B	Ch; B	Ch, B	
								S; B		S; B	S; B		S; B		

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
8.	Rozwijanie funkcji miejskich Wilamowic, w tym wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w centrum miasta – małej gastronomii, punktów handlowo-usługowych itp.			S; B										S; B
Cel operacyjny 1.2 Warunki do rozwoju oferty usług publicznych dostosowanych do zwiększającego się zapotrzebowania														
9.	Rozwój infrastruktury przedszkoli w odniesieniu do zwiększającego się zapotrzebowania, w tym m.in.:	Wyprowadzenie przedszkola z budynku szkoły w Wilamowicach i przeniesienie placówki do nowego obiektu		S; B										
		budowa/utworzenie nowych przedszkoli w Zasolu i Starej Wsi	Ch; B	S; B						Ch; P	S; B	S; B		
10.	Rozbudowa infrastruktury oświaty, w tym rozbudowa i modernizacja obiektów szkół oraz przestrzeni przy szkołach, ze szczególnym uwzględnieniem:	Modernizacji i rozbudowy szkół w Heczmarowicach, Starej Wsi, Dankowicach		S; B			S; P	S; P	Ch; B			S; P		
		Dostosowania infrastruktury szkół do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami		S; B										

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
11.	Rozwój infrastruktury kultury, sportowo-rekreacyjnej i rozrywkowej, w tym:	Rozbudowa sali widowiskowej i doposażenie placówki Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wilamowicach			S; B										S; B
		Rozwój i modernizacja infrastruktury Gminnej Biblioteki Publicznej w Wilamowicach i doposażenie placówki głównej wraz z filiami			S; B								S; B		S; B
		Wspieranie działalności i rozwój infrastruktury lokalnych domów kultury			S; B										S; B
		Rozwój infrastruktury Muzeum Kultury Wilamowickiej			S; B								S; B		S; B

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
		Rozwój infrastruktury sportowej, w tym m.in. budowa sali gimnastycznej w Zasolu, hali sportowej w Wilamowicach, budowa pawilonu sportowego w Starej Wsi	Ch; B		S; B	Ch; B				Ch; B	Ch; B	S; B	S; B		
12.	Poprawa standardu usług komunalnych, w tym m.in. rozwój systemu gospodarowania odpadami				S; B						S; B	S; B	S; P	S; P	
13.	Rozszerzenie cmentarza komunalnego w Wilamowicach.											S; B	S; B		
Cel operacyjny 1.3. Infrastruktura techniczna odpowiadająca na wzrastające potrzeby															
14.	Rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej poprzez realizację przedsięwzięć określonych w wieloletnim	Budowa nowej oczyszczalni ścieków w Dankowicach			S; B						S; B	S; B	S; P	S; P	

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych w Gminie Wilamowice, w szczególności:	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody i ujęcia wody podziemnej w Dankowicach			S; B						S; B		S; B	S; P	
15.	Rozwój infrastruktury sieci gazowej i ciepłowniczej				S; B			S; P	S; P		Ch; B	Ch; B	Ch; P	S; B	
16.	Rozwój sieci drogowej i okołodrogowej, tj. dróg wraz z chodnikami i pasami ruchu pieszo-rowerowego, z zachowaniem ciągłości infrastruktury na styku z sąsiednimi gminami, w tym:	Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych			S; B	Ch; P	S; B	Ch; P			Ch; P	S; B	Ch; P		
								S; P			S; P				
		Modernizacja infrastruktury mostowej wraz z budową nowych przepraw mostowych, modernizacją kładek pieszo-rowerowych			S; B	Ch; P	Ch; P	Ch; P			Ch; P		Ch; P		
							S; P	S; P			S; P				
		Rozbudowa infrastruktury rowerowej – ścieżek i dróg dla rowerów o funkcjach rekreacyjnych, turystycznych i komunikacyjnych, wraz			S; B	Ch; P				S; P	Ch; P	S; B	Ch; P		

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
		z infrastrukturą towarzyszącą (np. miejsca obsługi rowerzystów, punkty naprawy rowerów, miejsca postojowe itp.)						S; P			S; P		S; P		
		Budowa chodników wciągach dróg, ze szczególnym uwzględnieniem dróg o wysokim natężeniu ruchu			S; B			Ch; P		Ch; P		S; B	S; P		
		Współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej w zakresie inwestycji i remontów na drogach powiatowych w celu poprawy ich standardu i podniesienia poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym			W; B								W; B		
17.	Dążenie do dostosowywania kursowania komunikacji publicznej do potrzeb	Intensyfikacji połączeń weekendowych Komunikacji Beskidzkiej			S; B			S; P	S; P	S; P					

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	i oczekiwani mieszkańcy, w tym:	Poprawy funkcjonowania komunikacji wewnątrzgminnej			S; B			S; P	S; P	S; P					
		Zapewnienia połączeń z innymi ośrodkami w regionie, optymalizacji kursowania pociągów na liniach kolejowych przebiegających przez gminę			S; B			S; P	S; P	S; P					
		Optymalizacji kursowania pociągów na liniach kolejowych przebiegających przez gminę			S; B			S; P	S; P	S; P					
18.	Dążenie do zapewnienia odpowiedniej dostępności miejsc parkingowych przy obiektach użyteczności publicznej				S; B					Ch; S	Ch; S	S; B	S; B		
19.	Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym dążenie do zapewnienia dostępu do sieci światłowodowej				S; B			S; P		S; B	Ch; P				

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
20.	Dążenie do poprawy standardu infrastruktury transportowej, w tym modernizacji budynku stacji kolejowej w Dankowicach wraz z zagospodarowaniem terenu przy stacji na cele stworzenia małego centrum przesiadkowego			S; B			Ch; P		Ch; B	Ch; B	S; B	S; P		
CEL STRATEGICZNY II. Wzmacnianie tożsamości lokalnej i kapitału społecznego Gminy Wilamowice														
Cel operacyjny 2.1. Integracja i aktywizacja lokalnej społeczności														
21.	Rozwijanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i miejsc spotkań dla mieszkańców we wszystkich miejscowościach gminy, w tym zagospodarowywanie przestrzeni publicznych i nadawanie im funkcji społecznych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych			S; B										
22.	Wspieranie działalności klubów sportowych, grup artystycznych, orkiestr dętych, sekcji i kół zainteresowań, kół gospodyń wiejskich			S; B										
23.	Organizacja i wspieranie organizacji wydarzeń kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i rozrywkowych integrujących i aktywizujących lokalną społeczność			S; B										
24.	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, w tym wspieranie integracji międzypokoleniowej			S; B										

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
25.	Wzmacnianie dialogu na linii samorząd-mieszkańcy oraz efektywności informowania społeczności o wydarzeniach w gminie, w tym poprzez rozwój kanałów komunikacji, m.in. mediów społecznościowych i strony internetowej gminy			S; B										
26.	Wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych i partycypacji mieszkańców w procesach rozwojowych gminy, w tym m.in. poprzez organizację spotkań konsultacyjnych i warsztatów angażujących mieszkańców i włączających ich w procesy decyzyjne			S; B										
Cel operacyjny 2.2 Polityka społeczna i usługi publiczne wspierające mieszkańców														
27.	Udzielanie pomocy rodzinom oraz osobom samotnym w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych			S; B										
28.	Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, w tym m.in. przemocy w rodzinie, problemom alkoholowym			S; B										
29.	Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowia, promocji zdrowego stylu i trybu życia oraz wdrażanie programów profilaktycznych dotyczących zagrożeń dla dzieci młodzieży, w tym wdrażanie i integracja programów profilaktycznych w szkołach			S; B										

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
30.	Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży – wyrównawczych, rozwijających zainteresowania, stymulujących rozwój umiejętności				S; B										
31.	Rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej w gminie, w tym:	Wspieranie działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wilamowicach			S; B										
		Wspieranie organizacji różnorodnych wydarzeń skierowanych do wszystkich mieszkańców - zajęć, warsztatów, imprez i innych wydarzeń sportowych, artystycznych, teatralnych, muzycznych itp. we wszystkich miejscowościach gminy			S; B										
32.	Dążenie do rozwoju oferty usług medycznych – zapewnienia specjalistycznej opieki medycznej na terenie gminy, w tym zapewnienia specjalistycznej opieki psychologicznej i psychiatrycznej				S; B										
33.	Rozwój usług opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci poprzez rozbudowę oferty żłobkowej, w tym utworzenie w gminie nowego żłobka publicznego				S; B										

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
34.	Poprawa jakości kształcenia w lokalnych szkołach, w tym poprzez doposażenie szkół w multimedialne pomoce naukowe, podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej, rozwijanie oferty zajęć dodatkowych i wyrównawczych				S; B										
35.	Rozwój oferty usług opiekuńczych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, w tym rozwijanie działalności Dziennego Domu „Senior +” w Wilamowicach oraz rozbudowywanie podobnej oferty				S; B										
36.	Wspieranie dostępu do usług elektronicznych i usprawnianie przepływu informacji				S; B										
Cel operacyjny 2.3. Bogate dziedzictwo kulturowe i silna tożsamość lokalna															
37.	Ochrona i upowszechnianie elementów lokalnego dziedzictwa historyczno-kulturowego, w tym poprzez	Restauracja Dworu Górnego w Starej Wsi i nadanie mu funkcji społecznych, kulturalnych, turystycznych			S; B										

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	eksponowanie obiektów zabytkowych w przestrzeni publicznej oraz realizację prac remontowych, konserwatorskich i rewitalizacyjnych obiektów, w tym m.in.:	Restauracja dworu w Pisarzowicach wraz z przyległym założeniem folwarczno-ogrodowym			S; B										
38.	Wspieranie integracji mieszkańców wokół wspólnego dziedzictwa historyczno-kulturowego, przy jednoczesnym pielęgnowaniu unikalnych elementów tożsamości poszczególnych części gminy, w tym poprzez organizację wydarzeń bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy				S; B										
39.	Wspieranie działalności lokalnych grup artystycznych, zespołów regionalnych, orkiestr dętych i innych organizacji działających w zakresie ochrony i upowszechniania kultury oraz pamięci o lokalnych tradycjach				S; B										
40.	Wspieranie działalności wydawniczej związanej z upowszechnianiem kultury, w tym wydawnictw monografii, kronik, albumów i innych opracowań dokumentujących wydarzenia z historii gminy i utrwalających lokalną tożsamość				S; B										

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
41.	Dalsze wspieranie ochrony i promocji folkloru i języka wilamowskiego, w tym wspieranie działalności Muzeum Kultury Wilamowskiej w Wilamowicach			S; B										
42.	Kształtowanie tożsamości lokalnej mieszkańców i wspieranie dumy z pochodzenia			S; B										
43.	Rozwijanie oferty kulturalnej w oparciu o dziedzictwo historyczno-kulturowe gminy			S; B										
CEL STRATEGICZNY III. Rozwój przedsiębiorczości i wzmacnianie lokalnej gospodarki														
Cel operacyjny 3.1. Konkurencyjna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy														
44.	Wspieranie lokalnych przedsiębiorców, ze szczególnym uwzględnieniem małej gastronomii i punktów handlowo-usługowych			S; B										
45.	Wspieranie działalności opartej na lokalnych zasobach, w tym działalności rolniczej, hodowli rybnej, produkcji ogrodniczej		S; P	S; B		S; P					S; P	S; P	S; P	
46.	Wdrażanie ułatwień administracyjno-organizacyjnych dla przedsiębiorców			S; B										
47.	Współpraca z organizacjami wspierającymi podmioty gospodarcze			S; B										

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
48.	Aktywizacja uczestników rynku pracy, w tym przede wszystkim wspieranie osób o szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy – m.in. kobiet i seniorów			S; B										
49.	Organizacja i wspieranie organizacji szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje uczestników rynku pracy			S; B										
50.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w celu zapewnienia wsparcia rekrutacyjnego			S; B										
51.	Wspieranie współpracy lokalnych przedsiębiorstw z Instytucjami Otoczenia Biznesu w celu wzmocnienia ich konkurencyjności i zapewnienia warunków do rozwoju			S; B										
52.	Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami m.in. w zakresie wspólnej promocji gminy, aktywizacji i integracji mieszkańców, rozwijania infrastruktury społecznej itp.			S; B										
Cel operacyjny 3.2 Atrakcyjna oferta inwestycyjna														
53.	Utworzenie w gminie strefy gospodarczej ukierunkowanej na rozwój przemysłu lekkiego i działalności usługowej			S; B	Ch; B		S; P	S; P	S; P	Ch; P	S; B	S; B		

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
54.	Rozwój terenów inwestycyjnych poprzez uzbrajanie ich w niezbędną infrastrukturę			S; B	Ch; B		S; P	S; P	S; P	Ch; P	S; B	S; B		
55.	Wdrażanie rozwiązań przyjaznych inwestorom, w tym poprawa standardu obsługi inwestora w Urzędzie Gminy i przygotowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej w postaci ulg i zachęt dla przedsiębiorców			S; B										
56.	Promocja gospodarcza gminy i regionu, w tym poprzez promocję oferty inwestycyjnej w internecie			S; B										
Cel operacyjny 3.3 Rozwinięte funkcje turystyczne gminy														
57.	Rozwijanie sieci pieszych i rowerowych ścieżek i tras turystycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w postaci miejsc i stanowisk postojowych, wiat i stacji turystycznych i rekreacyjnych, w tym m.in. dążenie do dołączenia gminy do szlaku Velo Soła	Ch; B	S; B	S; B	Ch; B	Ch; B	S; P	S; P	S; P	Ch; B	Ch; B	S; P		
		S; B			S; B	S; B								
58.	Zagospodarowywanie terenów rekreacyjnych i wyposażanie ich w infrastrukturę turystyczną	Ch; B		S; B	Ch; P	Ch; P						S; B		
		S; P			S; P	S; B								

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
59.	Wspieranie rozwoju lokalnych przedsiębiorstw z branży turystycznej i okołoturystycznej, w tym zwłaszcza zakwaterowania, gastronomii, producentów produktów lokalnych			S; P										
60.	Budowa turystycznej marki gminy w oparciu o unikalną tożsamość i dziedzictwo historyczno-kulturowe			S; P										
61.	Tworzenie i rozwijanie katalogu produktów lokalnych nawiązujących do tożsamości gminy			S; P										
62.	Rozwój systemu obsługi i informacji turystycznej			S; P										
63.	Promocja walorów przyrodniczo-krajobrazowych i historyczno-kulturowych gminy, w tym rozwój promocji internetowej, np. za pośrednictwem strony internetowej integrującej informacje dot. oferty turystycznej w gminie i regionie			S; P								S; B	S; B	S; B
64.	Nawiązywanie i rozwijanie współpracy z partnerskimi gminami w zakresie wzajemnej promocji dziedzictwa i wspierania rozwoju			S; P										
65.	Inicjowanie i współpraca przy prowadzeniu badań marketingowych i monitorujących rozwój turystyki w gminie i regionie			S; P										
CEL STRATEGICZNY IV. Adaptacja gminy do zmian klimatu i troska o środowisko naturalne														

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Cel operacyjny 4.1. Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój w warunkach zmian klimatu															
66.	Ograniczanie presji urbanizacyjnej na tereny cenne przyrodniczo i dążenie do zachowania tradycyjnego krajobrazu gminy			S; B		S; B	S; B	S; P	S; P	S; P	S; P	S; B	S; B		
67.	Działania na rzecz poprawy jakości wód, ograniczania deficytu wody oraz wspieranie retencji wodnej (małej, glebowej, krajobrazowej), w tym rozwój szarej i błękitno-zielonej infrastruktury oraz promowanie retencjonowania wody wśród mieszkańców			S; B	S; B	S; B			S; P		S; B	S; B	S; B		
68.	Realizacja działań ukierunkowanych na zabezpieczenie przeciwpowodzio we gminy, w tym:	Wykorzystywanie naturalnych rozwiązań umożliwiających regulację stosunków wodnych na terenach zalewowych poprzez wspieranie naturalnych zdolności retencyjnych zlewni, rozszczelnianie powierzchni nieprzepuszczalnych, wprowadzanie nasadzeń pochłaniających nadmiar wody i spowalniających jej odpływ		S; P	S; B	S; P			S; P		S; B	S; B	S; P		

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie		Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
		Współpraca z PGW Wody Polskie oraz Powiatem Bielskim w zakresie regulacji stosunków wodnych na terenie gminy i utrzymania infrastruktury przeciwpowodziowej			W; B						W; B				
		Wspieranie zarządców urządzeń melioracji wodnych i rowów melioracyjnych w zakresie ich odpowiedniego utrzymania			W; B						W; B				
69.	Rozszerzenie i upowszechnienie systemu wsparcia dla mieszkańców chcących wymienić źródło ciepła na ekologiczne (m.in. systemy dopłat do wymiany źródła ciepła) oraz egzekwowanie obowiązku stosowania odpowiednich wyrobów wykorzystywanych w celach grzewczych oraz rozwiązań poprawiających jakość powietrza				S; B		S; B	S; B	S; P		S; P		S; P		
70.	Prowadzenie działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców, m.in. poprzez promocję oszczędzania wody, informowanie o szkodliwości wykorzystania do ogrzewania wyrobów do tego niewłaściwych oraz angażowanie mieszkańców w akcje proekologiczne, np. akcję wspólnego sprzątnięcia gminy				W; B	W; P	W; P	W; P	W; P		W; P	W; P	W; P		

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
71.	Rozwój terenów zieleni i dążenie do wzmacniania bioróżnorodności, w tym poprzez zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej i tworzenie spójnej sieci terenów zieleni urządzonej	S; B	S; B	S; P	S; B	S; B					S; B	S; B	S; P	
72.	Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i poprawa ich efektywności energetycznej oraz wdrażanie rozwiązań OZE i wspieranie inteligentnego zarządzania energią			S; B			S; B	S; P		S; P			S; P	
73.	Modernizacja i rozwijanie bazy lokalowej OSP, zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP oraz utrzymanie wysokiego stopnia gotowości bojowej			S; P						S; P				S; P

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 33 Opis oddziaływania kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.

Działanie	Oddziaływanie
• Wspieranie działalności klubów sportowych, grup artystycznych, orkiestr dętych, sekcji i kół zainteresowań, kół gospodyń wiejskich. • Organizacja i wspieranie organizacji wydarzeń kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych i rozrywkowych integrujących i aktywizujących lokalną społeczność. • Zapobieganie wykluczeniu społecznemu, w tym wspieranie integracji międzypokoleniowej. • Wzmacnianie dialogu na linii samorząd-mieszkańcy oraz efektywności informowania społeczności o wydarzeniach w gminie, w tym poprzez rozwój kanałów komunikacji, m.in. mediów społecznościowych i strony internetowej gminy. • Wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych i partycypacji mieszkańców w procesach rozwojowych gminy, w tym m.in. poprzez organizację spotkań konsultacyjnych i warsztatów angażujących mieszkańców i włączających ich w procesy decyzyjne. • Udzielanie pomocy rodzinom oraz osobom samotnym w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych. • Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, w tym m.in. przemoc w rodzinie, problemom alkoholowym. • Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowia, promocji zdrowego stylu i trybu życia oraz wdrażanie programów profilaktycznych dotyczących zagrożeń dla dzieci młodzieży, w tym wdrażanie i integracja programów profilaktycznych w szkołach. • Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży – wyrównawczych, rozwijających zainteresowania, stymulujących rozwój umiejętności. • Rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej w gminie, w tym: ○ Wspieranie działalności Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wilamowicach;	Zadania nie mają charakteru inwestycyjnego, dotyczą sfery społecznej i organizacyjnej, a w wyniku ich realizacji nie powstanie infrastruktura oddziałująca na analizowane komponenty środowiska. Realizacja zadań wpłynie pozytywnie na ludzi. Realizacja zadań nie będzie związana z ingerencją w środowisko naturalne i ograniczać się do sfery organizacyjnej, administracyjnej i promocyjnej – polegających m.in. na udzielaniu doradztwa, tworzeniu programów wsparcia, udostępnianiu infrastruktury biurowej czy wprowadzaniu ulg podatkowych lub preferencji lokalowych dla nowych inwestorów. W przypadku powstania nowych obiektów gospodarczych lub zagospodarowania terenów pod działalność produkcyjną czy usługową, inwestycje te będą musiały być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i ochrony środowiska – w tym z ewentualną oceną oddziaływania na środowisko, jeśli przekroczone zostaną progi ustawowe. Działania te będą też mogły uwzględniać lokalne uwarunkowania środowiskowe i przestrzenne, np. poprzez lokalizowanie inwestycji na terenach już przekształconych lub objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
○ Wspieranie organizacji różnorodnych wydarzeń skierowanych do wszystkich mieszkańców - zajęć, warsztatów, imprez i innych wydarzeń sportowych, artystycznych, teatralnych, muzycznych itp. we wszystkich miejscowościach gminy. • Dążenie do rozwoju oferty usług medycznych – zapewnienia specjalistycznej opieki medycznej na terenie gminy, w tym zapewnienia specjalistycznej opieki psychologicznej i psychiatrycznej. • Rozwój oferty usług opiekuńczych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, w tym rozwijanie działalności Dziennego Domu „Senior +” w Wilamowicach oraz rozbudowywanie podobnej oferty. • Wspieranie dostępu do usług elektronicznych i usprawnianie przepływu informacji. • Wspieranie integracji mieszkańców wokół wspólnego dziedzictwa historyczno-kulturowego, przy jednoczesnym pielęgnowaniu unikalnych elementów tożsamości poszczególnych części gminy, w tym poprzez organizację wydarzeń bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy. • Wspieranie działalności lokalnych grup artystycznych, zespołów regionalnych, orkiestr dętych i innych organizacji działających w zakresie ochrony i upowszechniania kultury oraz pamięci o lokalnych tradycjach. • Wspieranie działalności wydawniczej związanej z upowszechnianiem kultury, w tym wydawnictw monografii, kronik, albumów i innych opracowań dokumentujących wydarzenia z historii gminy i utrwalających lokalną tożsamość. • Dalsze wspieranie ochrony i promocji folkloru i języka wilamowskiego, w tym wspieranie działalności Muzeum Kultury Wilamowskiej w Wilamowicach. • Kształtowanie tożsamości lokalnej mieszkańców i wspieranie dumy z pochodzenia.	

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
• Rozwijanie oferty kulturalnej w oparciu o dziedzictwo historyczno-kulturowe gminy. • Wspieranie lokalnych przedsiębiorców, ze szczególnym uwzględnieniem małej gastronomii i punktów handlowo-usługowych. • Wdrażanie ułatwień administracyjno-organizacyjnych dla przedsiębiorców. • Współpraca z organizacjami wspierającymi podmioty gospodarcze. • Aktywizacja uczestników rynku pracy, w tym przede wszystkim wspieranie osób o szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy – m.in. kobiet i seniorów. • Organizacja i wspieranie organizacji szkoleń, kursów i warsztatów rozwijających kompetencje uczestników rynku pracy. • Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w celu zapewnienia wsparcia rekrutacyjnego. • Wspieranie współpracy lokalnych przedsiębiorstw z Instytucjami Otoczenia Biznesu w celu wzmocnienia ich konkurencyjności i zapewnienia warunków do rozwoju. • Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami m.in. w zakresie wspólnej promocji gminy, aktywizacji i integracji mieszkańców, rozwijania infrastruktury społecznej itp. • Wdrażanie rozwiązań przyjaznych inwestorom, w tym poprawa standardu obsługi inwestora w Urzędzie Gminy i przygotowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej w postaci ulg i zachęt dla przedsiębiorców. • Promocja gospodarcza gminy i regionu, w tym poprzez promocję oferty inwestycyjnej w internecie. • Wspieranie rozwoju lokalnych przedsiębiorstw z branży turystycznej i okołoturystycznej, w tym zwłaszcza zakwaterowania, gastronomii, producentów produktów lokalnych.	

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
• Budowa turystycznej marki gminy w oparciu o unikalną tożsamość i dziedzictwo historyczno-kulturowe. • Tworzenie i rozwijanie katalogu produktów lokalnych nawiązujących do tożsamości gminy. • Rozwój systemu obsługi i informacji turystycznej. • Promocja walorów przyrodniczo-krajobrazowych i historyczno-kulturowych gminy, w tym rozwój promocji internetowej, np. za pośrednictwem strony internetowej integrującej informacje dot. oferty turystycznej w gminie i regionie. • Nawiązywanie i rozwijanie współpracy z partnerskimi gminami w zakresie wzajemnej promocji dziedzictwa i wspierania rozwoju. • Inicjowanie i współpraca przy prowadzeniu badań marketingowych i monitorujących rozwój turystyki w gminie i regionie. • Poprawa jakości kształcenia w lokalnych szkołach, w tym poprzez doposażenie szkół w multimedialne pomoce naukowe, podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej, rozwijanie oferty zajęć dodatkowych i wyrównawczych. • Rozszerzenie i upowszechnienie systemu wsparcia dla mieszkańców chcących wymienić źródło ciepła na ekologiczne (m.in. systemy dopłat do wymiany źródła ciepła) oraz egzekwowanie obowiązku stosowania odpowiednich wyrobów wykorzystywanych w celach grzewczych oraz rozwiązań poprawiających jakość powietrza.	
• Harmonijny, równomierny rozwój wszystkich sołectw z uwzględnieniem lokalnych, różnorodnych potrzeb i potencjałów poszczególnych części gminy.	Zadanie zakłada rozwój i modernizację infrastruktury sołectw gminy Wilamowice, jednak nie wskazuje konkretnych inwestycji, nie określa ich charakteru oraz dokładnej lokalizacji. Zakłada się, że będą one realizowane zgodnie z lokalnymi uwarunkowaniami środowiskowymi, planami zagospodarowania przestrzennego i będą służyć dobru wspólnemu mieszkańców.
• Racjonalne gospodarowanie dostępną przestrzenią i infrastrukturą, w tym poprzez modernizację istniejących obiektów i nadawanie im nowych funkcji. • Poprawa standardu i dostępności przestrzeni publicznych oraz obiektów użyteczności publicznej, w tym eliminacja barier architektonicznych	Inwestycje przewidują modernizację istniejących budynków użyteczności publicznej w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
utrudniających funkcjonowanie osób ze szczególnymi potrzebami, uzupełnianie przestrzeni o elementy małej architektury, w tym ławki, wiaty i inne miejsca odpoczynku skierowane m.in. do seniorów i innych osób ze szczególnymi potrzebami. • Rozwijanie funkcji miejskich Wilamowic, w tym wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w centrum miasta – małej gastronomii, punktów handlowo-usługowych itp. • Rozwój infrastruktury przedszkoli w odniesieniu do zwiększającego się zapotrzebowania, w tym m.in.: ○ wyprowadzenie przedszkola z budynku szkoły w Wilamowicach i przeniesienie placówki do nowego obiektu; ○ budowa/utworzenie nowych przedszkoli w Zasolu i Starej Wsi. • Rozbudowa infrastruktury oświaty, w tym rozbudowa i modernizacja obiektów szkół oraz przestrzeni przy szkołach, ze szczególnym uwzględnieniem: ○ modernizacji i rozbudowy szkół w Hecznarowicach, Starej Wsi, Dankowicach; ○ dostosowania infrastruktury szkół do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. • Dążenie do zapewnienia odpowiedniej dostępności miejsc parkingowych przy obiektach użyteczności publicznej. • Rozwój infrastruktury kultury, sportowo-rekreacyjnej i rozrywkowej, w tym: ○ rozbudowa sali widowiskowej i doposażenie placówki Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Wilamowicach; ○ rozwój i modernizacja infrastruktury Gminnej Biblioteki Publicznej w Wilamowicach i doposażenie placówki głównej wraz z filiami; ○ wspieranie działalności i rozwój infrastruktury lokalnych domów kultury; ○ rozwój infrastruktury Muzeum Kultury Wilamowickiej; ○ rozwój infrastruktury sportowej, w tym m.in. budowa sali gimnastycznej w Zasolu, hali sportowej w Wilamowicach, budowa pawilonu sportowego w Starej Wsi.	także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Podczas prowadzonych prac termomodernizacyjnych oraz prac związanych z montowaniem odnawialnych źródeł energii takich jak ogniwa fotowoltaiczne i kolektory solarne na budynkach, szczególną uwagę należy również zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (<i>Apus apus</i>) oraz wróbli (<i>Passer domesticus</i>) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Zadania wpłyną pozytywnie na ludzi poprzez poszerzenie działalności obiektów. Działanie ma na celu zapewnianie coraz większego standardu oraz podniesienie efektywności świadczeń. Zadanie nie będzie wpływało negatywnie na ustanowione cele ochrony pomników przyrody.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
• Rozszerzenie cmentarza komunalnego w Wilamowicach. • Rozwój usług opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci poprzez rozbudowę oferty żłobkowej, w tym utworzenie w gminie nowego żłobka publicznego. • Ochrona i upowszechnianie elementów lokalnego dziedzictwa historyczno-kulturowego, w tym poprzez eksponowanie obiektów zabytkowych w przestrzeni publicznej oraz realizację prac remontowych, konserwatorskich i rewitalizacyjnych obiektów, w tym m.in.: ○ restauracja Dworu Górnego w Starej Wsi i nadanie mu funkcji społecznych, kulturalnych, turystycznych; ○ restauracja dworu w Pisarzowicach wraz z przyległym założeniem folwarczno-ogrodowym. • Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i poprawa ich efektywności energetycznej oraz wdrażanie rozwiązań OZE i wspieranie inteligentnego zarządzania energią.	
• Kontrolowany rozwój zabudowy mieszkaniowej wraz z zapewnianiem dostępności podstawowej infrastruktury sieciowej i drogowej, w tym uzbrajanie w niezbędną infrastrukturę nowych terenów przeznaczanych pod zabudowę. • Ograniczanie presji urbanizacyjnej na tereny cenne przyrodniczo i dążenie do zachowania tradycyjnego krajobrazu gminy.	Zasadniczym efektem realizacji przedmiotowego zadania będzie zmniejszenie potrzeby zagospodarowywania terenów nieurbanizowanych, w tym obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, takich jak użytki zielone, czy tereny leśne. Koncentracja zabudowy w pobliżu istniejących węzłów transportowych ogranicza fragmentację siedlisk przyrodniczych i korytarzy ekologicznych, co pozytywnie wpływa na ochronę różnorodności biologicznej. Takie zlokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, dzięki dostępności transportu zbiorowego sprzyja zmniejszeniu zapotrzebowania na transport indywidualny, co przekłada się na redukcję emisji gazów cieplarnianych, tlenków azotu, pyłów zawieszonych oraz hałasu komunikacyjnego, wpływając na poprawę środowiska akustycznego regionu. Koncentracja infrastruktury mieszkaniowej w obszarach węzłowych umożliwia zastosowanie nowoczesnych systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej, co ogranicza ryzyko niekontrolowanego odprowadzania ścieków czy nielegalnych zrzutów do gruntu i wód powierzchniowych, a w kontekście dzikiej fauny i flory pozwala na ograniczenie fragmentacji siedlisk i wspiera ich integralność. Z gospodarczego punktu widzenia taka organizacja infrastruktury rokuje obniżeniem przyszłych kosztów inwestycyjnych gminy, związanych z konserwacją i wymianą istniejących oraz sieci komunalnych i innej infrastruktury technicznej.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
Rozwój infrastruktury sieci gazowej i ciepłowniczej.	Rozwój infrastruktury sieci gazowej i ciepłowniczej może przynieść istotne korzyści środowiskowe, szczególnie w kontekście poprawy efektywności energetycznej oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza. Zastępowanie indywidualnych źródeł ciepła, opartych na paliwach stałych (węgiel, drewno), nowoczesnymi systemami zasilanymi gazem ziemnym lub poprzez centralne sieci ciepłownicze może znacząco zmniejszyć emisję pyłów zawieszonych, tlenków siarki i azotu oraz benzo(a)pirenu – substancji szczególnie szkodliwych dla zdrowia ludzi i jakości powietrza. Ponadto, rozwój sieci gazowej i ciepłowniczej sprzyja uporządkowaniu lokalnej gospodarki energetycznej i może przyczynić się do redukcji niskiej emisji. Ewentualne negatywne oddziaływania środowiskowe mogą wystąpić na etapie realizacji inwestycji (m.in. ingerencja w strukturę gleby, lokalne przekształcenia krajobrazu, hałas), jednak będą one krótkotrwałe i ustaną bezpośrednio po zaprzestaniu prac.
Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym dążenie do zapewnienia dostępu do sieci światłowodowej.	Realizacja szybkiego internetu światłowodowego ze względu na swój charakter nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze ani jednolite części wód, a ewentualne oddziaływanie będzie występowało jedynie na etapie realizacji i wiązać się będzie z wykopami oraz pracą maszyn. Oddziaływanie ustanie bezpośrednio po zakończeniu prac. Przewiduje się, że dostęp do szybkiego Internetu pozwoli mieszkańcom na podjęcie pracy zdalnej, ograniczając tym samym ruch kołowy i emisję spalin komunikacyjnych, co korzystnie wpłynie na stan środowiska i zdrowie społeczeństwa.
- Rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej poprzez realizację przedsięwzięć określonych w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych w Gminie Wilamowice, w szczególności: - budowa nowej oczyszczalni ścieków w Dankowicach; - modernizacja Stacji Uzdatniania Wody i ujęcia wody podziemnej w Dankowicach.	Rozwój infrastruktury wodno–kanalizacyjnej, będzie miał głównie pozytywny wpływ na środowisko. Budowa nowej oczyszczalni ścieków przyczyni się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez skuteczniejsze oczyszczanie ścieków komunalnych, ograniczając tym samym ryzyko ich niekontrolowanego odprowadzania do środowiska. Z kolei modernizacja Stacji Uzdatniania Wody i ujęcia wody podziemnej poprawi bezpieczeństwo i jakość dostarczanej wody pitnej, a także wpłynie na bardziej racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi. Inwestycje te, o ile zostaną zrealizowane z zachowaniem standardów środowiskowych, mogą przyczynić się do ograniczenia presji na zasoby wodne, poprawy stanu ekologicznego cieków oraz ochrony zdrowia mieszkańców. Potencjalne, krótkoterminowe oddziaływania negatywne mogą wystąpić na etapie budowy i polegać mogą na emisji hałasu i zanieczyszczeń pyłowych do powietrza i wody, jednak będą one krótkoterminowe i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Dodatkowo w związku z pracą maszyn budowlanych istnieje ryzyko awarii i wycieku substancji toksycznych, co w kontekście wód jest szczególnie niebezpieczne. Należy jednak zaznaczyć, że prawdopodobieństwo ich wystąpienia jest znikome i przy zastosowaniu odpowiednich zasad bezpieczeństwa możliwe do uniknięcia.
Zapewnianie wysokiej dostępności terenów rekreacyjnych, zwłaszcza w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na obszarach o najwyższym potencjale do pełnienia takich funkcji, w tym m.in.:	Zadania głównej mierze mają na celu zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy gminy poprzez zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu. Ich realizacja może wiązać się z pewnym oddziaływaniem na środowisko naturalne, jednak przy prawidłowym zaplanowaniu i przeprowadzeniu inwestycji – w szczególności z poszanowaniem przepisów dotyczących gospodarki wodnej, ochrony przyrody oraz zagospodarowania

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
○ zagospodarowanie terenów w dolinie rzeki Soły na cele rekreacyjne, wypoczynkowe, turystyczne; ○ zagospodarowanie terenów przy stawach poprzez wytyczenie przyrodniczych ścieżek edukacyjnych; ○ zapewnienie wysokiej dostępności placów zabaw w gminie. • Rozwijanie infrastruktury spędzania czasu wolnego i miejsc spotkań dla mieszkańców we wszystkich miejscowościach gminy, w tym zagospodarowywanie przestrzeni publicznych i nadawanie im funkcji społecznych, kulturalnych, rekreacyjno-sportowych. • Zagospodarowywanie terenów rekreacyjnych i wyposażanie ich w infrastrukturę turystyczną.	przestrzennego – wpływ ten będzie kontrolowany i minimalny. Na minimalizację wpływu na środowisko pozwolą działania w zakresie: • Współpraca z Wodami Polskimi i innymi instytucjami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną zapewni zgodność projektów z przepisami ochrony wód, a także zabezpieczenie interesów środowiskowych (np. ochrona linii brzegowej, zabezpieczenie przed erozją, zachowanie naturalnych siedlisk). Lokalizacja inwestycji na terenach już przekształconych lub wyznaczonych w dokumentach planistycznych (miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, studium) pozwoli ograniczyć ingerencję w obszary cenne przyrodniczo. • Usługi oparte na dziedzictwie kulturowym należą do tzw. turystyki niskiej ingerencji i nie wpływają negatywnie na środowisko – przeciwnie, mogą służyć edukacji ekologicznej i promocji dziedzictwa lokalnego w sposób odpowiedzialny.
• Rozwój sieci drogowej i okołodrogowej, tj. dróg wraz z chodnikami i pasami ruchu pieszo-rowerowego, z zachowaniem ciągłości infrastruktury na styku z sąsiednimi gminami, w tym: ○ Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych; ○ Współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej w zakresie inwestycji i remontów na drogach powiatowych w celu poprawy ich standardu i podniesienia poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym. • Dążenie do uspokojenia ruchu samochodowego w centrum Wilamowic, w tym np. poprzez budowę obwodnicy miasta i/lub wdrożenie rozwiązań komunikacyjnych usprawniających ruch.	Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych oraz współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych w Bielsku-Białej w zakresie inwestycji i remontów na drogach powiatowych mają na celu poprawę standardu infrastruktury drogowej oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, a zastosowanie tzw. cichych nawierzchni poprawi stan środowiska akustycznego obszaru. Realizacja tych działań może przyczynić się do usprawnienia komunikacji, zmniejszenia ryzyka wypadków oraz poprawy dostępności transportowej, co pozytywnie wpłynie na jakość życia mieszkańców. Z punktu widzenia środowiska, inwestycje te wiążą się jednak z ingerencją w strukturę terenu, zajęciem gruntów oraz potencjalnym wpływem na lokalne siedliska roślin i zwierząt. Prace budowlane mogą generować hałas, pylenie oraz krótkotrwałe zakłócenia w ruchu. Właściwe planowanie i stosowanie środków minimalizujących negatywne oddziaływania, takich jak odpowiednia organizacja placu budowy, ograniczanie emisji pyłów i hałasu, a także uwzględnienie korytarzy ekologicznych, pozwoli na zminimalizowanie negatywnych skutków realizacji tych zadań. W efekcie działania te wspierają zrównoważony rozwój infrastruktury transportowej na terenie gminy. Zakłada się jednak, że wskazane przedsięwzięcia będą realizowane głównie w ramach istniejących już ciągów komunikacyjnych, stanowiących tereny przekształcone. W związku z powyższym nie przewiduje się, aby realizacja strategii w tym zakresie wpłynęła znacząco negatywnie na stan środowiska na terenie gminy.
• Rozwój sieci drogowej i okołodrogowej, tj. dróg wraz z chodnikami i pasami ruchu pieszo-rowerowego, z zachowaniem ciągłości infrastruktury na styku z sąsiednimi gminami, w tym: ○ Modernizacja infrastruktury mostowej wraz z budową nowych przepraw mostowych, modernizacją kładek pieszo-rowerowych.	Modernizacja infrastruktury mostowej oraz budowa nowych przepraw mostowych, wraz z modernizacją kładek pieszo-rowerowych, przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa i funkcjonalności komunikacji lokalnej, co może pośrednio wpłynąć na redukcję natężenia ruchu drogowego i emisji spalin dzięki usprawnieniu przepływu ruchu oraz zachęceniu do korzystania z transportu aktywnego (pieszego lub rowerowego). Realizacja tych przedsięwzięć wiązać się będzie jednak z czasową ingerencją w środowisko, obejmującą m.in. zajęcie terenu, hałas, pylenie oraz ewentualne oddziaływania na ekosystemy wodne i lądowe w rejonie budowy. W związku z pracami może również wystąpić zamulenie wody i w konsekwencji zanik roślinności wodnej oraz zakłócenie bytowania ichtiofauny. Należy jednak zaznaczyć, że oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i miną bezpośrednio po zaprzestaniu prac.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
	W związku z objęciem terenów rzecznych Soły obszarami Natura 2000 Dolna Soła i Dolina Dolnej Soły możliwa jest realizacja omawianych przedsięwzięć na tych terenach, jednak należy zaznaczyć, że będą one poprzedzone odpowiednimi analizami i uzyskaniem stosownych decyzji i zgód środowiskowych. W związku z powyższym zakłada się, że realizacja zadania nie wpłynie znacząco negatywnie na ww. obszary chronione.
• Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego, w tym bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez rozwój sieci oświetlenia, wdrażanie rozwiązań przyjaznych pieszym i rowerzystom. • Rozwój sieci drogowej i okołodrogowej, tj. dróg wraz z chodnikami i pasami ruchu pieszo-rowerowego, z zachowaniem ciągłości infrastruktury na styku z sąsiednimi gminami, w tym: ○ rozbudowa infrastruktury rowerowej – ścieżek i dróg dla rowerów o funkcjach rekreacyjnych, turystycznych i komunikacyjnych, wraz z infrastrukturą towarzyszącą (np. miejsca obsługi rowerzystów, punkty naprawy rowerów, miejsca postojowe itp.); ○ budowa chodników w ciągach dróg, ze szczególnym uwzględnieniem dróg o wysokim natężeniu ruchu.	Realizacja zadań ze względu na swój charakter nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze ani jednolite części wód, a ewentualne oddziaływanie będzie występowało jedynie na etapie realizacji i wiązać się będzie z wykopami oraz pracą maszyn. Oddziaływanie ustanie bezpośrednio po zakończeniu prac. Przewiduje się, że dostęp do szybkiego Internetu i dobry dostęp do sieci telefonii komórkowej pozwoli mieszkańcom na podjęcie pracy zdalnej, ograniczając tym samym ruch kołowy i emisję spalin komunikacyjnych, co korzystnie wpłynie na stan środowiska i zdrowie społeczeństwa. Dodatkowo możliwość zdalnego załatwiania spraw urzędowych ograniczy ruch w centrum. Realizacja inwestycji będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa, poprawi bezpieczeństwo poruszania się po omawianym terenie. W trakcie wykonywania prac budowlanych i modernizacyjnych chodników może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Warto zaznaczyć, że chodniki będą budowane lub modernizowane wzdłuż istniejących już ciągów komunikacyjnych. Budowa i wymiana oświetlenia będą zlokalizowane już w miejscu przekształconym antropogenicznie. Prace będą polegać na podniesieniu jakości oświetlenia dróg i chodników. Ponadto, ulepszenie systemu oświetlenia wzdłuż ciągów komunikacyjnych, wpłynie na wzrost bezpieczeństwa zarówno ludzi jak i zwierząt. Mając na uwadze charakter zadania oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP jak i celów ochrony form ochrony przyrody, w tym na Obszary Natura 2000. Działania te mogą być prowadzone na terenach objętych

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
	ochroną, ale będą realizowane w miejscach przekształconych tj. wzdłuż dróg oraz zabudowy obiektami budowlanymi.
• Poprawa standardu usług komunalnych, w tym m.in. rozwój systemu gospodarowania odpadami.	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego i nie będzie bezpośrednio ingerowało w środowisko naturalne, jednak jego realizacja będzie miała pozytywny wpływ długofalowy na lokalny stan środowiska, na skutek ograniczenia zjawiska powstawania dzikich wysypisk śmieci, co przyczyni się poprawy walorów krajobrazowych i przyrodniczych regionu, a także ograniczy zjawisko zanieczyszczenia środowiska substancjami szkodliwymi, w tym mikroplastikiem.
• Dążenie do dostosowywania kursowania komunikacji publicznej do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, w tym: ○ intensyfikacji połączeń weekendowych Komunikacji Beskidzkiej; ○ poprawy funkcjonowania komunikacji wewnątrzgminnej; ○ zapewnienia połączeń z innymi ośrodkami w regionie; ○ optymalizacji kursowania pociągów na liniach kolejowych przebiegających przez gminę. • Dążenie do poprawy standardu infrastruktury transportowej, w tym modernizacji budynku stacji kolejowej w Dankowicach wraz z zagospodarowaniem terenu przy stacji na cele stworzenia małego centrum przesiadkowego.	Działania ukierunkowane są na rozwój transportu publicznego. Bardziej efektywna organizacja, a także budowa infrastruktury towarzyszącej przyczynią się w bezpośredni sposób do zmniejszenia i redukcji emisji CO₂ i NO_x oraz poprawy jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców a także do redukcji hałasu. Ponadto zmniejszy się zapotrzebowanie na paliwa konwencjonalne. Możliwe negatywne oddziaływania może pojawić się wyłącznie na etapie realizacji inwestycji związanej z budową infrastruktury towarzyszącej. Pośrednio działanie te będzie mieć pozytywny wpływ na klimat akustyczny (spadek liczby samochodów uczestniczących w ruchu drogowym). Nowa infrastruktura wpisze się w krajobraz i będzie lokalizowana w obszarze już zurbanizowanym. Ww. działania nie będą mieć negatywnego wpływu na formy ochrony przyrody. Realizowane będą na terenach już zurbanizowanych. Głównym celem projektów jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych spowodowanych przez zwiększony ruch drogowy. Stworzenie infrastruktury umożliwi rozwój na rzecz zrównoważonej mobilności oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza. Realizowane działania poprawią płynność ruchu i ograniczą negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne. Zadanie nie będzie miało wpływu na cele ochrony obszarów chronionych.
• Wspieranie działalności opartej na lokalnych zasobach, w tym działalności rolniczej, hodowli rybnej, produkcji ogrodniczej.	Wspieranie działalności opartej na lokalnych zasobach, takich jak rolnictwo, hodowla ryb oraz produkcja ogrodnicza, może mieć zarówno pozytywne, jak i potencjalnie negatywne oddziaływania na środowisko, w zależności od przyjętych praktyk. Zrównoważone wsparcie tego typu działalności może przyczynić się do utrzymania tradycyjnego użytkowania gruntów, ograniczenia presji na tereny niezagospodarowane oraz wzmocnienia lokalnej samowystarczalności żywnościowej. Promowanie rolnictwa ekologicznego i niskonakładowych metod produkcji sprzyja ochronie gleby, wód i bioróżnorodności. Jednak intensyfikacja tych typów działalności gospodarczej bez odpowiednich standardów środowiskowych może prowadzić do emisji zanieczyszczeń, nadmiernego zużycia wody, eutrofizacji wód lub degradacji siedlisk. Istotne, aby wsparcie tego typu działalności było powiązane z wdrażaniem praktyk przyjaznych środowisku oraz racjonalnym gospodarowaniem zasobami naturalnymi.
• Rozwój terenów zieleni i dążenie do wzmacniania bioróżnorodności, w tym poprzez zwiększanie powierzchni biologicznie czynnej i tworzenie spójnej sieci terenów zieleni urządzonej.	Działania mają na celu nadanie terenom nowych funkcji, a także podniesienie estetyki i funkcjonalności, co będzie pozytywnie oddziaływać na jakość życia mieszkańców poprzez wykreowanie funkcjonalnych, estetycznych, bezpiecznych i wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, integrujących różne grupy społeczne i wiekowe. Przewidywane negatywne oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
Działania na rzecz poprawy jakości wód, ograniczania deficytu wody oraz wspieranie retencji wodnej (małej, glebowej, krajobrazowej), w tym rozwój szarej i błękitno-zielonej infrastruktury oraz promowanie retencjonowania wody wśród mieszkańców.	i odwracalny, który będzie związany z pojawieniem się czynników negatywnych, takich jak: hałas, drgania, pylenie, a także emisja zanieczyszczeń do wód i gruntu oraz utrudnienia komunikacyjne. Oddziaływanie negatywne będzie wynikiem podejmowanych inwestycji, które wymagają podejmowania prac budowlanych, modernizacyjnych i montażowych. Działania nie wpłyną negatywnie na zdrowie ludzi i jakość życia mieszkańców. Działania związane z nasadzeniem zieleni będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska glebowego. Przyczynią się do zwiększenia zdolności retencyjnych oraz wzrostu uwilgotnienia gleb, co doprowadzi do zapobiegania ich przesuszeniu, a także wzmocni odporność na erozję wietrzną. Działania te są ukierunkowane na wzrost retencyjności, ale także przyczynią się do ochrony gleb przed erozją. Zadrzewianie wpłynie pozytywnie na spowolnienie odpływu wód ze zlewni, co doprowadzi do poprawy uwilgotnienia gleby a tym samym zwiększy dostępność zasobów wodnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód. Ponadto, powoduje zwiększenie zasilania wód powierzchniowych (przeciwdziałanie suszy) oraz zmniejsza ryzyko powodziowe., a spowolnienie odpływu wód ze zlewni wpłynie pozytywnie na zmniejszenie odpływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. Oddziaływanie na powietrze i klimat będzie miało bezpośredni, długoterminowy i stały wpływ. Wprowadzenie działań zwiększających retencję pozwoli na zapobieganie degradacji wartości przyrodniczych przez pożary.
- Utworzenie w gminie strefy gospodarczej ukierunkowanej na rozwój przemysłu lekkiego i działalności usługowej. - Rozwój terenów inwestycyjnych poprzez uzbrajanie ich w niezbędną infrastrukturę.	Planowane przedsięwzięcie, polegające na budowie i uruchomieniu strefy gospodarczej, wiąże się z ingerencją w środowisko przyrodnicze. Przede wszystkim oznacza przekształcenie i utratę siedlisk przyrodniczych – inwestycja zwykle wymaga wycinki drzew, usunięcia roślinności oraz przekształcenia terenu pod zabudowę i infrastrukturę techniczną, co prowadzi do trwałego zniszczenia siedlisk roślin i zwierząt oraz zakłócenia lokalnych ekosystemów. Zmniejszenie powierzchni terenów zielonych, hałas oraz wzmożony ruch, mogą negatywnie oddziaływać na lokalne populacje zwierząt, a także prowadzić do fragmentacji korytarzy migracyjnych. Dodatkowo przedsięwzięcie może generować zanieczyszczenia powietrza (np. pyły i gazy cieplarniane), wód (ścieki przemysłowe i powierzchniowe) oraz gleby (chemikalia i odpady), co w połączeniu z mechanicznym przekształceniem warstwy próchnicznej i zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej prowadzi do pogorszenia jakości środowiska. Uszczelnienie powierzchni gruntu poprzez zastosowanie asfaltu czy betonu może zakłócać naturalny obieg wody, powodując lokalne podtopienia i obniżenie poziomu wód gruntowych. Zarówno etap budowy, jak i późniejsza eksploatacja strefy gospodarczej przyczynią się także do wzrostu poziomu hałasu i wibracji. Ponadto, wprowadzenie dużych obiektów przemysłowych może istotnie wpłynąć na krajobraz, szczególnie w rejonach o wysokich walorach przyrodniczych i turystycznych, prowadząc do jego degradacji. Inwestycja w zależności od ostatecznie ustalonej lokalizacji zrealizowana być może w sąsiedztwie obszarów NATURA 2000 Dolna Soła, Dolina Dolnej Soły lub Stawy w Brzeszczach. Należy zaznaczyć, że na obecnym etapie nie jest możliwe określenie dokładnego oddziaływania, ze względu na brak informacji dotyczących konkretnej lokalizacji, charakteru i zasięgu inwestycji. Jednocześnie podkreśla się, że realizacja przedsięwzięcia zostanie poprzedzona odpowiednimi procedurami służącymi uzyskaniem stosownych

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
	decyzji i zgód środowiskowych, w związku z czym przewiduje się, że realizacja przedsięwzięcia nie będzie wpływała negatywnie na ustanowione cele ochrony przyrody.
Rozwijanie sieci pieszych i rowerowych ścieżek i tras turystycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w postaci miejsc i stanowisk postojowych, wiat i stacji turystycznych i rekreacyjnych, w tym m.in. dążenie do dołączenia gminy do szlaku Velo Soła.	Zadania mają na celu usprawnienie ruchu oraz podniesienie jakości powietrza na terenie gminy. Budowa ścieżek przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Budowa ścieżek i szlaków rowerowych pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Przeprowadzenie prac związanych z robotami budowlanymi w miejscu inwestycji nie wywrze jakiegokolwiek negatywnego wpływu na stan wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Przewidywana ilość wykorzystania materiałów będzie normatywna dla potrzeb prowadzenia typowych robót drogowych. Mimo możliwej realizacji na terenach obszarów Natura 2000 realizacja zadania nie będzie wywierała na nie znacząco negatywnego wpływu i będzie miała pozytywny wpływ na środowisko. Przyczyni się bowiem do wyeksponowania przyrodniczych i krajobrazowych walorów gminy. Ponadto, dzięki uregulowaniu ruchu rowerowego w miejscu inwestycji zahamowana zostanie dewastacja oraz degradacja środowiska naturalnego wynikająca z nieuporządkowanego korzystania przez turystów i mieszkańców z przedmiotowych obszarów. Działania nie będą wpływały negatywnie na ustanowione cele ochrony przyrody.
Prowadzenie działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców, m.in. poprzez promocję oszczędzania wody, informowanie o szkodliwości wykorzystania do ogrzewania wyrobów do tego niewłaściwych oraz angażowanie mieszkańców w akcje proekologiczne, np. akcję wspólnego sprzątania gminy.	Zadanie nie ma charakteru inwestycyjnego. Jego realizacja wpłynie korzystnie na stan środowiska, dzięki zwiększeniu świadomości ekologicznej mieszkańców i w efekcie ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do środowiska.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Działanie	Oddziaływanie
• Realizacja działań ukierunkowanych na zabezpieczenie przeciwpowodziowe gminy, w tym: ○ wykorzystywanie naturalnych rozwiązań umożliwiających regulację stosunków wodnych na terenach zalewowych poprzez wspieranie naturalnych zdolności retencyjnych zlewni, rozszczelnianie powierzchni nieprzepuszczalnych, wprowadzanie nasadzeń pochłaniających nadmiar wody i spowalniających jej odpływ; ○ współpraca z PGW Wody Polskie oraz Powiatem Bielskim w zakresie regulacji stosunków wodnych na terenie gminy i utrzymania infrastruktury przeciwpowodziowej; ○ wspieranie zarządców urządzeń melioracji wodnych i rowów melioracyjnych w zakresie ich odpowiedniego utrzymania.	Planowane działania ukierunkowane na zabezpieczenie przeciwpowodziowe gminy będą miały głównie pozytywny wpływ na środowisko. Wykorzystywanie naturalnych rozwiązań, takich jak wspieranie zdolności retencyjnych zlewni, rozszczelnianie powierzchni nieprzepuszczalnych oraz wprowadzanie nasadzeń roślinności pochłaniającej wodę, przyczynia się do zwiększenia zdolności krajobrazu do samoregulacji hydrologicznej. Takie podejście wspiera ochronę zasobów wodnych, zmniejsza ryzyko lokalnych podtopień i ogranicza degradację gleb, a także sprzyja bioróżnorodności, szczególnie na obszarach zalewowych. Ponadto planowana współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za gospodarkę wodną oraz wsparcie dla zarządców urządzeń melioracyjnych pozwolą na utrzymanie i poprawę funkcjonowania istniejącej infrastruktury wodnej w sposób zrównoważony i zgodny z potrzebami środowiska. Działania te mogą również ograniczyć negatywne skutki zmian klimatu w skali lokalnej poprzez łagodzenie ekstremalnych zjawisk hydrologicznych.
• Modernizacja i rozwijanie bazy lokalowej OSP, zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP oraz utrzymanie wysokiego stopnia gotowości bojowej.	Planowana inwestycja będzie miała przede wszystkim wpływ na bezpieczeństwo ludzi i nie przyniesie zmian stanu dotychczasowego środowiska przyrodniczego. Nie będzie też wprowadzać do środowiska substancji lub energii mogących niekorzystnie wpływać na środowisko.

9. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §2 i §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

Inwestycje traktowane jako mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być realizowane w ramach działań z zakresu:

- 1) budowy/rozbudowy infrastruktury drogowej;
- 2) budowy/rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz towarzyszącej;
- 3) ochrony przeciwpowodziowej;
- 4) uzbrojenia terenów.

Warto podkreślić, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności.

W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gmin;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

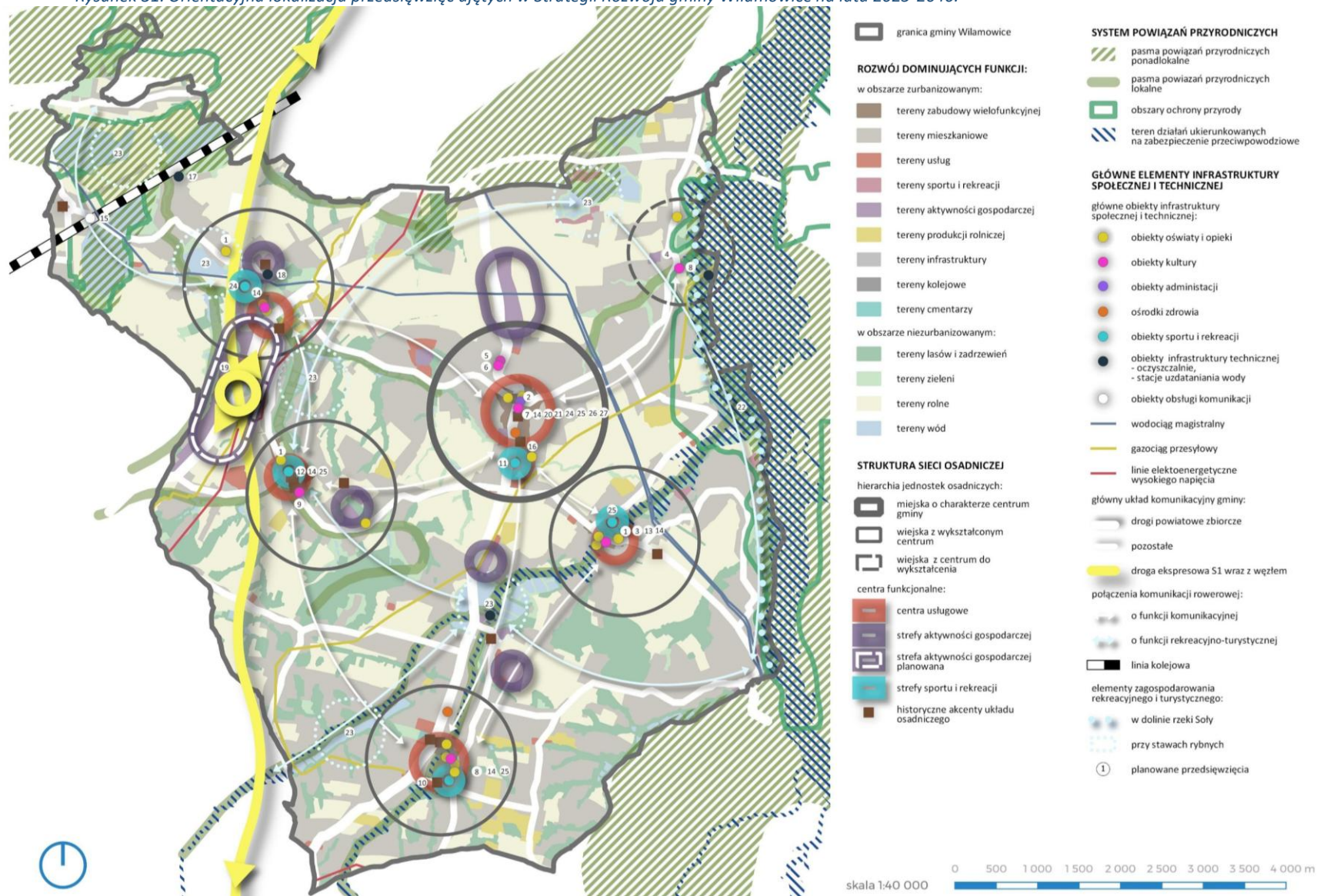
Strategia rozwoju gminy Wilamowice na lata 2025-2040 nie stanowi opracowania planistycznego, a jedynie dokument strategiczny. W związku z tym na obecnym etapie nie jest możliwe wskazane dokładnych lokalizacji przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach ww. dokumentu. Niemniej jednak Strategia zakłada ich orientacyjne położenie, które zostało zilustrowane na poniższym rysunku. Należy zaznaczyć, że ich realizacja będzie zgodna z Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego, a w przypadku inwestycji mogących potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko poprzedzona zostanie procedurami, celem uzyskania stosownych decyzji i zgód

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

środowiskowych. Niemniej jednak w niniejszym rozdziale przeprowadzono prognozę oddziaływania tych przedsięwzięć na formy ochrony przyrody i poszczególne elementy środowiska.

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Rysunek 31. Orientacyjna lokalizacja przedsięwzięć ujętych w Strategii Rozwoju gminy Wilamowice na lata 2025-2040.



9.1. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Wilamowice występują następujące formy ochrony przyrody:³²

- Obszar Natura 2000 Dolna Soła;
- Obszar Natura 2000 Stawy w Brzeszczach;
- Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Soły;
- 3 pomniki przyrody.

Kształtowanie zagospodarowania terenów w obszarach chronionych odbywa się w dostosowaniu do przedmiotu ochrony oraz zgodnie z przepisami w zakresie ochrony przyrody oraz dokumentami nadrzędnymi.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów, na które mogą mieć wpływ inwestycje realizowane w wyznaczonych strefach. W prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływania mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnienie potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące.

Ogólne zapisy Strategii wpłyną pozytywnie na obiekty prawnie chronione na terenie gminy Wilamowice. Strategia nie zawiera propozycji działań, które byłyby sprzeczne lub zagrażające tym obszarom. Dla działań w odniesieniu do gatunków objętych ochroną prawną, przed przystąpieniem do prac, konieczne jest uzyskanie odrębnego zezwolenia w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.) Działania inwestycyjne prowadzone na terenach objętych formami ochrony przyrody muszą być tak prowadzone, aby nie naruszać przedmiotu ich ochrony oraz nie wpływać znacząco negatywnie na integralność tych obszarów, nie powodować przerwania integralności, ciągłości siedlisk, nie wprowadzać barier. Wszystkie plany i inwestycje, które nie będą wywierały istotnie negatywnego wpływu na obszary chronione, są dopuszczalne. Każde działanie, które powodowałoby znaczący negatywny wpływ musi uwzględniać konieczność przeprowadzenia działań mających zminimalizować to oddziaływanie.

Przedstawione przedsięwzięcia w głównej mierze realizowane będą poza obszarami chronionymi, w obrębie już istniejących obiektów infrastrukturalnych i budowlanych, w obszarach zabudowanych, o określonej antropopresji i ograniczonych zasobach przyrodniczych, w związku z czym ich potencjalny wpływ na obszary chronione, będzie znacząco ograniczony. W przypadku przedstawionych

³² źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> [dostęp: 12.08.2025 r.].

przedsięwzięć główne oddziaływania na środowisko przyrodnicze, rozumiane w tym przypadku jako świat roślin i zwierząt, związane będą z prowadzeniem prac remontowo-budowlanych, powodujących przede wszystkim emisję zanieczyszczeń do powietrza i hałasu do środowiska oraz z obecnością nadmiernej ilości ludzi i sprzętu budowlanego. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i przemijający, nie powodujący trwałych zmian w ekosystemach przyrodniczych. W przypadku powyższych przedsięwzięć nie przewiduje się znaczącego powiększania obszarów trwale zabudowanych, co chroni środowisko przed znaczącą utratą nowych powierzchni biologicznie czynnych.

Realizacja założeń projektu Strategii może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, zagrożeniu zniszczenia lub zamurowywania siedlisk ptaków podczas termomodernizacji budynków, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Działania z zakresu termomodernizacji, a także montaż odnawialnych źródeł energii takich jak ogniwa fotowoltaiczne i kolektory solarne na budynkach, mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie obiektów, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na budynkach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować, jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Projekt Strategii nie wskazuje dokładnych lokalizacji większości działań, w związku z powyższym analizę można przeprowadzić w oparciu o ogólne założenia. Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego. Ponadto, zadania będą prowadzone mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Oddziaływanie na obszary NATURA 2000

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

Obszar NATURA 2000 Dolna Soła

Plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 16 stycznia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Soła PLH120083;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 23 maja 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Soła PLH120083;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 26 stycznia 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Soła PLH120083.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Wskazane w strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru NATURA 2000 Dolna Soła lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie jednak nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania.

Tabela 34. Cele zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolna Soła względem przedmiotów ochrony występujących w granicach gminy Wilamowice.

Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik	Cel działań ochronnych*
1188 kumak nizinny (Bombina bombina)	Populacja	Nie określa się. Weryfikacja występowania gatunku w obszarze.
	Zbiorczy wskaźnik jakości siedlisk kumaka nizinnego	Utrzymanie wskaźnika na poziomie U1 – zbiorczy wskaźnik jakości siedlisk kumaka nizinnego mieści się w przedziale 6–9,5 pkt
	Perspektywy ochrony	Perspektywy zachowania niepewne (U1), warunki siedliskowe stabilne, lecz potwierdzone stanowiska kumaka nizinnego znajdują się poza granicami obszaru Natura 2000

U1 (niezadowalający) – symbol oceny parametrów stanu ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku (rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 – Dz. U. Nr 34, poz. 186, z 2012 r. poz. 506 oraz z 2017 r. poz. 2310).

źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 6 lipca 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Soły PLB120004

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od RDOŚ w Krakowie zarządzającym obszarem Natura 2000 Dolna Soła, na terenie gminy Wilamowice brak jest stanowisk roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony obszaru.

Niektóre z kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040, w tym przede wszystkim te związane z doliną Soły mogą potencjalnie wpływać na realizację celów zadań ochronnych omawianego obszaru NATURA 2000, jednak należy zaznaczyć, że na obecnym etapie, wyznaczającym jedynie ogólne ramy planowanych inwestycji, nie jest możliwe określenie stopnia ich ingerencji w środowisko. Przy określaniu lokalizacji inwestycji uwzględnione zostaną uwarunkowania siedliskowe, a przed przystąpieniem do ich realizacji podjęte zostaną odpowiednie analizy, celem ograniczenia negatywnego oddziaływania.

Na obszarze NATURA 2000 Dolna Soła możliwa jest realizacja inwestycji polegającej na budowie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej wzdłuż rzeki Soły. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne

oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji możliwe jest pogorszenie jakości wód, a także zwiększona presja turystyczna skutkująca erozją linii brzegowej i zniszczeniem roślinności wodnej i nadbrzeżnej oraz zaśmieceniem. Dodatkowo intensywne użytkowanie miejsc rekreacji może płoszyć dzikie ptactwo i ryby. Celem minimalizacji negatywnego oddziaływania inwestycji zaleca się wykorzystanie materiałów neutralnych, zachowanie naturalnej linii brzegowej i strefy buforowej z roślinnością, a także zapewnienie systemów odbioru ścieków i odpadów. Właściwie zaprojektowana i wykonana infrastruktura umożliwi właściwy sposób korzystania ze strefy rekreacji, ograniczy niekontrolowany dostęp do brzegów i skupi aktywność turystyczną w wyznaczonych, dostosowanych miejscach, co zmniejszy negatywne oddziaływanie na bardziej wrażliwe fragmenty ekosystemu.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Dolna Soła możliwa jest również realizacja inwestycji związanych z modernizacją i przebudową obiektów mostowych na rzece. Na etapie realizacji inwestycji oddziaływanie polegać będzie na zmętnieniu wody i wibracjach utrzymujących się na określonym odcinku rzeki, a także hałasie mogącym zakłócać bytowanie ptaków. Obecność sprzętu technicznego i ciężkich maszyn w razie ich awarii niesie również ryzyko wycieku substancji szkodliwych do środowiska, jednak przy właściwym ich stosowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa, ryzyko wystąpienia awarii jest znikome. Wskazane oddziaływania będą miały charakter przejściowy i krótkotrwały. W celu ich ograniczenia zaleca się unikanie prac w okresach rozrodu i migracji fauny wodnej. W fazie eksploatacji inwestycji nie przewiduje się znaczących oddziaływać na środowisko, które ograniczać się będą do wibracji powstających na obiekcie.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Dolna Soła możliwa jest realizacja działań związanych z profilaktyką przeciwpowodziową. Planowane działania mają przede wszystkim charakter prośrodowiskowy i wspierają naturalne procesy przyrodnicze. Przewidziane rozwiązania, takie jak rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych, zwiększanie retencji naturalnej oraz wprowadzanie zieleni o wysokiej zdolności pochłaniania wody, pozytywnie wpływają na bilans wodny, ograniczają erozję i zmniejszają ryzyko lokalnych podtopień. Dodatkowo, przy założeniu że wykorzystywane będą jedynie rośliny rodzime (z wykluczeniem obcych gatunków inwazyjnych), wprowadzanie zieleni wpłynie korzystnie na lokalny mikroklimat oraz poprawi jakość powietrza i stan siedlisk przyrodniczych. Istotnym elementem planowanych działań jest także utrzymanie prawidłowej kondycji rowów melioracyjnych oraz urządzeń melioracyjnych, które odgrywają kluczową rolę w regulacji stosunków wodnych na terenach rolniczych i zalewowych. Prawidłowe funkcjonowanie rowów melioracyjnych nie tylko chroni przed zalaniem, ale również wspiera procesy retencji. Nie przewiduje się, aby zakres działań miał znacząco wpływać na kondycję obszaru lub jego przedmioty ochrony.

Obszar NATURA 2000 Dolina Dolnej Soły

Plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 4 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Soły PLB120004;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 30 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Soły PLB120004;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 6 lipca 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Soły PLB120004.

Wskazane w strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru NATURA 2000 Dolina Dolnej Soły lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie jednak nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od RDOŚ w Krakowie zarządzającym obszarem Natura 2000 Dolina Dolnej Soły, na terenie gminy Wilamowice brak jest stanowisk roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony obszaru.

Na obszarze NATURA 2000 Dolina Dolnej Soły możliwa jest realizacja zadania związanego z rozwojem zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy użyteczności publicznej (w tym żłobka w Zasolu oraz rozbudowy infrastruktury lokalnych domów kultury) wraz z zapewnieniem dostępności podstawowej infrastruktury sieciowej i drogowej, w tym uzbrajanie w niezbędną infrastrukturę nowych terenów przeznaczanych pod zabudowę oraz rozwój infrastruktury sieci gazowej i ciepłowniczej, a także infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym dążenie do zapewnienia dostępu do sieci światłowodowej. Strategia zakłada jednak, że realizacja ww. zadania będzie miała charakter kontrolowany, i zgodnie z treścią innego kierunku działań rozwój będzie harmonijny i będzie uwzględniał lokalne, różnorodne potrzeby i potencjały poszczególnych części gminy. W związku z tym zakłada się, że realizacja zadania może ograniczać zjawisko rozpraszania zabudowy. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały

charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji inwestycji wystąpić mogą negatywne oddziaływania, do których zaliczyć należy: możliwe zubożenie różnorodności biologicznej na skutek zajęcia terenów zielonych, wzrost zanieczyszczenia powietrza, hałasu i ilości odpadów w związku z większą liczbą mieszkańców czy trwałą zmianę charakteru krajobrazu, poprzez wprowadzenie nowej zabudowy, mogącej również wpłynąć na lokalny układ hydrologiczny, zwiększając odpływ wód opadowych i ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej. Ograniczenie negatywnego oddziaływania jest możliwe, dzięki zastosowaniu zasad zrównoważonego rozwoju takich jak: dobór właściwej lokalizacji inwestycji, zastosowanie rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych dostosowanych do otoczenia, zachowanie możliwie największej ilości zieleni i elementów naturalnych, a także odpowiednie zarządzanie infrastrukturą techniczną, wodno-kanalizacyjną i komunikacyjną. Taki sposób gospodarowania przestrzenią mogą ograniczać zjawisko rozpraszania zabudowy, co ma duże znaczenie dla zachowania integralności obszaru. Dodatkowo dostęp do sieci światłowodowej da mieszkańcom dostęp do szybkiego internetu i umożliwi podjęcie pracy zdalnej, co z kolei przyczyni się do ograniczenia ruchu kołowego oraz emisji spalin i poprawi jakość powietrza wpływając tym samym korzystnie na kondycję ludzi i zwierząt.

Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej również może być realizowana na obszarze NATURA 2000 Dolina Dolnej Soły. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na omawiany obszar chroniony. Dodatkowo inwestycja pozwoli na ograniczenie zjawiska nielegalnego odprowadzania ścieków do środowiska.

Planowana rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynków oraz dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a także działania związane z zapewnieniem odpowiedniej dostępności miejsc parkingowych przy obiektach użyteczności publicznej będą realizowane wyłącznie na terenach zurbanizowanych, w granicach istniejącej infrastruktury. Obszary objęte inwestycją są już przekształcone w wyniku wcześniejszego zagospodarowania, co oznacza brak naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz występowania cennych elementów środowiska przyrodniczego. Związku z powyższym, przedsięwzięcie nie przewiduje ingerencji w omawiany obszar NATURA 2000. Prace budowlane oraz eksploatacja zmodernizowanych obiektów nie będą generować znaczących emisji ani hałasu, które mogłyby wpłynąć negatywnie na środowisko naturalne.

Budowa oświetlenia drogowego i wdrażanie rozwiązań przyjaznych pieszym i rowerzystom, zwiększających ich bezpieczeństwo, będzie realizowana głównie na obszarze zabudowanym, w związku z czym nie przewiduje się znacząco-negatywnego oddziaływania na obszar NATURA 2000 Dolina Dolnej Soły. Zastosowanie technologii LED pozwoli na oszczędność energii elektrycznej, a bardziej skupiony, strumieniowy charakter takiego oświetlenia pozwoli na ograniczenie zjawiska zanieczyszczenia światłem i zmniejszy negatywny wpływ na faunę nocną (nietoperze).

Budowa ścieżek rowerowych wiązać się może z lokalnym przekształceniem powierzchni terenu, jednak ich skala będzie ograniczona, a charakter inwestycji – liniowy i niskonakładowy – minimalizujący negatywny wpływ na środowisko. Realizacja inwestycji przyczyni się do uporządkowania ruchu turystycznego na terenie gminy, co pozwoli na zmniejszenia presji na najbardziej wrażliwe przyrodniczo obszary. Ścieżki rowerowe, przy właściwym zaplanowaniu, mogą stanowić element edukacyjny i rekreacyjny, wspierający cele ochrony przyrody oraz promujący formy turystyki przyjaznej środowisku. W związku z powyższym uznaje się, że inwestycja – przy zachowaniu zasad ochrony przyrody i zastosowaniu działań minimalizujących – nie będzie powodować istotnego negatywnego oddziaływania na obszarze NATURA 2000.

W obrębie obszaru NATURA 2000 Dolina Dolnej Soły możliwa jest realizacja zadań związanych z budową, przebudową, rozbudową i modernizacją dróg gminnych i powiatowych. Zakłada się, że wskazane zadania polegać będą głównie na modernizacji oraz częściowej budowie drogi w granicach istniejącego pasa. Oznacza to, że większość prac będzie prowadzona na terenach już przekształconych, wykorzystywanych dotychczas pod infrastrukturę komunikacyjną, a więc bez konieczności zajmowania nowego terenu. Zakres inwestycji obejmuje m.in. wzmocnienie nawierzchni, poprawę odwodnienia, przebudowę zjazdów, chodników i poboczy, a także dostosowanie geometrii drogi do obowiązujących standardów bezpieczeństwa. Prace te nie będą wiązać się z istotną ingerencją w środowisko przyrodnicze, a ewentualne zmiany w terenie będą ograniczone do minimum. Nie przewiduje się ingerencji w siedliska chronionych gatunków ani obszary siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony omawianego obszaru NATURA 2000. Ze względu na lokalizację inwestycji oraz jej zakres, ryzyko oddziaływań na różnorodność biologiczną, jakość wód czy powietrza jest niewielkie i ma charakter krótkotrwały oraz lokalny – ograniczający się do realizacji. Po zakończeniu prac modernizacyjnych inwestycja przyczyni się do poprawy warunków ruchu drogowego, co może pośrednio wpłynąć na ograniczenie emisji zanieczyszczeń i hałasu poprzez usprawnienie przepustowości i płynności ruchu.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Dolina Dolnej Soły możliwa jest również realizacja inwestycji związanych z modernizacją i przebudową obiektów mostowych na rzece. Na etapie realizacji inwestycji

oddziaływanie polegać będzie na zmeźnieniu wody i wibracjach utrzymujących się na określonym odcinku rzeki, a także hałasie mogącym zakłócać bytowanie ptaków, stanowiących przedmiot ochrony obszaru. Obecność sprzętu technicznego i ciężkich maszyn w razie ich awarii niesie również ryzyko wycieku substancji szkodliwych do środowiska, jednak przy właściwym ich stosowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa, ryzyko wystąpienia awarii jest znikome. Wskazane oddziaływania będą miały charakter przejściowy i krótkotrwały. W celu ich ograniczenia zaleca się unikanie prac w okresach rozrodu i migracji fauny wodnej. W fazie eksploatacji inwestycji nie przewiduje się znaczących oddziaływań na środowisko, które ograniczać się będą do wibracji powstających na obiekcie.

Na obszarze NATURA 2000 Dolina Dolnej Soły możliwa jest realizacja inwestycji polegającej na budowie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej wzdłuż rzeki Soły, a także zagospodarowaniu terenów przy stawach, poprzez wytyczenie przyrodniczych ścieżek edukacyjnych. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmeźnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji możliwe jest pogorszenie jakości wód, a także zwiększona presja turystyczna skutkująca erozją linii brzegowej i zniszczeniem roślinności wodnej i nadbrzeżnej oraz zaśmieceniem. Dodatkowo intensywne użytkowanie miejsc rekreacji może płoszyć dzikie ptactwo i ryby. Celem minimalizacji negatywnego oddziaływania inwestycji zaleca się wykorzystanie materiałów neutralnych, zachowanie naturalnej linii brzegowej i strefy buforowej z roślinnością, a także zapewnienie systemów odbioru ścieków i odpadów. Właściwie zaprojektowana i wykonana infrastruktura umożliwi właściwy sposób korzystania ze strefy rekreacji, ograniczy niekontrolowany dostęp do brzegów i skupi aktywność turystyczną w wyznaczonych, dostosowanych miejscach, co zmniejszy negatywne oddziaływanie na bardziej wrażliwe fragmenty ekosystemu. Dodatkowo edukacyjny charakter ścieżki przy stawach będzie budował świadomość ekologiczną mieszkańców, co pośrednio może przyczynić się do poprawy stanu środowiska.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Dolina Dolnej Soły możliwa jest realizacja działań związanych z profilaktyką przeciwpowodziową. Planowane działania mają przede wszystkim charakter prośrodowiskowy i wspierają naturalne procesy przyrodnicze. Przewidziane rozwiązania, takie jak rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych, zwiększanie retencji naturalnej oraz wprowadzanie zieleni o wysokiej zdolności pochłaniania wody, pozytywnie wpływają na bilans wodny, ograniczają

erozję i zmniejszają ryzyko lokalnych podtopień. Dodatkowo, przy założeniu że wykorzystywane będą jedynie rośliny rodzime (z wykluczeniem obcych gatunków inwazyjnych), wprowadzanie zieleni wpłynie korzystnie na lokalny mikroklimat oraz poprawi jakość powietrza i stan siedlisk przyrodniczych. Istotnym elementem planowanych działań jest także utrzymanie prawidłowej kondycji rowów melioracyjnych oraz urządzeń melioracyjnych, które odgrywają kluczową rolę w regulacji stosunków wodnych na terenach rolniczych i zalewowych. Prawidłowe funkcjonowanie rowów melioracyjnych nie tylko chroni przed zalaniem, ale również wspiera procesy retencji. Nie przewiduje się, aby zakres działań miał znacząco wpływać na kondycję obszaru lub jego przedmioty ochrony.

Budowa strefy gospodarczej wraz z uzbrojeniem terenu i niezbędną infrastrukturą w pobliżu obszaru NATURA 2000 Dolina Dolnej Soły może mieć znaczący wpływ na siedliska przyrodnicze, siedliska chronionych gatunków oraz ciągłość korytarzy ekologicznych. Inwestycja wiąże się z przekształceniem terenu, co może skutkować fragmentacją i utratą cennych siedlisk, zwiększeniem hałasu, emisji zanieczyszczeń oraz zmianą stosunków wodnych i mikroklimatu. Wzmożona presja antropogeniczna (ruch kołowy, hałas, oświetlenie) może negatywnie wpłynąć na bioróżnorodność i zachowanie funkcji ekologicznych ostoi. Aby ograniczyć te skutki, zaleca się m.in. wyznaczenie stref buforowych, zachowanie istniejących zadrzewień, budowę przejść dla zwierząt, wdrożenie systemów retencji wód opadowych oraz prowadzenie stałego monitoringu środowiskowego w fazie eksploatacji. W związku z nieznaną lokalizacją omawianej inwestycji, dokładna ocena oddziaływania powinna zostać przeprowadzona na etapie procedowania decyzji środowiskowych.

Obszar NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach

Plany zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 30 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 6 lipca 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Wskazane w strategii planowane inwestycje mogą być częściowo realizowane w granicach obszaru NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie jednak nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 35. Cele zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeczach względem przedmiotów ochrony występujących w granicach gminy Wilamowice.

Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik	Cele działań ochronnych
A004 perkozek <i>Tachybaptus ruficollis</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmienionym poziomie (minimum 46 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej na 25%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. płytkich zbiorników o wysokiej trofii, zazwyczaj o niewielkiej powierzchni (nawet poniżej 0,1 ha), z dużym udziałem roślinności pływającej i wynurzonej, ale również z lustrem wody otwartej, zarybionych (obsada niewielkich ryb), opcjonalnie z kolonią śmieszek lub rybitw).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk (ok. 230 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 230 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie U1, tj. utrzymanie szans zachowania gatunku w obszarze w stopniu prawdopodobnym poprzez zapobieganie istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
A005 perkoz dwuczuby <i>Podiceps cristatus</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmienionym poziomie (minimum 118 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej na 65%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. większych zbiorników z dużym udziałem roślinności pływającej i wynurzonej, ale również z lustrem wody otwartej, zarybionych, opcjonalnie z kolonią śmieszek lub rybitw).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk (ok. 230 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 230 ha
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie U1, tj. utrzymanie szans zachowania gatunku w obszarze w stopniu prawdopodobnym poprzez zapobieganie istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
A008 zausznik <i>Podiceps nigricollis</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie na aktualnym poziomie wskaźnika parametru populacji "trend", tj. utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmienionym poziomie (minimum 33 pary).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej na 60%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. płytkich zbiorników o wysokiej trofii, z dużym udziałem roślinności pływającej i wynurzonej, ale również z lustrem wody otwartej, zarybionych, z kolonią śmieszek lub rybitw).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik	Cele działań ochronnych
		(ok. 230 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 230 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie FV.
A021 bąk <i>Botaurus stellaris</i>	Populacja / Trend	Poprawa oceny wskaźnika parametru populacji "trend" z U1 na FV, tj. zahamowanie dalszego spadku populacji i utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmiennym poziomie (minimum 7 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej na 50%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. zbiorników z rozległym pasem szuwaru przybrzeżnego (przede wszystkim trzcinowego lub pałkowego) ze stałym poziomem wody o głębokości od 40 do 90 cm.
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk (ok. 210 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 210 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie FV.
A022 bączek <i>Ixobrychus minutus</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru populacji "trend", tj. utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmiennym poziomie (minimum 9 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej na 50%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. zbiorników z pasem szuwaru przybrzeżnego (przede wszystkim trzcinowego lub pałkowego) o średniej szerokości minimum 15 m, z dużym udziałem starszej roślinności i zróżnicowaną strukturą (nieciągłości w pokryciu, obecność zatoczek, oczek wodnych), sąsiedztwem wierzbowych zakrzaczeń i poziomem wody w obrębie szuwaru od 30 do 60 cm głębokości).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk (ok. 210 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 210 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie FV.
	Populacja / Trend	Poprawa oceny wskaźnika parametru populacji "trend" z U2 na FV, tj. zahamowanie dalszego spadku populacji i utrzymanie

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik	Cele działań ochronnych
A023 ślepowron <i>Nycticorax nycticorax</i>		populacji gatunku na co najmniej niezmienionym poziomie (minimum 112 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie" utrzymanie występowania gatunku na większości (>80%) potencjalnie dogodnych siedlisk, tj. utrzymanie łęgów ślepowrona na co najmniej 4 wyspach porośniętych krzewami i/lub drzewami– obecnych stanowiskach gatunku.
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj.: • powierzchnia siedliska łęgowego– wysp porośniętych krzewami i/lub drzewami (ok. 1,5 ha) nie ulega zmniejszeniu; • powierzchnia żerowiska (ok. 400 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 400 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie FV.
A059 głowienka <i>Aythya ferina</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmienionym poziomie (minimum 135 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej 70%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. większych zbiorników z dużym udziałem roślinności szuwarowej przy brzegach i brzegami porośniętymi roślinnością zielną, opcjonalnie z wyspą ziemną).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk (ok. 350 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 350 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie FV.
A061 czernica <i>Aythya fuligula</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmienionym poziomie (minimum 239 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej 70%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. większych zbiorników z dużym udziałem roślinności szuwarowej przy brzegach i brzegami porośniętymi roślinnością zielną, opcjonalnie z wyspą ziemną).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk (ok. 350 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 350 ha.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik	Cele działań ochronnych
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie FV.
A123 kokoszka <i>Gallinula chloropus</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmiennym poziomie (minimum 38 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej 70%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. zbiorników z dużym udziałem roślinności szuwarowej lub z przybrzeżnymi zaroślami wierzbowymi).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk (ok. 350 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 350 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie FV.
A162 krwawodziób <i>Tringa totanus</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmiennym poziomie (minimum 5 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej na 25%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. zbiorników nienapełnionych wodą, przynajmniej w części, w okresie od kwietnia do czerwca, ale nie zupełnie suchych – z kałużami, rowami z przepływającą wodą i dnem porośniętym roślinnością zielną).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk (minimum 5 stawów nienapełnionych, przynajmniej w części, wodą w okresie od kwietnia do czerwca) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru, czyli minimum 5 stawów nienapełnionych, przynajmniej w części, wodą w okresie od kwietnia do czerwca.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie U1, tj. utrzymanie szans zachowania gatunku w obszarze w stopniu prawdopodobnym poprzez zapobieganie istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
A179 śmieszka <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmiennym poziomie (minimum 2146 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie" utrzymanie występowania gatunku na większości (>80%) potencjalnie dogodnych siedlisk, tj. utrzymanie łągów śmieszki na co najmniej 5 wypach (porośniętych roślinnością trawiastą i zielną, z pojedynczymi drzewami/ krzewami).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj.:

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik	Cele działań ochronnych
		• powierzchnia siedliska lęgowego • wysp porośniętych roślinnością trawiastą i zielną (ok. 1,4 ha) oraz powierzchnia otwarta (ok. 0,3 ha) nie ulega zmniejszeniu; • powierzchnia żerowiska (ok. 400 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 400 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie FV.
A193 rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru populacji "trend", tj. utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmiennym poziomie (minimum 9 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie" utrzymanie występowania gatunku na części potencjalnie dogodnych siedlisk, tj. utrzymanie lęgów rybitwy rzecznej na co najmniej 2 wyspach (ziemnych lub żwirowych we wczesnym stadium sukcesji roślinnej) i 3 platformach (sztucznych platformach lęgowych).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj.: • powierzchnia siedliska lęgowego— ogólna wysp ziemnych lub żwirowych we wczesnym stadium sukcesji roślinnej (ok. 0,4 ha) oraz powierzchnia otwarta (ok. 0,1 ha) nie ulega zmniejszeniu; • liczba platform lęgowych (3) nie ulega zmniejszeniu; • powierzchnia żerowiska (ok. 240 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 240 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie U1, tj. utrzymanie prawdopodobieństwa zachowania gatunku w obszarze poprzez zapobieganie istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
A196 rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru populacji "trend", tj. utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmiennym poziomie (minimum 47par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej na 60%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. zbiorników zarybionych z dużym udziałem roślinności wodnej o liściach wynurzonych i pływających).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik	Cele działań ochronnych
		(ok. 160 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru o powierzchni ok. 160 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie U1, tj. utrzymanie prawdopodobieństwa zachowania gatunku w obszarze poprzez zapobieganie istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
A197 rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Populacja / Trend	Poprawa oceny wskaźnika parametru populacji "trend" z U2 na FV, tj. zahamowanie dalszego spadku populacji i utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmienionym poziomie (minimum 2 pary).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej na 30%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. zbiorników zarybionych z dużym udziałem roślinności wodnej o liściach wynurzonych i pływających).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk (ok. 160 ha) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru na powierzchni ok. 160 ha.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie U1, tj. utrzymanie prawdopodobieństwa zachowania gatunku w obszarze poprzez zapobieganie istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.
A229 zimorodek <i>Alcedo atthis</i>	Populacja / Trend	Utrzymanie populacji gatunku na co najmniej niezmienionym poziomie (minimum 8 par).
	Populacja / Rozpowszechnienie	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru populacji "rozpowszechnienie", tj. utrzymanie występowania gatunku na części (co najmniej 20%) potencjalnie dogodnych siedlisk (tj. odcinków doliny cieku o długości minimum 1 km o charakterze naturalnym, nieuregulowanym, z brzegami zadrzewionymi, obecnością skarp o wysokości minimum 1,5 m ponad poziom wody oraz naturalnych czatowni lub odpowiednich skarp na brzegach innych cieków (np. doprowadzalników, odprowadzalników) wraz z sąsiadującym żerowiskiem – w szczególności stawów z obsadą niewielkich ryb).
	Siedlisko / Wielkość	Utrzymanie na poziomie FV wskaźnika parametru siedliska "wielkość", tj. powierzchnia potencjalnie dogodnych siedlisk (minimum 8 stanowisk lęgowych gatunku- odpowiedniej wielkości skarpy wraz z żerowiskiem w pobliżu) nie ulega zmniejszeniu.
	Siedlisko / Jakość	Utrzymanie na poziomie U1 wskaźnika parametru siedliska "jakość", tj. utrzymanie potencjalnie dogodnych siedlisk w części obszaru, czyli minimum 8 stanowisk lęgowych gatunku wraz z żerowiskiem w pobliżu.
	Szanse zachowania gatunku	Utrzymanie parametru na poziomie U1, tj. utrzymanie prawdopodobieństwa zachowania gatunku w obszarze poprzez

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik	Cele działań ochronnych
		zapobieganie istniejącym negatywnym oddziaływaniom i przewidywanym umiarkowanym zagrożeniom.

***FV** (stan właściwy), **U1** (niezadowalający), **U2** (zły) – symbole oceny parametrów stanu ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku (rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 – Dz. U. Nr 34, poz. 186, z 2012 r. poz. 506 oraz z 2017 r. poz. 2310).

źródło: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 6 lipca 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009

Na obszarze NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach możliwa jest realizacja zadania związanego z rozwojem zabudowy mieszkaniowej wraz z zapewnieniem dostępności podstawowej infrastruktury sieciowej i drogowej, w tym uzbrajanie w niezbędną infrastrukturę nowych terenów przeznaczanych pod zabudowę oraz rozwój infrastruktury sieci gazowej i ciepłowniczej, a także infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym dążenie do zapewnienia dostępu do sieci światłowodowej. Strategia zakłada jednak, że realizacja ww. zadania będzie miała charakter kontrolowany, i zgodnie z treścią innego kierunku działań rozwój będzie harmonijny i będzie uwzględniał lokalne, różnorodne potrzeby i potencjały poszczególnych części gminy. W związku z tym zakłada się, że realizacja zadania może ograniczać zjawisko rozpraszania zabudowy. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji inwestycji wystąpić mogą negatywne oddziaływania, do których zaliczyć należy: możliwe zubożenie różnorodności biologicznej na skutek zajęcia terenów zielonych, wzrost zanieczyszczenia powietrza, hałasu i ilości odpadów w związku z większą liczbą mieszkańców czy trwałą zmianę charakteru krajobrazu, poprzez wprowadzenie nowej zabudowy, mogącej również wpłynąć na lokalny układ hydrologiczny, zwiększając odpływ wód opadowych i ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej. Ograniczenie negatywnego oddziaływania jest możliwe, dzięki zastosowaniu zasad zrównoważonego rozwoju takich jak: dobór właściwej lokalizacji inwestycji, zastosowanie rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych dostosowanych do otoczenia, zachowanie możliwie największej ilości zieleni i elementów naturalnych, a także odpowiednie zarządzanie infrastrukturą techniczną, wodno-kanalizacyjną i komunikacyjną. Taki sposób gospodarowania przestrzenią mogą ograniczać zjawisko rozpraszania zabudowy, co ma duże znaczenie dla zachowania integralności obszaru. Dodatkowo dostęp do sieci światłowodowej da mieszkańcom dostęp do szybkiego internetu i umożliwi podjęcie pracy zdalnej, co z kolei przyczyni się do ograniczenia ruchu kołowego oraz emisji spalin i poprawi jakość powietrza wpływając tym samym korzystnie na kondycję ludzi i zwierząt.

Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej również może być realizowana na obszarze NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących

urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na omawiany obszar chroniony. Dodatkowo inwestycja pozwoli na ograniczenie zjawiska nielegalnego odprowadzania ścieków do środowiska.

Planowana rozbudowa, przebudowa i modernizacja budynków oraz dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a także działania związane z zapewnieniem odpowiedniej dostępności miejsc parkingowych przy obiektach użyteczności publicznej będą realizowane wyłącznie na terenach zurbanizowanych, w granicach istniejącej infrastruktury. Obszary objęte inwestycją są już przekształcone w wyniku wcześniejszego zagospodarowania, co oznacza brak naturalnych siedlisk przyrodniczych oraz występowania cennych elementów środowiska przyrodniczego. Związku z powyższym, przedsięwzięcie nie przewiduje ingerencji w omawiany obszar NATURA 2000. Prace budowlane oraz eksploatacja zmodernizowanych obiektów nie będą generować znaczących emisji ani hałasu, które mogłyby wpłynąć negatywnie na środowisko naturalne.

Budowa oświetlenia drogowego i wdrażanie rozwiązań przyjaznych pieszym i rowerzystom, zwiększających ich bezpieczeństwo, będzie realizowana głównie na obszarze zabudowanym, w związku z czym nie przewiduje się znacząco-negatywnego oddziaływania na obszar NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach. Zastosowanie technologii LED pozwoli na oszczędność energii elektrycznej, a bardziej skupiony, strumieniowy charakter takiego oświetlenia pozwoli na ograniczenie zjawiska zanieczyszczenia światłem i zmniejszy negatywny wpływ na faunę typowo nocną (nietoperze).

Budowa ścieżek rowerowych wiązać się może z lokalnym przekształceniem powierzchni terenu, jednak ich skala będzie ograniczona, a charakter inwestycji – liniowy i niskonakładowy – minimalizujący negatywny wpływ na środowisko. Realizacja inwestycji przyczyni się do uporządkowania ruchu turystycznego na terenie gminy, co pozwoli na zmniejszenia presji na najbardziej wrażliwe przyrodniczo obszary. Ścieżki rowerowe, przy właściwym zaplanowaniu, mogą stanowić element edukacyjny i rekreacyjny, wspierający cele ochrony przyrody oraz promujący formy turystyki przyjaznej środowisku. W związku z powyższym uznaje się, że inwestycja – przy zachowaniu zasad ochrony przyrody i zastosowaniu działań minimalizujących – nie będzie powodować istotnego negatywnego oddziaływania na obszarze NATURA 2000.

W obrębie obszaru NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach możliwa jest realizacja zadań związanych z budową, przebudową, rozbudową i modernizacją dróg gminnych i powiatowych (w tym ew. przebudowa i modernizacja drogi stanowiącej obwodnicę Wilamowic) Zakłada się, że wskazane zadania polegać będą głównie na modernizacji oraz częściowej budowie drogi w granicach istniejącego

pasa. Oznacza to, że większość prac będzie prowadzona na terenach już przekształconych, wykorzystywanych dotychczas pod infrastrukturę komunikacyjną, a więc bez konieczności zajmowania nowego terenu. Zakres inwestycji obejmuje m.in. wzmocnienie nawierzchni, poprawę odwodnienia, przebudowę zjazdów, chodników i poboczy, a także dostosowanie geometrii drogi do obowiązujących standardów bezpieczeństwa. Prace te nie będą wiązać się z istotną ingerencją w środowisko przyrodnicze, a ewentualne zmiany w terenie będą ograniczone do minimum. Nie przewiduje się ingerencji w siedliska chronionych gatunków ani obszary siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmiot ochrony omawianego obszaru NATURA 2000. Ze względu na lokalizację inwestycji oraz jej zakres, ryzyko oddziaływań na różnorodność biologiczną, jakość wód czy powietrza jest niewielkie i ma charakter krótkotrwały oraz lokalny – ograniczający się do realizacji. Po zakończeniu prac modernizacyjnych inwestycja przyczyni się do poprawy warunków ruchu drogowego, co może pośrednio wpłynąć na ograniczenie emisji zanieczyszczeń i hałasu poprzez usprawnienie przepustowości i płynności ruchu.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach zgodnie z założeniem Strategii realizowana będzie modernizacja budynku stacji kolejowej w Dankowicach wraz z zagospodarowaniem terenu przy stacji na cele stworzenia małego centrum przesiadkowego. Inwestycja będzie realizowana w obrębie obiektu istniejącej stacji PKP na obszarze obecnie zurbanizowanym i będzie miała charakter lokalny. Należy więc uznać, że jej realizacja nie niesie ryzyka dla przedmiotów ochronny obszaru NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach stanowiących przez typowo wodne gatunki ptaków. Jedyne negatywne oddziaływanie na te gatunki może mieć miejsce na etapie realizacji inwestycji i polegać na emisji hałasu oraz pyłów materiałów budowlanych. Oddziaływania te będą jednak miały charakter krótkotrwały i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Działania związane z modernizacją mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową). W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prowadzić prace poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Wskazuje się, że nietoperze oraz wskazane powyżej gatunki ptaków nie stanowią przedmiotów ochrony obszaru, a sama inwestycja nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla realizacji zadań ochronnych. Należy zaznaczyć, że utworzenie centrum przesiadkowego pozwoli na poszerzenie oferty komunikacji zbiorowej i tym samym ograniczenie tzw. transportu indywidualnego, co ograniczy emisję zanieczyszczeń oraz hałasu i wpłynie pozytywnie, bezpośrednio na kondycję ludzi i zwierząt stanowiących przedmiot ochrony obszaru.

Na obszarze NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach możliwa jest realizacja inwestycji polegającej na zagospodarowaniu terenów przy stawach poprzez wytyczenie przyrodniczych ścieżek edukacyjnych. Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić tymczasowe oddziaływanie w postaci zapylenia powietrza, zmętnienia cieków i zbiorników wodnych znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, wibracji spowodowanych pracą maszyn. Istnieje również ryzyko wystąpienia awarii, takich jak np. wyciek paliw lub innych płynów technicznych z pracujących urządzeń, jednak przy prawidłowym ich użytkowaniu i zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa ryzyko ich wystąpienia jest znikome. Wszystkie potencjalne oddziaływania będą miały charakter tymczasowy i ustaną bezpośrednio po zakończeniu prac. Na etapie eksploatacji możliwa jest zwiększona presja turystyczna i wynikające z niej zaśmiecenie obszaru. Intensywne użytkowanie ścieżki może płoszyć dzikie ptactwo i ryby. Celem minimalizacji negatywnego oddziaływania zaleca się odpowiedni oznakowanie obszaru oraz zastosowanie właściwych komunikatów, co w gruncie rzeczy obok funkcji edukacyjnych powinno stanowić przedmiot zadania. Właściwie zaprojektowana i wykonana infrastruktura umożliwi właściwy sposób korzystania z obiektu, a edukacyjny charakter ścieżki będzie budował świadomość ekologiczną mieszkańców, co pośrednio może przyczynić się do poprawy stanu środowiska.

Na terenie obszaru NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach możliwa jest realizacja działań związanych z profilaktyką przeciwpowodziową. Planowane działania mają przede wszystkim charakter prośrodowiskowy i wspierają naturalne procesy przyrodnicze. Przewidziane rozwiązania, takie jak rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych, zwiększanie retencji naturalnej oraz wprowadzanie zieleni o wysokiej zdolności pochłaniania wody, pozytywnie wpływają na bilans wodny, ograniczają erozję i zmniejszają ryzyko lokalnych podtopień. Dodatkowo, przy założeniu że wykorzystywane będą jedynie rośliny rodzime (z wykluczeniem obcych gatunków inwazyjnych), wprowadzanie zieleni wpłynie korzystnie na lokalny mikroklimat oraz poprawi jakość powietrza i stan siedlisk przyrodniczych. Istotnym elementem planowanych działań jest także utrzymanie prawidłowej kondycji rowów melioracyjnych oraz urządzeń melioracyjnych, które odgrywają kluczową rolę w regulacji stosunków wodnych na terenach rolniczych i zalewowych. Prawidłowe funkcjonowanie rowów melioracyjnych nie tylko chroni przed zalaniem, ale również wspiera procesy retencji. Nie przewiduje się, aby zakres działań miał znacząco wpływać na kondycję obszaru lub jego przedmioty ochrony.

Budowa strefy gospodarczej wraz z uzbrojeniem terenu i niezbędną infrastrukturą w pobliżu obszaru NATURA 2000 Stawy w Brzeszczach może mieć znaczący wpływ na siedliska przyrodnicze, siedliska chronionych gatunków oraz ciągłość korytarzy ekologicznych. Inwestycja wiąże się z przekształceniem terenu, co może skutkować fragmentacją i utratą cennych siedlisk, zwiększeniem hałasu, emisji zanieczyszczeń oraz zmianą stosunków wodnych i mikroklimatu. Wzmożona presja antropogeniczna (ruch kołowy, hałas, oświetlenie) może negatywnie wpłynąć na bioróżnorodność i zachowanie funkcji

ekologicznych osto. Aby ograniczyć te skutki, zaleca się m.in. wyznaczenie stref buforowych, zachowanie istniejących zadrzewień, budowę przejść dla zwierząt, wdrożenie systemów retencji wód opadowych oraz prowadzenie stałego monitoringu środowiskowego w fazie eksploatacji. W związku z nieznaną lokalizacją omawianej inwestycji, dokładna ocena oddziaływania powinna zostać przeprowadzona na etapie procedowania decyzji środowiskowych.

W pobliżu obszaru NATURA 2000 może mieć miejsce realizacja zadania polegającego na budowie nowej oczyszczalni ścieków w miejscowości Dankowice, która będzie miała istotne znaczenie dla poprawy stanu środowiska, w szczególności jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz warunków sanitarnych w gminie. Nowoczesna oczyszczalnia ścieków, zaprojektowana zgodnie z aktualnymi wymaganiami środowiskowymi i technologicznymi, pozwoli na skuteczne i bezpieczne oczyszczanie ścieków bytowych. Inwestycja przyczyni się do ograniczenia zrzutów zanieczyszczeń do środowiska, poprawy jakości wód w odbiorniku oraz zmniejszenia ryzyka degradacji gleb i lokalnych ekosystemów wodnych. Jednocześnie ograniczy problem nielegalnych zrzutów ścieków oraz nadmiernego obciążenia środowiska naturalnego w rejonach o rozproszonej zabudowie. Zakłada się, że inwestycja zostanie zlokalizowana w sposób zapewniający minimalizację ingerencji w tereny przyrodniczo cenne, a więc poza omawianym obszarem NATURA 2000. Należy zaznaczyć, że na obecnym etapie, nie jest możliwa szczegółowa ocena oddziaływania przedsięwzięcia, jednak przed rozpoczęciem realizacji inwestycji, podjęte zostaną odpowiednie procedury służące jego ocenie.

Oddziaływania na pomniki przyrody

Dla pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.).

W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na omawianym terenie istniejące pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Działania inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji pomników przyrody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności.

Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych;
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów;
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych;
- zwiększanie naturalnej retencji wodnej;
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych;
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

9.2. Korytarze ekologiczne

Przez omawiany teren przebiega korytarz ekologiczny: Dolina Górnej Wisły

Obszar obejmujący ww. korytarz ekologiczny składa się zarówno z terenów rolniczych, roślinności szuwarowej i mokradeł, ale również terenów leśnych, z zabudowy i dróg dojazdowych.

W związku z powyższym istnieje ryzyko powstawania negatywnych oddziaływań z planowanymi działaniami związanymi z budową/przebudową/modernizacją dróg na omawianym terenie.

W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań zadań związanych z rozwojem infrastruktury drogowej najczęściej stosuje się przejścia dla zwierząt a także dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt. Mogą być poprowadzone pod powierzchnią drogi, nad drogą bądź po drodze. W celu ograniczenia śmiertelności zwierząt stosuje się ogrodzenia ochronne dostosowane do lokalnie występujących gatunków. Ponadto, m.in. zaleca się stosowanie transparentnych ekranów akustycznych, wprowadzenie ograniczeń prędkości, wprowadzenie oświetlenia o niskiej emisji barw niebieskich i promieniowania UV a także stosowanie szczelnych pokryw studni i ogrodzeń ochronnych wokół obiektów odwadniających.

Na terenie korytarza ekologicznego możliwa jest realizacja inwestycji związanych z budową, rozbudową i remontem dróg gminnych. W celu ograniczenia ryzyka kolizji ze zwierzętami zaleca się zastosowanie odpowiedniego oznakowania ostrzegawczego i ograniczeń prędkości. W związku z klasą remontowanych dróg nie przewiduje się, aby stanowiły znaczącą barierę dla przemieszczania się fauny.

Do zadań pozytywnie oddziałujących na prawidłowe funkcjonowanie korytarzy ekologicznych należą te związane z zwiększaniem świadomości mieszkańców, rozwojem gospodarki wodno-ściekowej, w tym ujęć wód.

9.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii w przypadku typowych działań inwestycyjnych w tym rozbudowy dróg, chodników, budowę nowych ścieżek rowerowych, termomodernizacji budynków, zagospodarowania terenów przybrzeżnych na cele rekreacyjne, budowy PSZOK czy rozbudowy sieci wodnokanalizacyjnej może powodować wystąpienie negatywnych, bezpośrednich, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów cennych przyrodniczo, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji m.in. poprawą efektywności energetycznej oraz rozwiązań infrastrukturalnych np. budowa dróg oraz tras rowerowych. Oddziaływania te związane będą głównie z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe).

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do zajęcia danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenia barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej, można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od m.in. dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Negatywne skutki funkcjonowania ciągów komunikacyjnych to:

- utrudnienie przemieszczania się zwierząt i roślin;
- wypadki i kolizje drogowe z dzikimi zwierzętami;
- zniszczenie siedlisk w zasięgu przebiegu i oddziaływania drogi;
- przekształcanie terenu przyległego do drogi (osiedlanie się człowieka wzdłuż dróg);
- ekspansja gatunków obcych na danym terenie, związanych z człowiekiem.

Edukacja ekologiczna przyczyni się do wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców, a tym samym pozytywnych skutków można upatrywać w kontekście kształtowanie środowiska życia z poszanowaniem otaczającej przyrody.

Realizacja zadań związana z rewitalizacją zurbanizowanych obszarów gminy przyczyni się do zwiększanie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych i gruntowych.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych np.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Poza tym termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów lęgowych zwierząt.

Działania wyznaczone w projekcie Strategii nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarza rzecznego. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

Rozwój inwestycji liniowych takich jak infrastruktura drogowa może przyczynić się do zmniejszenia drożności korytarzy ekologicznych szczególnie w przypadku grodzienia dróg kołowych. W przypadku budowy nowej infrastruktury drogowej a także w przypadku budowy sieci tras rowerowych poprowadzonych w nowym śladzie należy uwzględnić rozmieszczenie chronionych elementów przyrody tj. siedlisk chronionych, stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Planowane trasy należy poprowadzić poza wskazanymi elementami lub zastosować adekwatne działania minimalizujące wynikające z dokumentacji środowiskowej.

Z danych przekazanych przez RDOŚ w Katowicach wynika, że na przedmiotowym terenie, poza obszarami NATURA 2000, stwierdzono stanowiska chronionych ptaków oraz ssaków. W związku z dużą mobilnością gatunków i lokalnym charakterem przedsięwzięć, zaplanowanych na tych obszarach do realizacji nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na ww. organizmy. Należy również zaznaczyć, że w niedalekiej odległości od ww. stanowisk znajdują się obszary NATURA 2000, gdzie w razie zakłóceń organizmy te mogą znaleźć schronienie. Niemniej jednak zaleca się aby wszelkie prace były realizowane w sposób, pozwalający na minimalizację negatywnego oddziaływania na stwierdzone gatunki ptaków i ssaków. W przypadku inwestycji wielkopowierzchniowych, takich jak np. strefa gospodarcza, zaleca się wykonanie ekspertyz środowiskowych, a na etapie realizacji inwestycji dostosowanie się do zaleceń płynących z jej wyników. Dodatkowo z danych otrzymanych od RDOŚ w Katowicach wynika, że na terenie gminy brak jest miejsc, które byłyby szczególnie cenne ze względu na zwiększoną obecność płazów. Do miejsc bytowania i rozrodu herpetofauny należą niewątpliwie stawy w Brzeszczach oraz stawy w Dolinie Soły objęte obszarami NATURA 2000. Do innych należą wszelkie okresowe i stałe zbiorniki wodne. Należy zaznaczyć, że w przypadku realizacji przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, zostaną one poprzedzane odpowiednimi analizami z udziałem specjalisty herpetologa, służącymi uzyskaniu stosownych decyzji i zgód środowiskowych. Wydać on może zalecenia odnośnie utworzenia tzw. tymczasowych wygrodzeń herpetologicznych (na etapie realizacji inwestycji) oraz w przypadku, gdy eksploatacja przedsięwzięcia będzie niosła ryzyko dla herpetofauny również wygrodzeń herpetologicznych stałych.

Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.

W przypadku realizacji zadań związanych z wykonywaniem wykopów, do najbardziej narażonych organizmów należą drzewa. Szczególnie groźne są dla nich wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój korzeni. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew (Suchocka M., 2016, *Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych*, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków

wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

9.4. Ludzie

Realizacja Strategii zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego.

Jednym z ważnych elementów będzie rozwój i konserwacja infrastruktury technicznej (drogi, chodniki, oświetlenie drogowe, ścieżki rowerowe, sieć wodnokanalizacyjna, zagospodarowanie terenów rekreacyjnych). Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii, promocja transportu zbiorowego oraz kampanie edukacyjne w zakresie dostępności funduszy europejskich i innych form finansowania zewnętrznego na cele ekologiczne (usuwanie azbestu, wymiana źródeł ciepła, zastosowanie OZE czy termomodernizacja) bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo termomodernizacja wpłynie pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi, ich zdrowie i bezpieczeństwo.

9.5. Powietrze atmosferyczne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: podnoszenie efektywności energetycznej w budynkach, zmiana kotłów

grzewczych na modele nowszej generacji (ograniczenie zużycia paliw tradycyjnych) oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się budowy dróg gminnych, które pozwolą na upłynnienie ruchu. Ponadto, rozwój komunikacji publicznej pozwoli na ograniczenie ruchu samochodowego i wynikającej bezpośrednio z niego emisji spalin oraz powstania efektu korków ulicznych i zmniejszy frustrację społeczeństwa. Realizowane działania poprawi więc płynność ruchu i ograniczy negatywny wpływ transportu na środowisko naturalne.

Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały zadania typowo inwestycyjne tj. termomodernizacja obiektów oraz rozbudowa systemu ścieżek rowerowych. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Przeprowadzone prace termomodernizacyjne budynków, dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na energię cieplną, minimalizują emisję zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania energetycznego. W okresie realizacji przedsięwzięć będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Poprawa dostępności infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg. Również organizacja ruchu może mieć pośrednio pozytywny wpływ na stan jakości powietrza. Znaczący wpływ na jakość powietrza ma zastępowanie tradycyjnych środków lokomocji przez korzystanie ze ścieżek rowerowych.

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie na powietrze mogą mieć inwestycje drogowe. Źródłem negatywnego oddziaływania infrastruktury drogowej jest zarówno jej budowa jak i eksploatacja. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych. Eksploatacja nowo powstałych dróg spowoduje emisję zanieczyszczeń związaną ze wzrostem natężenia ruchu w tych lokalizacjach.

Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko oraz znacznie zmniejszy emisję spalin, w tym gazów cieplarnianych.

9.6. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Wprowadzenie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w kontekście klimatu może być kluczową metodą, pozwalającą na skuteczną walkę z postępującymi zmianami klimatycznymi. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych

zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów. Ponad to w gospodarce rolnej istotne będzie wprowadzenie rozwiązań z zakresu utrzymania uwodnienia gruntu (budowa piętrzeń i zastawek)

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związany z nimi wzrost częstotliwości i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA³³, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następnych lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania

³³ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

9.7. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury komunikacyjnej bezpośrednio wpłyną pozytywnie na występujące w bliskim sąsiedztwie tych terenów zabytki nieruchome, poprzez minimalizację występowania drgań spowodowanych złym stanem technicznym nawierzchni lub szlaku. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie.

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczyć będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Strategii przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki.

9.8. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej poprzez inteligentne zarządzanie energią oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową infrastruktury drogowej oraz budową strefy ekonomicznej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z termomodernizacją budynków.

Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Strategii możemy zaliczyć: zabudowanie powierzchni ziemi (w tym terenów rolniczych) pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobywania surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

9.9. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanej Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód, a także istniejące na terenie gminy ujęcia wód podziemnych.

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wód. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2025 poz. 960) na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenie ochrony bezpośredniej należy: Odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.

2. Zagospodarować teren zielenią.
3. Odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
4. Ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia, uszkodzania lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Na terenie ochronny pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

1. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Rolnicze wykorzystanie ścieków.
3. Przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych.
4. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin.
5. Budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk.
6. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych.
7. Lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt.
8. Lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu.
9. Lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych.
10. Mycie pojazdów mechanicznych.
11. Urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.
12. Lokalizowanie nowych ujęć wody.
13. Lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt.
14. Wydobywanie kopalin.
15. Wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
16. Lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką.
17. Używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
18. Urządzanie pryzm kiszonkowych.
19. Chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie.
20. Pojenie oraz wypasanie zwierząt.
21. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.
22. Uprawianie sportów wodnych.
23. Użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
24. Lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
25. Składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.
26. Stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg.
27. Lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej.

Założenia projektowanego dokumentu nie będą oddziaływać na strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ze względu na brak zaplanowanych przedsięwzięć w ich granicach, wynikający z powyższych zakazów. Wskazane w Strategii przedsięwzięcia związane z budową, rozbudową i modernizacją stacji uzdatniania wód nie pogorszą stanu środowiska, nie zmienią sposobu wykorzystywania terenu, polepszą natomiast wydajność ujęć w celu zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Czas remontów będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanych ze wzmożonym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasu oraz powstawaniem odpadów. Wszystkie użyte do budowy i remontów surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami ze szczególnym zwróceniem uwagi na odzysk materiałów i surowców w trakcie gospodarki odpadami.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziałało występowaniu i negatywnym skutkom suszy. Zaproponowane w projekcie Strategii działania będą zmierzać do poprawy warunków klimatycznych dzięki systematycznej poprawie reżimu hydrologicznego oraz jakości wód.

Ze środowiskiem wodnym powiązany jest także sektor energetyczny. Dlatego projekty związane z poprawą efektywności energetycznej, z popularyzacją oszczędzania energii oraz promowaniem odnawialnych źródeł energii, pośrednio pozytywnie będą wpływać na wody poprzez zmniejszenie ich poboru do celów chłodniczych.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej regionu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, a zanieczyszczenia z powietrza przenikają do środowiska glebowego. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Realizacja zadań związana z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury przyczyni się do zwiększanie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych. Ogół działań związanych z zwiększaniem retencji, gdzie efektem jest zwiększenie infiltracji wód opadowych oraz powierzchniowych będą wpływać pozytywnie na stan wód i nie będą stanowić zagrożenie dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWPd a także nie będą wpływać na stan ilościowy i jakościowy GZWP. Ponadto, dzięki rozwojowi błękitno-zielonej infrastruktury zwiększy się różnorodność biologiczna. Budowa zbiorników do magazynowania wód opadowych pozwoli na późniejsze wykorzystanie jej w okresach suszy, do nawadniania terenów.

Budowa czy montaż urządzeń do gromadzenia wód opadowych będzie miało pozytywny wpływ na przeciwdziałanie suszy, jest to kluczowe rozwiązanie pomocne w niwelowaniu skutków deficytu wody. Retencjonowanie wody w zbiornikach na powierzchni ziemi czy też pod ziemią zapewni dostęp do wody w okresach suszy, która może być wykorzystywana w ogrodach czy też do spłukiwania toalet.

Woda pochodząca z opadów winna być traktowana jako cenny surowiec, który należy wykorzystać jak najbliżej miejsca opadu. Ogromną zaletą retencji jest wykorzystywanie wody deszczowej w zakładach zużywających ponadprzeciętne ilości wody. Takim miejscem jest, np. myjnia samochodowa. Charakteryzuje się dużą powierzchnią zlewni dzięki czemu spora ilość wody zostanie zatrzymana w zbiorniku.

Realizacja planowanych inwestycji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wpisuje się w cele środowiskowe, wskazane w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”, przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 2 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 300). Zgodnie z Programem wodno-środowiskowym kraju wprowadzono działania z kategorii „Gospodarka Komunalna”, obejmujące konieczność porządkowania systemu gospodarki ściekowej. Działania te obejmują budowę systemu kanalizacji sanitarnej. Reasumując realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Inwestycje mają na celu poprawę warunków sanitarnych, uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez podłączenie istniejących i planowanych budynków do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA³⁴, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

9.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się działania dotyczące, m.in. termomodernizacji budynków, powstania elementów błękitno-zielonej infrastruktury a także te związane z rewitalizacją obiektów.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- budowa, poprawiających dostępność komunikacyjną i mobilność mieszkańców;
- budowa i/lub modernizacja infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego m.in. drogi i pasy rowerowe;
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów użyteczności publicznej.
- rozbudowa wodociągów i kanalizacji

³⁴ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany.*³⁵

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na budowie dróg, termomodernizacji obiektów, budowie ścieżek rowerowych oraz nowych obiektów użyteczności publicznej powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budowa nowych dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Sporadyczne przypadki tj. budowa obiektu inżynieryjnego lub inżynierskiego, skrzyżowań itp. mogą powodować zaburzenia w lokalnym krajobrazie z uwagi na ich rozmiary w przestrzeni. Na etapie realizacji inwestycji drogowych negatywne chwilowe oddziaływanie może wystąpić z uwagi na prowadzone wykopy, przemieszczanie mas ziemnych, prace „wysokich” maszyn tj. żurawie, dźwigi, które mogą być widoczne z dużych odległości.

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni publicznej.

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane

³⁵ źródło: Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.

nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju. Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

9.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będzie zauważalne na terenach miejskich i o zwiększonym ruchu. Działania podejmowane w zakresie poprawy standardów akustycznych związane będą z ograniczeniem głównie hałasu drogowego poprzez rozbudowę dróg m.in. stosowanie cichej nawierzchni.

Również pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały także inwestycje w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac. Modernizacja istniejących odcinków dróg przyczyni się do poprawy ich stanu oraz komfortu jazdy. Pośrednio zmniejszy to poziom hałasu drogowego.

Negatywne oddziaływanie w postaci promieniowania elektromagnetycznego może nastąpić w ramach pośredniego skutku kierunku działań: Wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na omawianym terenie opartych na energii słońca. Dotyczy to linii łączących instalacje z siecią energetyczną. Właściwa lokalizacja oraz zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń mogą niemal całkowicie wyeliminować narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne. Przewidywalne uciążliwości związane z promieniowaniem elektromagnetycznym oraz dźwiękami wydawanymi podczas pracy takich urządzeń będą marginalne.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednie i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz

wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Zwiększenie przepustowości dróg może wiązać się ze zwiększeniem poziomu hałasu w bezpośrednim sąsiedztwie nowych dróg. Zadanie to można zminimalizować stosując rozwiązania techniczne ograniczające poziom hałasu m.in. ciche nawierzchnie.

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”. Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

9.12. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów

Pozytywny wpływ niewątpliwie będą miały działania przeciwdziałające nielegalnemu pozbywaniu się odpadów np. edukacja ekologiczna mieszkańców – w formie tzw. „dzikich wysypisk”, a także poprzez spalanie ich w domowych kotłowniach. Długofalowy pozytywny trend dotyczący właściwego zagospodarowania odpadów, a także ograniczenia w ich powstawaniu prognozowany jest dzięki wdrażaniu inicjatyw dotyczących edukacji ekologicznej.

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących budowy nowych obiektów. Wszystkie wytworzone odpady na poszczególnych etapach, zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia

2012 r. Odpady będą zbierane selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń.

9.13. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowane do realizacji przedsięwzięcia ujęte w Strategii *Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* nie są zaliczane do obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych wg Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016, poz. 138).

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii podczas realizacji Strategii może być związane z poważną awarią w transporcie drogowym, niekontrolowanym wyciekiem przewożonych substancji niebezpiecznych, wyciekiem płynów eksploatacyjnych na skutek usterek technicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, które nie wiążą się z koniecznością użycia niebezpiecznych substancji ani technologii nie przewiduje się wystąpienia zagrożenia dla środowiska. Realizacja układu komunikacyjnego gmin nie będzie jednak bezpośrednio wpływała na wystąpienie poważnej awarii, będą to jednak potencjalne lokalizacje wystąpienia tego niekorzystnego zdarzenia.

10. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie

zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu Strategii *Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gmin.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację;
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód;
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów;
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi;
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną;
- Na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne;
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów niebezpiecznych dla środowiska;
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego;
- Właściwe postępowanie z odpadami;
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu;

- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów;
- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni;
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłących). Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych;
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów;
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.;
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia;
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu;
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów;
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej;
- Stosowanie przepisów BHP;
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin;
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza;
- Ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji;

- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu);
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną;
- Stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych);
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych;
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk do minimum i stosowanie nowych nasadzeń wraz z ich późniejszym utrzymaniem;
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji;
- Stosowanie wszelkich możliwych środków technicznych w celu ochrony zwierząt w trakcie inwestycji liniowych (np. montaż siatek i pojemników w celu ochrony płazów i drobnych ssaków) o ile będzie to konieczne;
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym ptaków, rozrodem płazów, hibernacji nietoperzy i tarła ryb, jeśli na obszarze inwestycji występują;
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów;
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00;
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia;
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych;

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu;
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas;
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas;
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni;
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko;
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów;
- Sprawne przeprowadzenie prac;
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją;
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska;
- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

11. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 można zaproponować następujące działania alternatywne:

- zmiana lokalizacji danego działania;
- zmiana technologii realizacji zadania;
- wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania;
- rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;
- modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstępnie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zadania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gmin, który jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

12. Potencjalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040 nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

13. Rezultaty planowanych działań

Poniżej przedstawiono katalog wskaźników, które będą podlegały monitoringowi w celu określenia poziomu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040. Dzięki monitoringowi możliwa będzie ocena rezultatów planowanych działań oraz stwierdzenie, czy wyznaczone w strategii cele strategiczne zostały osiągnięte.

Dla każdego ze wskaźników określono oczekiwaną tendencję, a więc sposób, w jaki będzie się zmieniała wartość wskaźnika (wzrost/spadek) w wyniku realizacji założeń Strategii. Dla niektórych wskaźników możliwe było określenie wartości bazowej – są to bowiem dane odnotowywane rokrocznie w statystyce publicznej (BDL GUS). Dzięki temu ich monitoring będzie ciągły i pozwoli na porównanie jego wyników w dłuższej perspektywie (również w latach poprzedzających wdrożenie Strategii). Dla pozostałych wskaźników nie przyjęto wartości bazowych ze względu na fakt, iż do momentu opracowania Strategii (2024/2025 r.), w jej ramach nie zostały podjęte działania umożliwiające ich określenie – realizacja zadań, których dotyczą dane wskaźniki, rozpocznie się bowiem dopiero po przyjęciu Strategii i od tego momentu prowadzony będzie monitoring.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Tabela 36. Oczekiwane rezultaty działań planowanych w ramach Strategii Rozwoju gminy Wilamowice na lata 2025-2040.

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa (2023 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
Cel 1. Rozwój funkcji mieszkaniowych gminy Wilamowice i gwarantowanie wysokiej jakości życia jej mieszkańcom				
1.1. Efektywna polityka przestrzenna zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju	Liczba przebudowanych i/lub nowo zagospodarowanych przestrzeni publicznych	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
	Mieszkania oddane do użytkowania na 1 000 mieszkańców	5,9	wzrost	BDL GUS
1.2. Warunki do rozwoju oferty usług publicznych dostosowanych do zwiększającego się zapotrzebowania	Liczba przebudowanych/zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
1.3. Infrastruktura techniczna odpowiadająca na wzrastające potrzeby	Udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	60,7%	wzrost	BDL GUS
	Długość nowych lub zmodernizowanych ciągów pieszych, rowerowych i pieszo-rowerowych na terenie gminy	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
Cel 2. Wzmacnianie tożsamości lokalnej i kapitału społecznego Gminy Wilamowice				
2.1. Integracja i aktywizacja lokalnej społeczności	Liczba podjętych inicjatyw na rzecz pobudzenia i wzmacniania aktywności obywatelskiej	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
	Liczba uczestników imprez organizowanych przez ośrodki kultury na 1000 mieszkańców	5 878 os.	wzrost	BDL GUS
2.2. Polityka społeczna i usługi publiczne wspierające mieszkańców	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na podnoszenie jakości i atrakcyjności oferty szkół	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na wspieranie mieszkańców w trudnej sytuacji życiowej	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa (2023 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
2.3. Bogate dziedzictwo kulturowe i silna tożsamość lokalna	Liczba wspartych obiektów zabytkowych	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
	Liczba podjętych inicjatyw na rzecz promocji walorów kulturowych gminy	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
Cel 3. Rozwój przedsiębiorczości i wzmacnianie lokalnej gospodarki				
3.1. Konkurencyjna gospodarka i atrakcyjny rynek pracy	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	89,2	wzrost	BDL GUS
	Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	1,2%	spadek	BDL GUS
3.2. Atrakcyjna oferta inwestycyjna	Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców	104,7	wzrost	BDL GUS
	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
3.3. Rozwinięte funkcje turystyczne gminy	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój oferty turystycznej gminy	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
	Liczba przeprowadzonych akcji promujących ofertę turystyczną gminy	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach
Cel 4. Adaptacja gminy do zmian klimatu i troska o środowisko naturalne				
4.1. Ochrona środowiska i zrównoważony rozwój w warunkach zmian klimatu	Liczba kampanii informacyjnych oraz akcji edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

Kierunek działania	Wskaźnik	Wartość bazowa (2023 r.)	Oczekiwana tendencja	Źródło danych
	Liczba zrealizowanych inwestycji związanych z przystosowaniem gminy do zmian klimatu	-	wzrost	Urząd Gminy w Wilamowicach

14. Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

Realizacja założeń strategii powinna odbywać się zgodnie z zasadami takimi jak:

- Partnerstwo – podmioty realizujące strategię powinny kierować się zasadą równorzędnego traktowania reprezentantów poszczególnych środowisk. Istotne jest zachowanie niezależności poszczególnych podmiotów przy jednoczesnej współpracy na rzecz urzeczywistnienia zaplanowanej wizji rozwoju gminy,
- Otwartość – w prace nad realizacją założeń strategii powinni zostać zaangażowani przedstawiciele różnych środowisk i podmiotów, co zagwarantuje interdyscyplinarność zespołów roboczych,
- Efektywność – działania, które zostaną podjęte, powinny być zaplanowane w taki sposób, aby umożliwić osiągnięcie wymiernych rezultatów przy oszczędnym wykorzystaniu zasobów,
- Transparentność – realizacja założeń strategicznych powinna być jawna, z założeniem udostępniania wszystkich informacji. Istotną częścią działań jest dialog pomiędzy poszczególnymi interesariuszami. Wszystkie podejmowane działania powinny być publicznie przedstawiane oraz konsultowane,
- Konsekwencja – wdrażane działania powinny odbywać się w odpowiedniej kolejności, mając na uwadze komplementarność podejmowanych działań. Istotna jest determinacja w osiąganiu założonych celów,
- Elastyczność – w przypadku zmieniających się uwarunkowań należy odpowiednio zmodyfikować założenia strategii.

Na system zarządzania strategią składają się trzy główne elementy:

- formułowanie strategii,
- wdrażanie strategii,
- monitoring rezultatów i warunków wdrażania strategii.

System zarządzania składa się z procesów wymagających zaangażowania różnych podmiotów i jednostek, które są niezbędne do skutecznej realizacji założeń strategii. Podział realizacji działań zaplanowanych w strategii zapewni ciągłość prowadzonych prac oraz maksymalizację ich efektywności. Jest on również konieczny ze względu na zróżnicowany poziom oraz zakres odpowiedzialności podmiotów.

Wiodącą rolę w realizacji zapisów strategii będzie pełnić Burmistrz Wilamowic wspierany przez zastępcę, Radę Miejską w Wilamowicach, skarbnika i merytoryczne komórki Urzędu Gminy

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

w Wilamowicach. W celu sprawnej realizacji strategii rekomendowane jest powołanie Koordynatora Strategii.

Tabela 37 Podmioty odpowiedzialne za realizację Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.

Burmistrz Wilamowic	- Przygotowanie projektu strategii przy współpracy struktur Urzędu Gminy w Wilamowicach w uzgodnieniu z Radą Miejską w Wilamowicach i mieszkańcami (zmiana zapisów w dokumencie w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców) - Zatwierdzenie zadań do realizacji w ramach strategii - Nawiązywanie współpracy z instytucjami, organizacjami i podmiotami (administracji wyższego i niższego szczebla, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi itp.) - Działania lobbujące na rzecz realizacji założeń strategii
Rada Miejska w Wilamowicach	- Analiza postępów wdrażania strategii - Zatwierdzenie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań - Rozpatrywanie wniosków o aktualizację strategii i podejmowanie uchwał w tym zakresie
Skarbnik Gminy Wilamowice	Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunków działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej
Koordynator Strategii	- Koordynacja prac na rzecz wdrażania strategii pomiędzy poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w realizację strategii - Przygotowywanie analiz dotyczących miasta w zakresie projektów zrealizowanych ze środków UE w kontekście realizacji strategii - Przygotowanie sprawozdań okresowych z realizacji strategii - Upowszechnianie założeń strategii wśród mieszkańców miasta - Bieżący nadzór nad realizacją strategii i rekomendowanie ewentualnych zmian w strategii
Poszczególne komórki Urzędu Gminy w Wilamowicach oraz inne podmioty zaangażowane w realizację strategii	- Opracowanie rocznych i wieloletnich programów branżowych oraz inwestycyjnych, w ramach których realizowane będą założenia strategiczne - Realizacja poszczególnych działań strategicznych - Informowanie Koordynatora Strategii o stopniu realizacji zadań oraz przekazywanie danych do monitoringu - Zgłaszanie problemów w realizacji zadań oraz konieczności zmian zapisów strategii

Bazę do skutecznego wdrażania strategii stanowi wiedza dotycząca postępów w zakresie realizacji wskazanych w niej instrumentów i działań. Poniżej przedstawiono planowaną **procedurę monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040**. Przegląd strategii będzie prowadzony przez cały okres jej obowiązywania, minimum raz w roku w oparciu o zestaw wskaźników opisanych w rozdziale 2.7 Oczekiwane rezultaty planowanych działań. Wynikiem przeglądu będzie

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

przygotowanie sprawozdania, w oparciu o analizę zaproponowanych wskaźników oraz uwzględniającego informacje na temat stopnia realizacji i zaawansowania poszczególnych zadań wybranych do realizacji w danym okresie. Rekomendowane jest zamieszczenie informacji o monitoringu w raportach o stanie gminy.

Tabela 38 Podmioty odpowiedzialne za monitoring realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.

Poszczególne komórki Urzędu Gminy w Wilamowicach, jednostki organizacyjne i inne podmioty zaangażowane w realizację konkretnych działań w ramach strategii	Przekazywanie informacji na temat realizowanych działań, w tym wartości wskaźników przypisanych do prowadzonych działań do Koordynatora Strategii - w terminie do końca kwietnia roku następującego po roku sprawozdawczym
Koordynator Strategii (jeżeli nie został powołany to inna stosowna jednostka)	Przygotowanie sprawozdania rocznego z realizacji strategii w terminie do końca maja. Sprawozdanie powinno stanowić część Raportu o stanie gminy, który przekładany jest Burmistrzowi Wilamowic i Radzie Miejskiej w Wilamowicach.

Monitoring bieżący pozwala na wykrycie ewentualnych problemów przy realizacji strategii. Monitoring jest podstawą do przeprowadzenia ewaluacji, której celem jest ocena skuteczności, efektywności i użyteczności realizowanych działań, jak również trafności i adekwatności doboru zadań i celów wobec zidentyfikowanych potrzeb i wyzwań rozwojowych. Ewaluacja umożliwia skuteczną modyfikację bądź aktualizację dokumentu strategii.

Rekomendowane jest przeprowadzenie minimum dwóch **przeglądów ewaluacyjnych** w okresie obowiązywania strategii – w 2033 r. (ewaluacja on-going) i 2040 r. (ewaluacja ex-post). Ewaluacja będzie opracowywana na podstawie raportów z monitoringu bieżącego. Wynikiem przeglądu będzie sprawozdanie zawierające wyniki monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji celów strategicznych. Raporty będą prezentowane Radzie Miejskiej w Wilamowicach przez Burmistrza Wilamowic wraz z rekomendacjami korekt i ewentualnej aktualizacji lub uzupełnienia treści dokumentu.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2025 r. poz. 198) w art. 10a. ust. 2 zawarto zapis, że podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza **uprzednią ewaluację** (ex-ante) trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju przed jej przyjęciem (ewaluacja ex-ante). Ewaluacja ex-ante w przeciwieństwie do pozostałych rodzajów ewaluacji jest obowiązkowa.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

W uzasadnionych przypadkach może zająć konieczność **aktualizacji** zapisów strategii. Decyzja ta będzie podejmowana na podstawie przeprowadzonego monitoringu bieżącego, raportów ewaluacyjnych oraz w związku ze zmianą uwarunkowań rozwoju gminy bądź w jej otoczeniu.

Tabela 39 Podmioty odpowiedzialne za proces aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.

Poszczególne komórki Urzędu Gminy w Wilamowicach, jednostki organizacyjne i inne podmioty zaangażowane w realizację konkretnych działań w ramach strategii	• Zgłoszenie konieczności zmiany zapisów strategii
Burmistrz Wilamowic	• Przedstawienie Radzie Miejskiej wniosku o dokonanie zmian w strategii
Koordinator Strategii	• Wydanie opinii o konieczności przeprowadzenia aktualizacji dokumentu (jeżeli został powołany Koordynator Strategii)
Burmistrz Wilamowic, Rada Miejska w Wilamowicach, poszczególne komórki Urzędu Gminy w Wilamowicach	• Decyzja o aktualizacji strategii
Rada Miejska w Wilamowicach	• Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji strategii • Uchwalenie zaktualizowanej strategii – po uprzednio przeprowadzonych konsultacjach społecznych aktualizacji strategii

15. Podsumowanie i wnioski

- *Strategia Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Strategia może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Strategia umożliwia identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na omawianym terenie oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.
- Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury.

16. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji.

W rozdziale 6 Prognozy scharakteryzowano obszar gminy Wilamowice oraz oceniono istniejący stan środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- Różnorodność Biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki i dobra materialne.

W przypadku omawianego regionu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania podtopień;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową ciągów komunikacyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040*, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gmin i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040* na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 9 Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust.

**Prognoza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice
na lata 2025-2040**

2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 z późn. zm.) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko wskazano brak możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego w związku z charakterem planowanych prac oraz ich lokalną skalą.

17. Zestawienie tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1. Cele strategiczne i operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Województwa „Śląskie 2030”.	11
Tabela 2. Komplementarność strategii gminnej ze strategią wojewódzką.	11
Tabela 3. Cele główne i operacyjne zdefiniowane w strategii ponadlokalnej.	12
Tabela 4. Komplementarność ze strategią ponadlokalną.	13
Tabela 5. Działania dedykowane dla OSI w strategii wojewódzkiej.	15
Tabela 6. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.	35
Tabela 7. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2022-2024 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia dla strefy śląskiej.	36
Tabela 8. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	37
Tabela 9. Wyniki stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, w gminie Wilamowice, za lata 2021 – 2024.	39
Tabela 10. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.	48
Tabela 11. Średnie godzinowe natężenie ruchu pojazdów przy punkcie pomiarowym w miejscowości Pisarzowice, gm. Wilamowice.	50
Tabela 12. Wyniki badań poziomów dźwięku hałasu drogowego w punkcie referencyjnym, Pisarzowice 2023 rok.	50
Tabela 13. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie gminy Wilamowice.	52
Tabela 14. Lokalizacja i wyniki pomiarów monitoringowych PEM na terenie gminy Wilamowice.	52
Tabela 15. Jednolite Części Wód Powierzchniowych w zasięgu, których leży gmina Wilamowice.	54
Tabela 16. Ocena stanu wód JCWP zlokalizowanych na terenie gminy Wilamowice.	56
Tabela 17. Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży gmina Wilamowice.	58
Tabela 18. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne, znajdujące się na terenie JCWP obecnych na obszarze gminy Wilamowice.	60
Tabela 19. Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Wilamowice.	67
Tabela 20. Kompleksowa ocena stanu JCWPd.	68
Tabela 21. Charakterystyka GZWP znajdujących się na terenie gminy Wilamowice.	69
Tabela 22. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gminy Wilamowice w latach 2021-2024.	76
Tabela 23. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Wilamowice w latach 2021-2024.	77
Tabela 24. Charakterystyka aglomeracji Wilamowice.	77
Tabela 25. Charakterystyka obszaru Natura 2000 Dolna Soła leżącego na terenie gminy Wilamowice.	82
Tabela 26. Charakterystyka obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeczach leżącego na terenie gminy Wilamowice.	82
Tabela 27. Charakterystyka obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Soły leżącego na terenie gminy Wilamowice.	83
Tabela 28. Wykaz pomników przyrody leżących na terenie gminy Wilamowice.	84
Tabela 29. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie gminy Wilamowice.	93
Tabela 30. Najważniejsze problemy w ostatnich latach na terenie gminy Wilamowice w zakresie poszczególnych komponentów środowiska.	96
Tabela 31. Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.	98
Tabela 32. Ocena oddziaływania na środowisko kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.	107
Tabela 33. Opis oddziaływania kierunków działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.	127

Proгноza oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040

Tabela 34. Cele zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolna Soła względem przedmiotów ochrony występujących w granicach gminy Wilamowice.....	146
Tabela 35. Cele zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach względem przedmiotów ochrony występujących w granicach gminy Wilamowice.....	154
Tabela 36. Oczekiwane rezultaty działań planowanych w ramach Strategii Rozwoju gminy Wilamowice na lata 2025-2040.	194
Tabela 37. Podmioty odpowiedzialne za realizację Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.	198
Tabela 38. Podmioty odpowiedzialne za monitoring realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.....	199
Tabela 39. Podmioty odpowiedzialne za proces aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Wilamowice na lata 2025-2040.....	200

Spis rysunków

Rysunek 1 Granice obrębów ewidencyjnych gminy Wilamowice.	32
Rysunek 2 Strefy energetyczne warunków wiatrowych.....	42
Rysunek 3 Mapa temperatury na głębokości 2000 metrów pod powierzchnią terenu.....	44
Rysunek 4 Średni czas nasłonecznienia w ciągu roku na terenie Polski.	45
Rysunek 5 Mapa nasłonecznienia Polski.....	45
Rysunek 6 Układ dróg różnych własności na terenie gminy Wilamowice.....	49
Rysunek 7 Wody powierzchniowe na terenie gminy Wilamowice.....	53
Rysunek 8. JCWP na tle gminy Wilamowice.	54
Rysunek 9 Lokalizacja JCWPd w zasięgu których leży gmina Wilamowice.	66
Rysunek 10 Lokalizacja GZWP w zasięgu których leży gmina Wilamowice.	68
Rysunek 11 Zagrożenie powodzią na terenie gminy Wilamowice.	71
Rysunek 12 Zagrożenie podtopieniem od wód gruntowych na terenie gminy Wilamowice.....	71
Rysunek 13 Zagrożenie suszą atmosferyczną na terenie gminy Wilamowice.	73
Rysunek 14 Zagrożenie suszą rolniczą na terenie gminy Wilamowice.....	73
Rysunek 15 Zagrożenie suszą hydrologiczną na terenie gminy Wilamowice.....	74
Rysunek 16 Zagrożenie suszą hydrogeologiczną na terenie gminy Wilamowice.....	74
Rysunek 17 Łączne zagrożenie suszą łączną na terenie gminy Wilamowice.	75
Rysunek 18. Lokalizacja ujęć wód oraz stref ochronnych ujęć wód na terenie gminy Wilamowice.....	80
Rysunek 19 Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie gminy Wilamowice.	81
Rysunek 20. Rozmieszczenie gatunków chronionych oraz siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim na terenie gminy Wilamowice.....	87
Rysunek 21. Tereny regionalnych ostoi florystyczno-mykologicznych na terenie gminy Wilamowice.	88
Rysunek 22. Tereny regionalnych ostoi faunistycznych na terenie gminy Wilamowice.....	88
Rysunek 23. Tereny regionalnych ostoi ichtiologicznych na terenie gminy Wilamowice.....	88
Rysunek 24 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Wilamowice.	90
Rysunek 25. Korytarze dla ssaków kopytnych w województwie śląskim.	91
Rysunek 26. Korytarze dla ssaków drapieżnych w województwie śląskim.	91
Rysunek 27. Korytarze chiropterologiczne w województwie śląskim.	92
Rysunek 28. Korytarze spójności obszarów chronionych w województwie śląskim.....	92
Rysunek 29. Tereny leśne i zadrzewione na terenie gminy Wilamowice.	95
Rysunek 30. Tereny leśne i zadrzewione gminy Wilamowice z podziałem na skład drzewostanu.....	95
Rysunek 31. Orientacyjna lokalizacja przedsięwzięć ujętych w Strategii Rozwoju gminy Wilamowice na lata 2025-2040....	142